

Tracking:

Sr	Date	Remarks	By
1	03-04-2017	Typing Started on	H K Srinivasa Rao
2	08-04-2017	Typing Ended on	H K SRINIVASA RAO
3	06-04-2017	I Proof Reading	H K SRINIVASA RAO & M S VENUGOPAL
4	09-04-2017	Published	H K SRINIVASA RAO

|| ಶ್ರೀ ಹಯವದನ ರಂಗವಿಠಲ ಗೋಪೀನಾಥೋ ವಿಜಯತೇ ||

Blessed by Lord and with His divine grace, we are pleased to publish this Magnanimous Work of Sri Vadiraja Theertharu. It is a humble effort to make available this Great work to Sadhakas who are interested in the noble path of propagating Acharya Madhwa's Philosophy.

With great humility, we solicit the readers to bring to our notice any inadvertant typographical mistakes that could have crept in, despite great care. We would be pleased to incorporate such corrections in the next versions. Users can contact us, for editable version, to facilitate any value additions.

Contact: H K SRINIVASA RAO, NO 26, 2ND FLOOR, 15TH CROSS, NEAR VIDHYAPEETA CIRCLE, ASHOKANAGAR, BANGALORE 560050. PH NO. 26615951, 9901971176, 8095551774, Email : srkarc@gmail.com

ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ

ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಪದ್ಮಾವತಮ್ಮ ಭೀಮರಾವ್ ಇವರು 1-4-2017 - ಶ್ರೀಹೇವಿಲಂಬಿ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ-ಉತ್ತರಾಯಣ-ವಸಂತಋತು-ಚೈತ್ರಮಾಸ-ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ-ಪಂಚಮಿ-ಶನಿವಾರ-14.10ಕ್ಕೆ ಪರನ್ನಾಮವನ್ನೈದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಈ ಕೃತಿ

ಗ್ರಂಥಋಣ: ಶ್ರೀಭಾಗವತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಮ್ - ಭಂಡಾರಕೇರಿಮಠ - ಇವರಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ 'ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತ ಪಾಷಂಡಮತಖಂಡನಮ್ ಶ್ರೀ ಸುರೋತ್ತಮತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣಕೃತಯಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಸಮಲಂಕೃತಮ್'.

<u>TableOfContents</u>	
ಶ್ರೀ ಹಯವದನ ರಂಗವಿಠಲ ಗೋಪೀನಾಥೋ ವಿಜಯತೇ 	2
ಅಥ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಂ ಪಾಷಣ್ಣಖಣ್ಣನಮ್ ಸವ್ಯಾಖ್ಯಮ್.....	4
ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹಯಗ್ರೀವಾಯ ನಮಃ:	4
ಅಥ ಶ್ರೀಮತ್ಪುರೋತ್ತಮತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಾ ಪಾಷಣ್ಣಖಣ್ಣನವ್ಯಾಖ್ಯಾ 	4

ಅಥ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಂ

ಪಾಷಣ್ಣಖಣ್ಣನಮ್ ಸವ್ಯಾಖ್ಯಮ್

ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಹಯಗ್ರೀವಾಯ ನಮಃ

ಓಂ ಸಂಸೇವೇ ಹಂಸಹಂಸಾರ್ಚ್ಯಮಿನ್ದಿರೇನ್ದಿನ್ದಿರಪ್ರಿಯಮ್ |
ಪ್ರಮೋದಾಮೋದಭರಿತಂ ಶ್ರೀಪತೇಃ ಪಾದಪಚ್ಚುಜಮ್ ||1||

ಅಥ ಶ್ರೀಮತ್ಪುರೋತ್ತಮತೀರ್ಥಶ್ರೀಚರಣವಿರಚಿತಾ

ಪಾಷಣ್ಣಖಣ್ಣನವ್ಯಾಖ್ಯಾ ||

ಆಲೋಚ್ಯ ಮನಸಾ ಯುಕ್ತಿಸಾರ್ಥಂ ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ಸಾರಥೇಃ |

ಪ್ರೀತಯೇ ವ್ಯಾಕರಿಸ್ಯೇಽಹಂ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಪಾಷಣ್ಣಖಣ್ಣನಮ್ ||

ಅಥ ಶ್ರೀಕತ್ಕವಿಕುಲಾಗ್ರಗಣ್ಯೋ ವಾದಿರಾಜಮುನಿಃ ಸ್ವಚಿಕೀರ್ಷಿತಸ್ಯಾವಿಘ್ನಪರಿಸಮಾಪ್ತ್ಯಾದಿ
- ಪ್ರಯೋಜನಸಿದ್ಧಯೇ ಕೃತಂ ಸ್ವೇಷ್ಟದೇವತಾಸೇವಾರೂಪಂ ಮಜ್ಜಲಂ ಶಿಷ್ಯಾನ್
ಗ್ರಾಹಯಿತುಂ ಗ್ರನ್ಥಾದೌ ನಿಬಧ್ನಾತಿ - **ಸಂಸೇವ ಇತಿ** || ಪಚ್ಚುಜಂ ಚ ಹಂಸಸೇವ್ಯಂ ಭವತಿ |
ಇದಂ ಚ ಹಂಸಾಃ ಪರಮಹಂಸಾಸ್ತ ಏವ ಹಂಸಾ ಇವ, ತೈರರ್ಚ್ಯಂ ಸೇವ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ |
ಇನ್ದಿನ್ದಿರೋ ಭ್ರಮರಃ | ಇನ್ದಿರಾಯಾಃ ಪುಂವಚ್ಚಕ್ತಿಯೋಗಾತ್ ಪುಮ್ಪು ಮರತ್ಪೋಕ್ತಿರವಿರುದ್ಧೇತಿ
ಜ್ಞೇಯಮ್ | ಸ್ವಾವಲೋಕನಜನಿತಭಕ್ತಮನಃಪ್ರಮೋದಃ ಆಮೋದಃ ಪರಿಮಳ ಇವ
ತತ್ಸಮತಯಾ ತೇನ ಭರಿತಂ ಯುಕ್ತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ | ಅಥವಾ ಭಗವತಃ ಸ್ವರೂಪಭೂತಾನನ್ದ
ಏವ ಆಮೋದ ಇವ ತೇನ ಭರಿತಂ ಪೂರ್ಣಮಿತ್ಯರ್ಥಃ | **ಶ್ರೀಪತೇಃ** ಇತಿ
ಗ್ರಹಣಾಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚಾಭಿನೇವಿತಾ ಭವತಿ ||

1. 'ಪುಂಲಿಙ್ಗೇನೋಚ್ಯತೇ ಸ್ತ್ರೀ ಚ ಪುಂವಚ್ಚಕ್ತಿಯೋಗಾತ್ ಕ್ವಚಿತ್' ಇತಿ

ಭಾನ್ಯೋಗ್ಯಭಾಷ್ಯೋದಾಹೃತಂ ಪ್ರಮಾಣವಚನಮ್ |

ಯತ್ಸುಷ್ಟಿಚಾತುರೀತೋಽಬ್ಜಮಪಚ್ಚುಂ ಪಚ್ಚುವಾಸ್ಯಪಿ |

ಸ ನಿರ್ದೋಷೋ ವಿಜಯತೇ ಹಯಗ್ರೀವಾಭಿಧೋ ಹರಿಃ ||3||

ಅಥುನಾ ಯದ್ದೋಷೋಕ್ತಮಸಹಮಾನೋ ಯನ್ನಿರ್ದೋಷತಾಸ್ಥಾಪನಾಯೇಮಂ
ಗ್ರನ್ಥಮಾರಬ್ಧವಾನ್ ಗ್ರನ್ಥಕಾರಸ್ತನ್ಮಹಿಮಾತ್ಮೇನ ತಮೇವ ಭಗವಂತಂ ಸ್ತೌತಿ -
ಯತ್ಸುಷ್ಟಿಚಾತುರೀತ ಇತಿ || **ಸಹ** ನಿರ್ದೋಷತ್ಯೇನ ವೇದಾದಿಪ್ರಸಿದ್ಧಃ |

<p>ತತ್ಪ್ರಮಾಣ್ಯಾನಜ್ಞೇಕಾರಿಣಂ ಪ್ರಯುಜ್ಯ ನಿರ್ದೋಷತಾಸಾಧನಾಯೋಕ್ತಂ - ಯತ್ಸೃಷ್ಟಿಚಾತುರೀತ ಇತಿ॥ ಯಸ್ಯ ಹರೇಃ ಸೃಷ್ಟಿಚಾತುರ್ಯಾತ್ ಅಬ್ಜಂ ಕಮಲಂ ಪಚ್ಯವಾಸ್ಯಪಿ ಅಪಚ್ಯಂ ಕರ್ದಮಸಮ್ಪನ್ನಜನ್ಯಕಾಷ್ಟ್ಯಾದಿದೋಷರಹಿತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ! ತಥಾಚ ಯದಾ ಪಚ್ಯಜೇಽಪಿ ಭಗವನ್ನಿರ್ಮಾಣಕೌಶಲ್ಯಾತ್ ಕರ್ದಮಸಮ್ಪನ್ನಜನಿತಕಾಷ್ಟ್ಯಾದಿ- ದೋಷಾಭಾವಃ, ತದಾ ಕಿಮು ವಾಚ್ಯಮೇತಾದ್ಯಶವಿಚಿತ್ರಜಗನ್ನಿರ್ಮಾಣಧುರನ್ಧರಸ್ಯ ಭಗವತೋ ದೋಷಾಭಾವ ಇತಿ</p>
<p>ನನು ಗೋಪ್ಯಾದಿಸಮ್ಭೋಗೇಽಪಿ ಗೋಪವೇಷಸ್ಯ ತದ್ದೋಷಾಭಾವ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಇತಿ ಚೇತ್, ತರ್ಹಿ ಪಚ್ಯಜನ್ಯ ತದ್ದೋಷಾಭಾವ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಇತಿ ತುಲ್ಯಮ್! ತಸ್ಮಾದ್ಧರಿರ್ನಿದೋಷ ಇತಿ॥2॥</p>
<p>ತದೀಯಚರಣಾಮ್ಭೋಜೇ ಚಿಷ್ಟುರೀಕೋ ಮಹಾಮತಿಃ! ಕರೋತಿ ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯೋ ಯತಿಃ ಪಾಷಣ್ಡಖಣ್ಡನಮ್॥3॥</p>
<p>ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ ಪ್ರತಿಜಾನೀತೇ - ತದೀಯೇತಿ॥ ಚಿಷ್ಟುರೀಕಃ ಭ್ರಮರಃ! ಪಾಷಣ್ಡಾಃ ಸಮಯಾಃ ಖಣ್ಡಾಂತೇಽನೇನೇತಿ ವ್ಯುತ್ಪತ್ಯಾ ತದಭಿಧಂ ಕರೋತೀತಿ ಸಮ್ಪನ್ನಃ॥3॥</p>
<p>ಪುರಾ ಪುರತ್ರಯಾಧೀಶಾ ದೈತೇಯಾಃ ಶ್ರೌತವತ್ಕುನಿ ಅಚರಂಸ್ತದ್ವಧೋಪಾಯಮಯಾಚಂತ ಹರಿಂ ಸುರಾಃ॥4॥</p>
<p>ತತ್ಪಣ್ಡನಸ್ಯ ತತ್ರಯೋಗಪೂರ್ವಕತ್ಯಾತ್ ತಮಾಹ - ಪುರೇತಿ॥ ಪುರಾ ಪೂರ್ವಜನ್ಮನಿ ತ್ರಿಪುರವಾಸಿನೋಽತ ಏವ ತದಧೀಶಾಃ ದೈತ್ಯಾಃ ಕಲಿಯುಗಾದೌ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿಸತ್ಕುಲಾದಿಷು ಪ್ರಸೂತಾ ಭೂತ್ವಾ ವೈದಿಕಮಾರ್ಗೇಽವರ್ತಂತಃ ಓಯೋಗ್ಯಜನಾನಾಂ ವೈದಿಕಮಾರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಾ ಮೋಕ್ಷಪ್ರಾಪ್ತಿಸಮ್ಭವನಾಮಸಹಮಾನಾಃ ದೇವಾಃ ಹರಿ ತದ್ವಧೋಪಾಯಂ ತಾದ್ಯಶಮಾರ್ಗಧ್ವಂಸೋಪಾಯಮ್ ಅಯಾಚಂತ॥4॥</p>
<p>ತದಾ ಬುದ್ಧಾಕೃತಿಭೂಮಿಮುಪೇತ್ಯಾಮ್ನಾಯಮಾರ್ಗತಃ! ಅಯೋಗ್ಯಾಂಸ್ತಾನ್ ಬಹಿಃ ಕರ್ತುಂ ಚಕಾರೋದಮಸನ್ಮತಮ್॥5॥</p>
<p>ತದಾ ತತ್ಪಾರ್ಥನಾನಂತರಂ ಹರಿಬುಧ್ಧನಾಮಾಕಾರವಾನ್ ಭೂಮಿಮುಪೇತ್ಯ, ಅಯೋಗ್ಯಾನ್ ತತ್ಪಜ್ಞಾನಾಯೋಗ್ಯಾನ್ ದೈತ್ಯಾನ್ ತತ್ಪಜ್ಞಾನಸಾಧನವೇದಮಾರ್ಗತೋ ಬಹಿರ್ಭೂತಾನ್ ಕರ್ತುಮಿದಮಸನ್ಮತಂ ಚಕಾರ ಇತಿ ಸಮ್ಪನ್ನಃ॥5॥</p>

ತದೇಕದೇಶಿನೋ ಜೈನಾಃ² ಪ್ರಗೀತಾ ವೇದವೈರಿಷು|
ಅಶಕ್ತಾಸ್ತದ್ವದಂ ಗನ್ತುಮಿತಿ ನ್ಯಾಯೇನ ಕೇವಲಮ್|
ಆಪವರ್ಗಂ ಶ್ರುತೇರ್ಮಾರ್ಗಂ ನಿನಿನ್ದುರ್ನಿನ್ದಿತವ್ರತಾಃ||6||

1. 'ಯಸ್ತೈಪುರಾಣಾಂ ಪ್ರಥಮೋಽತ್ರ ಜಾತಃ ಶುದ್ಧೋದನೇತ್ಯೇವ ಜಿನೇತಿ ಚೋಕ್ತಃ| ಕ್ಷೇತ್ರೇ
ಗಯಾಖ್ಯೇಽಸ್ಯ ಶಿಶುಂ ಪ್ರಜಾತಂ ಸಮ್ರಾಸ್ಯ ದೂರೇಽತ್ರ ಬಭೂವ ವಿಷ್ಣುಃ' || ಇತಿ
ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ (32-143)|

2. 'ತತಸ್ತು ಬುದ್ಧೋದಿತಪಕ್ಷಸಂಸ್ಥೋ ಜಿನೋಽಪಿ ಚಕ್ರೇ ಮತಮನ್ಯದೇವ| ಬೌದ್ಧೇನ ಜೈನೇನ
ಮತೇನ ಚೈವ ದೈತ್ಯಾಂಶಕಾಃ ಪ್ರೀತಿಮಗುಃಸಮಸ್ತಾಃ' || ಇತಿ
ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯೇ (32-157)

ಏವಂ ಸಾಮಾನ್ಯತೋ ವೇದಬಾಹ್ಯಪ್ರಸಕ್ತಿಮುಕ್ತಾ ಮುಖ್ಯದೂಷ್ಯಜೈನಮತಪ್ರಸಕ್ತಿಮಾಹ -
ತದೇಕದೇಶಿನ ಇತಿ|| ಕೇವಲಂ 'ಅಶಕ್ತಾಸ್ತದ್ವದಂ ಗನ್ತುಂ ತತೋ ನಿನ್ದಾಂ ಪ್ರಕುರ್ವತೇ' ಇತಿ
ನ್ಯಾಯೇನ ನತು ದೂಷಣಾರೋಹಣೇ| ಅಪವರ್ಗಮ್ ಅಪವರ್ಗಸಾಧನಮ್|
ತೇನಾನಿನ್ದನೀಯತ್ವಮುಕ್ತಂ ಭವತಿ| ನಿನ್ದಿತವ್ರತಾ ಇತ್ಯೇತೇಷಾಂ ವೈದಿಕನಿನ್ದಾಯಾಂ
ಹೇತುಸೂಚನಮ್| ಯತೋ ನಿನ್ದಿತವ್ರತಾಃ, ತತೋ ನಿನ್ದಿತಂ ವೈದಿಕನಿನ್ದಾಖ್ಯವ್ರತಂ
ಸಮ್ಪಾದಿತವನ್ನ ಇತಿ||6||

ಯಜನ್ ಕ್ರುತಶತೈರಿನ್ದೋ ಹಯಮೇಧೈಶ್ಚ ಪದ್ಮಭೂಃ|
ಮಹರ್ಷಯೋ ವಸಿಷ್ಠಾದ್ಯಾ ವೈನ್ಯಾದ್ಯಶ್ಚಕ್ರವರ್ತಿನಃ|
ಕಲೇಃ ಕಾಲೇ ಸಮುದ್ಭೂತಾಜ್ಜಿನಾತ್ ಕಿಂ ನಾತಿಕೋವಿದಾಃ||7||

ನನು ಯಾಜ್ಞೀಯಪಶುಹಿಂಸಾವ್ರತಸ್ಯ ಹಿಂಸಾಮಾತ್ರನಿಷೇಧೇನಾಕರ್ತವ್ಯತ್ವಾತ್
ತತ್ಕಾರಿವೈದಿಕನಿನ್ದಾ ಯುಕ್ತೇತಿ ಚೇನ್ನ| ಮಹದ್ಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭಿಃ ಕೃತತ್ವೇನ ತಸ್ಯಾಃ
ಕರ್ತವ್ಯತ್ವಾನ್ನ ಸಾಽಯುಕ್ತೇತಿ ಭಾವೇನಾಹ - ಯಜನ್ನಿತಿ|| ಯಜ್ಞಶತೈಃ ಯಜನ್ ಇನ್ದ್ರಃ,
ಅಶ್ವಮೇಧಾದಿಭಿಯರ್ಜನ್ ಪದ್ಮಭೂಃ, ತಥಾ ಹಯಮೇಧಾದಿಭಿಯರ್ಜನ್ತೋ ವಸಿಷ್ಠಾದ್ಯಾ
ಋಷಯಶ್ಚ| ತಥಾ ಪೃಥುಮಾನ್ಧಾತ್ಯಪ್ರಭುತಯಃ ಸಾರ್ವಭೌಮಾ ರಾಜಾನಶ್ಚ
ಕಲಿಕಾಲೋತ್ಪನ್ನಾತ್ ಜಿನಾತ್ ಅತಿನಿಪುಣಾ ನ ಭವನ್ತಿ ಕಿಮ್? ಇತ್ಯನ್ವಯಃ|

ಅಯಂ ಭಾವಃ| ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ಹಿ ಸಕಲಧರ್ಮಜ್ಞಾಸ್ತತ್ಸಾಪಕಾಶ್ಚಾತಿ-
ಧರ್ಮರತಿಮತ್ಕಲ್ಯಾನ್ಯಯುಗೋತ್ಪನ್ನಾಶ್ಚ| ಜಿನಸ್ತಜ್ಞ ಅತಿನಿನ್ದ್ಯಮಲ-

ಧಾರಣಾದ್ಯಾಚಾರನಿರತಃ ಸಕಲದೋಷಾಸ್ಪದಕಲಿಯುಗೋತ್ಪನ್ನಶ್ಚ| ಅತಸ್ತನ್ನಿಷೇಧೋ ನ
ನಿಷೇಧ ಇತಿ ಯಜ್ಞೇ ಪಶ್ಚಾಲಮ್ಬನಂ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಸ್ಥಿತೇರ್ನ ತತ್ಕರ್ತೃವೈದಿಕಜನನಿನ್ದಾ
ಯುಕ್ತೇತಿ|

ನನು ಭವದಾಚಾರ್ಯಾ ಅಪಿ ಕಲಿಯುಗೋತ್ಪನ್ನಾ ಇತಿ ಚೇನ್ನ| ತೇಷಾಂ
ತದ್ಯುಗೋತ್ಪನ್ನತ್ವೇಽಪಿ ಕೃತಯುಗಾದಿಸಮಯವರ್ತ್ಯಾಚಾರನಿರತತ್ವಾತ್ ನಹಿ
ಕಲಿಯುಗೋತ್ಪನ್ನತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧೋಷಃ| ಕೃತಯುಗೋತ್ಪನ್ನತ್ವಸ್ಯಾಪಿ ದೋಷತ್ವಾಪತ್ತೇಃ|
ಕಿಂತು ವೈದಿಕಾಚಾರಪ್ರತಿಬಂಧನದ್ವಾರಾ ಸ ಚಾಸ್ಮದಾಚಾರ್ಯೇಷು ನಾಸ್ತೀತಿ|

ನನು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಭಿಯರ್ಜ್ಞಃ ಕೃತ ಇತಿ ಕಥಂ ನಿರ್ಣಯ ಇತಿ ಚೇತ್, ಇತ್ಥಮ್ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಹಿ
ಬ್ರಹ್ಮಯಾಗಸ್ಥಲಾನಿ ಪ್ರಯಾಗಾದಿದೇಶೇಷು, ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಚೇನ್ವಸ್ಯ ಶತಕ್ರತುತ್ವಮ್,
ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ಪರಮಯಾಜ್ಞಿಕಾ ವಸಿಷ್ಠಾದ್ಯಾ ಇತಿ ಅತ ಏವ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೇಣ
ಸ್ವಯಾಗರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ರಾಮೋ ನೀತಃ| ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಶ್ಚ ವೈನ್ಯಾದಯಶ್ಚ ಯಾಜ್ಞಿಕಾ ಇತಿ
ಶ್ರೂಯತೇ ಚ ತೇಷಾಮಶ್ವಮೇಧಯಾಗಾರ್ಥಮಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕರಣಂ
ತತ್ಪ್ರತಿಬಂಧಕರಾಜಮಣ್ಣಲಬಂಧಶ್ಚ ಖಣ್ಣಶ್ಚ| ತಸ್ಮಾದ್ಯುಕ್ತಮಿತಿ||7||

ವೃಥಾ ವಿತ್ತಂ ವ್ಯಯೀಕೃತ್ಯ ಕ್ಲಶಯಿತ್ವಾ ಕಲೇವರಮ್|

ಪ್ರಾಣಿನಂ ಚ ವೃಥಾ ಹಂತುಂ ಕಿಂ ಮಥಾಃ ಪೂರ್ವಸೂರಯಃ||8||

ನನು ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋಽಪಿ ಯಜ್ಞೇ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸಾಂ ಮೋಹೇನೈವ ಕುರ್ವಂತೀತಿ ಕಿಂ ನ
ಸ್ಯಾತ್? ಇತ್ಯತ ಆಹ - **ವೃಥೇತಿ**|| ಭವದೇತತ್ ಯಜ್ಞೇ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸಾಂ ಮೋಹೇನೈವ
ಕುರ್ವಂತೀತಿ ಯದಿ ಸಾ ವ್ಯವಸಾಯಾದಿವದಲ್ಪಪ್ರಯಾಸಸಾಧ್ಯಾ ಸುಖರೂಪಾ ಚ ಸ್ಯಾತ್ ನ
ಚೈತದಸ್ತಿ ಯಜ್ಞೇ ಹಿ ಬಹುವಿತ್ತವ್ಯಯೋಽಸ್ತಿ ನ ಚ ಸೋಽಪಿ ವೃಥೇತಿ ವಕ್ತುಂ ಯುಕ್ತಃ| ತಥಾ
ಚಾತಿವಿತ್ತವ್ಯಯೇನಾತಿಶರೀರಕ್ಲೇಶೇನ ಯಾಗೇ ಪಶುಹಿಂಸಾಯಾಃ ಕರ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾ
ಮೂಢಾ ಇತಿ ಕಥಮವಗತಮಾಧುನಿಕೇನ? ಇತಿ ಭಾವಃ||8||

ಹವಿರ್ಭಿರ್ಮನ್ತ್ರತಃ ಪೂತೈಃ ಪ್ರೀಣಯಿತ್ವಾ ಸುರೇಶ್ವರಾನ್|

ಪ್ರಾಕ್ ಪಶೂನಾಂ ದಿವಂ ದತ್ವಾ ಯಾಸ್ಯಂತ್ಯಂತೇ ಸ್ವಯಂ ದಿವಮ್||9||

ನನು ಯಾಗೇ ಪಶುಹಿಂಸಾ ವೃಥೈವ ಫಲಾಪ್ರತೀತೇರಿತ್ಯತ ಆಹ -
ಹವಿರ್ಭಿರಿತಿ||ವೈದಿಕಮನ್ತ್ರತಃ ಶುದ್ಧೈಃ ಪಶುಶರೀರೀಯವಪಾದಿ ಹರಿರ್ಭಿವಿಷ್ಟಾದೀನ್
ತೋಷಯಿತ್ವಾ ತತ್ತೋಷಣೇನ ಚ ಯಾಗಾರ್ಥಂ ಹಿಂಸಿತಪಶೂನಾಂ ಪೂರ್ವಂ ಸ್ವರ್ಗಂ

ದತ್ವಾ, ಅನ್ತೇ ಸ್ವಯಂ ಅಪಿ ದಿವಂ ಯಾನ್ತಿತಿ ಫಲಶ್ರುತೇರ್ಯುಕ್ತಾ ಯಜ್ಞೇಪಶುಹಿಂಸೇತಿ
ಭಾವಃ||9||

ಭೃತ್ಯನಾಶೇನ ನಾನಾರ್ಥೋ ಭರ್ತುರರ್ಥಪ್ರದಸ್ಯ ಹಿ|

ತಥಾ ಸ್ವದಾನತೋ ಹೋತುರ್ನ ದೋಷಃ ಪಶುಹಿಂಸಯಾ||10||

ಯಜ್ಞಾರ್ಥಂ ಪಶೋಹಿಂಸಾಯಾಮಪಿ ತಸ್ಯ ಸ್ವರ್ಗದಾನಾತ್, ಯಜಮಾನಸ್ಯ ನ
ಪಾಪಮಿತ್ಯೇತದ್ವಿಷ್ಣುನ್ತಮುಖೇನ ದರ್ಶಯತಿ - ಭೃತ್ಯನಾಶೇನೇತಿ|| ಯಥಾ
ಭೃತ್ಯಾಪೇಕ್ಷಿತಧನದಾತ್ಯರ್ಥಾರ್ಥಯುಧೇ ಭೃತ್ಯನಾಶಕರಣೇನ ಪಾಪರೂಪಾನಾರ್ಥೋ
ನಾಸ್ತಿ, ತಥಾ ಸ್ವಹಿಂಸಿತಪಶೋಃ ಸ್ವರ್ಗರೂಪಾರ್ಥಂ ದಾಸ್ಯತೋ ಯಾಜ್ಞಿಕಸ್ಯ
ಪಶುಹಿಂಸಾಯಾಂ ನ ದೋಷ ಇತಿ||

ನನು ಯುಧೇ ಭಟಹಿಂಸಾಕರಣಮಪಿ ಪಾಪಸಾಧನಮಿತಿ ಚೇನ್ನ| ಯುದ್ಧಾತಿರಿಕ್ತಸ್ಥಲೇ
ಹಿಂಸಕತ್ವೇನಾಯಂ ಪಾಪೀಯಾನಿತಿ ವ್ಯವಹಾರವತ್, ಯುಧೇ ಹಿಂಸಕಸ್ಯ
ಹಿಂಸಕತ್ವಪ್ರಯುಕ್ತಪಾಪೀಯತ್ವವ್ಯವಹಾರಸ್ಯ ಲೌಕಿಕಾನಾಮಭಾವೇನ ಯುಧೇ
ಭಟಹಿಂಸಾಕರಣಸ್ಯ ಪಾಪಸಾಧನತ್ವಾಭಾವಾತ್ ಕಿಂಚ ತತ್ರ ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಃ| ಹಿಂಸಾತ್ವಂ
ಮಾನಮಿತಿ ಚೇನ್ನ| ನಿರಾಕರಿಷ್ಯಮಾಣತ್ವಾತ್ ನಿಷಿದ್ಧತ್ವೇನ ಸೋಪಾಧಿಕತ್ವಾಚ್ಚ|
ಇಯಮಪಿ ನಿಷಿದ್ಧೇತಿ ಚೇನ್ನ| ಜಿನವಾಕ್ಯಸ್ಯ ನಿಷೇಧಕತ್ವಾಸಮ್ಮತೇಃ| ತದತಿರಿಕ್ತನಿಷೇಧಕಸ್ಯ
ಚಾಶ್ರವಣಾತ್ ಪ್ರತ್ಯುತ 'ಕೃಷ್ಣೋ ವೀರೈರಿಜ್ಯತೇ ವಿಕ್ರಮದ್ಭಿಃ' ಇತಿ ವಿಧೇರೇವ
ಶ್ರವಣಾದಿತಿಮಮರ್ಥಂ ಹಿಶಬ್ದೇನ ಸೂಚಯತಿ||10||

ಮಹಾಭಾರತೇ ಅನುಶಾನಸನಪರ್ವಣಿ ವ್ಯಾಸವಾಕ್ಯಮ್||18-6||

ಅಗ್ರೇ ಹಿತಕೃದಪ್ಯನ್ತೇ ಸುಖದೋಽಚ್ಯೋ ಯಥಾ ಭಿಷಕ್|

ತಥಾ ಪಶೋಃ ಸ್ವರ್ಗದಾನಾತ್ ಕಥಂ ಪೂಜ್ಯೋ ನ ಯಜ್ಞಿಕಃ||11||

ನನು ಪಶೋರ್ಮರಣಾನಂತರಂ ಸ್ವರ್ಗದಾನೇಽಪಿ ಪ್ರಥಮಂ ಮರಣರೂಪಾಹಿತಸ್ಯ
ಕೃತತ್ವಾನ್ನ ಯಾಜ್ಞಿಕಸ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕತೇತ್ಯತ ಆಹ - ಅಗ್ರೇ ಹಿತಕೃದಿತಿ||ಯಥಾ
ಪೂರ್ವಮತಿತಿಕ್ತಾಷಠದಾಹಚ್ಛೇದನಾದಿನಾ ಮರಣತುಲ್ಯಮೂರ್ಛಾಕೃದಪಿ, ಅನ್ತೇ
ರೋಗಾಪಾಹರಣೇನ ಸೌಖ್ಯದೋ ಭಿಷಕ್ ನಾಧಾರ್ಮಿಕಃ, ಕಿನ್ನು ಪೂಜ್ಯ ಏವ ತ್ವನ್ಮತೇಽಪಿ
ತ್ವಯಾ ಚಿಕಿತ್ಸಾದಾನಸ್ಯೈವಾತಿಶಯಿತತ್ವಾಜ್ಞೇಕಾರಾತ್ ತಥಾ ಪೂರ್ವಂ ಪಶೋಃ
ದುಃಖದಾನೇಽಪಿ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸ್ವರಸಸುಂದರಸ್ವರ್ಗದಾನಾತ್ ನಾಧಾರ್ಮಿಕತಾ ಯಾಜ್ಞಿಕಸ್ಯ,
ಕಿನ್ನು ಪೂಜ್ಯತೇತಿ ಭಾವಃ||11||

ನ ಚೇತ್ ಪರಕ್ಲೇಶಕರೈರ್ವ್ರತೈಃ ಕ್ರೂರೈರ್ವಿಬೋಧಿತೈಃ|

ಜಿನೋಽಪಿ ಹಿಂಸ್ರಃ ಸ್ಯಾದನ್ತೇ ಫಲಾನ್ನೇತಿ ಸಮಂ ಮಮ||12||

ಉಕ್ತಾನಜ್ಞೇಕಾರೇ ಬಾಧಕಮಾಹ - ನ ಚೇದಿತಿ|| ಯದಿ ಪಶೋಃ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸುಖದಾನೇಽಪಿ ಪೂರ್ವಂ ದುಃಖದಾನಾದಧಾರ್ಮಿಕೋ ಯಾಜ್ಞಿಕ ಇತಿ ಮನ್ಯಸೇ, ತರ್ಹಿ ಶ್ರಾವಕಮಹಾವ್ರತಾದೀನಾಂ ದುಃಖಕರೈರತ ಏವ ಕ್ರೂರೈಃ ಕೇಶೋಲ್ಲುಣ್ಣನಾದಿವ್ರತೈರ್ನಿಮಿತ್ತೈಃ ಜಿನೋಽಪಿ ಹಿಂಸಕಃ ಸ್ಯಾತ್ ಇತಿ ತಥಾ ಚ ಪ್ರಯೋಗಃ| ಜಿನೋ ಹಿಂಸ್ರಃ ವೃಥಾ ಪರದುಃಖದತ್ವಾತ್, ಯವನವದಿತಿ ನ ಚ ಹೇತ್ವಸಿದ್ಧಿಃ ದುರ್ವ್ರತಬೋಧನೇನ ವೃಥಾ ಪರದುಃಖದತ್ವಾದಿತಿ||

ನನು ಪ್ರಥಮಂ ವ್ರತಬೋಧನೇನ ತದಾಚರಣಜನಿತದುಃಖದಾನೇಽಪಿ ಪಶ್ಚಾದನುಷ್ಠಾನಜನಿತಸುಖದಾನಾನ್ನ ಹಿಂಸ್ರೋ ಜಿನ ಇತಿ ಶಿಷ್ಯತೇ - ಅನ್ತೇ ಫಲಾನ್ನೇತಿ|| ಏವಂ ಚೇತ್, ಸಮಃ ಸಮಾಧಿರಿತ್ಯಾಹ - ಸಮಮಿತಿ|| ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಪ್ರಾಯಮೇತತ್||13||

ಪಶೋಃ ಫಲಂ ನ ದೃಷ್ಟಂ ಚೇತ್ ಪಶೂನಾಂ ಭವತಾಂ ಫಲಮ್|

ಕೇನ ದೃಷ್ಟಂ ಕಾಮಚಾರಾ ದ್ರಷ್ಟಾರೋ ನಃ ಕಿಲರ್ಷಯಃ||13||

ಸ್ಯಾದೇತತ್ ಯದಿ ಪಶೋಃ ಸ್ವರ್ಗರೂಪಂ ಫಲಂ ದೃಷ್ಟಂ ಸ್ಯಾತ್ ನಚ ತದ್ವೃಷ್ಟಮಿತಿ ಶಿಷ್ಯಾಮನೂದ್ಯ ಪ್ರತಿಬನ್ಧ್ಯಾ ಪರಿಹರಂತಿ - ಪಶೋರಿತಿ|| ಪಶೋಃ ಫಲಂ ನ ದೃಷ್ಟಂ ಚೇತ್, ಪಶೂನಾಂ ಭವತಾಂ ಕೇನ ದೃಷ್ಟಮ್ ಇತಿ||ಯದಿ ನ ದೃಷ್ಟಮಿತಿ ಬ್ರೂಷೇ, ತರ್ಹಿ ಮಲಧಾರಣಾದಿನಾ ಪಶುತುಲ್ಯಾನಾಂ ಭವತಾಂ ವೃಥಾನುಷ್ಠಾನಜನ್ಯಂ ಫಲಂ ಕೇನ ದೃಷ್ಟಮ್? ಇತ್ಯರ್ಥಃ| ತರ್ಹಿ ಸಾಮ್ಯಮಿತಿ ಚೇತ್, ತತ್ರಾಹ - ಕಾಮಚಾರಾ ಇತಿ|| ಕಿಲ ಋಷಯಃ ನಃ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಮೀಹಿತಸ್ಯ ಪಶುಫಲಸ್ಯ ದ್ರಷ್ಟಾರೋ ವಸಿಷ್ಠಾದ್ಯಾ ಮುನಯಃ ಸಂತಿ ನಾಂತಿ ಪಾರಲೌಕಿಕಫಲದರ್ಶನಶಕ್ತಿಸ್ತೇಷಾಮಿತ್ಯತ ಉಕ್ತಮ್ - ಕಾಮಚಾರಾ ಇತಿ||

ವಸಿಷ್ಠಾದಯೋಽವ್ಯಾಹತಗತಯಃ ಸ್ವೇಚ್ಛಾನುಸಾರೇಣ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಲೋಕಂ ಗತ್ವಾ ಯಜ್ಞಾರ್ಥಂ ಹಿಂಸಿತಫಲಂ ಪಶ್ಯಂತೀತಿ ಜಿನಾಗಮಾಚಾರಜನಿತಫಲದ್ರಷ್ಟಾರೋಽರ್ಹತಾಸ್ತತ್ಯತಸ್ಯತ್ಯಾದಿನಾಽಸ್ಮಾಕಂ ಸಮಾಶ್ವಾಸ ಇತಿ ಚೇನ್ನ| ತತ್ಸಾರ್ವಜ್ಞೇ ಮಾನಾಭಾವಾತ್ ತರ್ಹಿ ಮಹರ್ಷಿಣಾಮಪ್ಯವ್ಯಾಹತಗತಿತ್ವೇ ಮಾನಂ ನಾಸ್ತೀತಿ ಚೇನ್ನ| ಶ್ರುತೇಃ ಸದ್ಭಾವಾತ್ ಅನ್ಯತತ್ತ್ವವ್ಯಾಘಾತಪುನರುಕ್ತತ್ವಾದಿದೋಷೇಭ್ಯಃ ಶ್ರುತಿರಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ಚೇನ್ನ| ಆಪಾತತೋಽನ್ಯತತ್ವಾದೇಃ ಪ್ರಮಾಣತ್ವೇನ ಸಮ್ಮತೇ ಪಿತ್ರಾದಿವಾಕ್ಯೇ ಸದ್ಭಾವೇನಾನ್ಯೇಕಾನ್ಯಾತ್ ಕ್ವಚಿದ್ವೇದೋಕ್ತದೃಷ್ಟಫಲಾಭಾವಸ್ಯ

ಕರ್ತೃದಿವ್ಯಗುಣ್ಯಪ್ರಯೋಜ್ಯತ್ವಸಮ್ಭಾವನಯಾ, ಸರ್ವಧಾಽನೃತತ್ವಸ್ಯ
 ಪ್ರತೀತಾರ್ಥವ್ಯತಿರಿಕ್ತಗೂಹಿತಾರ್ಥಸಮ್ಭಾವನಯಾ, ಸರ್ವಧಾ ವ್ಯಾಘಾತಸ್ಯ
 ಪುನರುಕ್ತತ್ವಾದೇಶ್ಚಾನಿರ್ಣಯೇನ ಸನ್ನಿಗ್ಧಾಸಿದ್ಧೇಃ| ಸಮೃತಿಪನ್ನಾವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಧ್ಯೇತ್ಯು-
 ಪರಮ್ಪರಯಾಽಕರ್ತೃಕತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧಿಮತ್ವೇನಾಪೌರುಷೇಯತ್ವಾತ್ ಅನಾಶಜ್ಞತದೋಷತ್ವೇನ
 ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯೈವ ಸದೃಢತ್ವಾತ್| ವಿಸ್ತೃತಂ ಚೈತದನ್ಯತ್ರೇತಿ||

ವಿಷ್ಣುತತ್ವವಿನಿರ್ಣಯಟೀಕಾದಾವಿತ್ಯರ್ಥಃ:

ತಸ್ಮಾದ್ಯಾಜ್ಞಿಕಃ ಪೂರ್ವಂ ಪಶೋದುಃಖದೋಽಪಿ ಪಶ್ಚಾತ್ ಸ್ವರ್ಗದಾನಾನ್ನಾಧಾರ್ಮಿಕ
 ಇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್||13||

ಕರ್ಮಕಾಣ್ಡೇಽತಿನಿಷ್ಣಾತೋ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯಸ್ತತಃ ಪರಮ್|

ಜಿತ್ವಾ ಜಿನಾಗಮಾಚಾರ್ಯಾನ್ಯತ್ವಾ ವೈವಸ್ವತಾತಿಥೀನ್||14||

ಇದಾನೀಮೇತಾದೃಶಕುಯುಕ್ತೇರತ್ಯಂತಹೇಯತ್ವೇ ಕಾಞ್ಚಿದಾಖ್ಯಾಯಿಕಾಮಾಹ -
ಕರ್ಮಕಾಣ್ಡ ಇತಿ|| ಅತಿನಿಷ್ಣಾತಃ ಅತಿಕುಶಲಃ| **ತತಃ** 'ಜಿನಮಾರ್ಗಪ್ರಚಾರತಃ ಮದಪಜಯೇ
 ವೈದಿಕಾನಾಂ ಮರಣಾಪಾದನಮ್, ನೋ ಚೇದ್ಭವತಾಂ ತತ್' ಇತಿ ಸಮಯಬಂಧಂ ಕೃತ್ವಾ|
 ಕಥಾಪ್ರವೃತ್ಯನಂತರಂ ವಾ| **ಜಿನಾಗಮಾಚಾರ್ಯಾನ್ ಜಿತ್ವಾ** ಸಮಯಬಂಧಾನುಸಾರೇಣ
 ಪರೇತಾನ್ ಕಾರಯಿತ್ವೇತ್ಯರ್ಥಃ||14||

ರಾಜಾನಾಂ ಜಿನಮಾರ್ಗಸ್ಥಮಾನೀಯಾಮ್ನಾಯಪದ್ಧತೌ|

ಅಯಜದ್ವಿವಿಧೈರ್ಯಜ್ಞೈರಿತರಾನಪ್ಯಯಾಜಯತ್||15||

ಆನೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ಕಾರಯಿತ್ವಾ||15||

ಭವತ್ಕುಯುಕ್ತಿತಮಸಾ ತದಾ ಕುತ್ರ ಪಲಾಯಿತಮ್|

ಕೃಷೀವಲೇಷು ವಿಪ್ರೇಷು ದೇಶೇಽಸ್ಮಿನ್ನಧುನಾಽಽಗತಾಃ||16||

ಕೃಷೀವಲೇಷು ಇತ್ಯನೇನ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಕೃಷ್ಯಾಸಕ್ತ್ಯಾ

ವೇದಾದ್ಯವಿಚಾರನಿಬಂಧನಮತನಿರಾಕರಣಶಕ್ತಿರಿತಿ ಸೂಚಯತಿ||16||

ವಿಪ್ರವಿತ್ತಸ್ಪೃಹಾಯುಕ್ತರಾಜಮಣ್ಣಲಮಾನಿತಾಃ|

ಜಿನಾ ಜೈನಸ್ಯ ಪದವೀ ವಣಿಗ್ವೀಧಿಷು ವರ್ತತೇ||17||

ವಿಪ್ರೇತಿ|| ವಿಪ್ರವಿತ್ತ... ಇತ್ಯನೇನ ರಾಜ್ಞಾಂ ಜೈನಮತಾಜ್ಞೇಕಾರೇ ಸತಿ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ
ದೂಷ್ಯಕೋಟಿಪ್ರವೇಶೇನ ನಿಶಜ್ಞಂ ತದ್ವಿತ್ತಾಪಹಾರಾರ್ಥಂ ತನ್ಮತಪ್ರವೇಶ ಇತಿ
ಸೂಚಯತಿ||17||

ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯವಿದ್ವಾಂಸಃ ಕಿಂ ಜಾನಂತಿ ವಣಿಕ್ಷನಾಃ|

ನ ಹಿ ಧರ್ಮೋ ವಣಿಗ್ವೀಥ್ಯಾಂ ಲಶುನೈಃ ಸಹ ಜ್ಯಮ್ಭತೇ||18||

ನನು ವಣಿಗ್ವಿರಪ್ಯತಿಕುಶಲೈರಜ್ಞೇಕೃತತ್ವಾತ್ ತನ್ಮತಸ್ಯ ಸಮೀಚೇನತೇತ್ಯತ ಆಹ -
ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯೇತಿ|| ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯೇಶ್ವೇವ ಚತುರಾಃ ವಣಿಜಃ ತತ್ತ್ವಗ್ರಹಣಚಾತುರ್ಯಂ ಕಿಂ
ಜಾನಂತಿ? ನ ಕಿಮಪೀತ್ಯರ್ಥಃ| ತದೇವ ವಿಶದಯತಿ - ನಹೀತಿ|| ಪರಲೋಕಾನುಕೂಲೋ
ಧರ್ಮೋ ವಣಿಗ್ವೀಥ್ಯಾಂ ಲಶುನೈಃ ಸಹ ನ ಪ್ರಕಾಶತೇ ಯತೋಽತ ಇತಿ
ಪೂರ್ವೇಣಾನ್ವಯಃ| ಸ ಹಿ ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಾದಿಸಾಂಸಾರಿಕಧರ್ಮಮಪಹಾಯ
ವನಾದ್ಯೇಕಾನ್ತಸ್ಥಲೇಽಹೋರಾತ್ರಂ ಚಿಂತಯತಾಂ ಮುನೀನಾಂ ಚೇತಸ್ಯಾಪಿ
ಡೋಲಾಯಿತಸ್ತಿಷ್ಠತೀತಿ, ಕಿಮು ವಕ್ತವ್ಯಂ ವಣಿಜಾಂ ತದಪಾಟವಮಿತಿ ಹಿಶಬ್ದೇನ
ಸೂಚಯತಿ||18||

ಹಿಂಸಾ ಹಿ ಸಾತ್ವತೋಽಧರ್ಮಸಾಧನಂ ಚೇದುದೀರ್ಯತೇ|

ಅಹಿಂಸಾಯಾ ಅಹಿಂಸಾತ್ವಾತ್ಕಸ್ಮಾನ್ನಾಧರ್ಮಹೇತುನಾ||19||

ನನು 'ಯಾಜ್ಞೇಯಪಶುಹಿಂಸಾಧರ್ಮಸಾಧನಂ ಹಿಂಸಾತ್ವಾತ್, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಹಿಂಸಾವತ್'
ಇತ್ಯಾದ್ಯನುಮಾನಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾತ್ ತದ್ವಿರೋಧಾತ್ ತಸ್ಯಾಃ ಪಾಪಸಾಧನತ್ವಮಿತಿ
ಶಜ್ಞಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ - ಹಿಂಸೇತಿ|| 'ತರ್ಹಿ ಬ್ರೂಮಃ' ಇತಿ ಶೇಷಃ| ನ
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನಾತ್ರೇಣ ತತ್ಸಿದ್ಧಿರಿತ್ಯತೋಽನುಮಾನಸ್ಯಾಭಾಸಸಮಾನಯೋಗಕ್ಷೇಮತಾಮಾಹ -
ಅಹಿಂಸಾಯಾ ಇತಿ|| ಯದಿ ಯಾಜ್ಞೇಯಪಶುಹಿಂಸಾ ಹಿಂಸಾತ್ವಾತ್
ಪಾಪಸಾಧನಮಿತ್ಯನುಮೀಯತೇ, ತರ್ಹಿ 'ಯಾಜ್ಞೇಯಪಶುಹಿಂಸಾ ಪಾಪಸಾಧನಮ್'
ಅಹಿಂಸಾತ್ವಾತ್, ಅಗಮ್ಯಾಗಮನವತ್ ಇತಿ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ಭವೇತ್? ಭವೇದೇವ ತಥಾ
ಚಾಭಾಸಸಮಾನಯೋಗಕ್ಷೇಮತೇತಿ ಭಾವಃ| ಅಹಿಂಸಾತ್ವಮಪಾಪ-
ಸಾಧನಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದೌ ವ್ಯಭಿಚಾರಿತಮಿತಿ ಚೇನ್ನ|
ಹಿಂಸಾತ್ವಮಪ್ಯಪಾಪಸಾಧನವ್ಯಾಘ್ರಚೋರಾದಿಹಿಂಸಾಯಾಂ
ಜಿನಾಲಯಗತಜಡಜೀವವೃಕ್ಷಾದಿಹಿಂಸಾಯಾಂ ಚ ವ್ಯಭಿಚರತೀತಿ ತುಲ್ಯಮ್| ಯದಿ

ವ್ಯಾಘ್ರಾಹಿಂಸಾಽಪಿ ಪಾಪಸಾಧನಮಿತಿ ಮನ್ಯಸೇ ತರ್ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಾದ್ಯಪಿ
ಪಾಪಸಾಧನಮಿತಿ ತುಲ್ಯಮ್ ವಿಧಿರ್ನ ಸಹತ ಇತಿ ಚೇತ್, ತುಲ್ಯಮಿತರತ್ರಾಪಿ||19||

ನಿಷಿದ್ಧಾ ಸಾಽನಿಷಿದ್ಧೇಯಮಿತಿ ಸಮ್ಭಾಷಸೇ ಯದಿ|

ಸ್ವಸ್ವಾಗಮನಿಷಿದ್ಧಾ ಚೇತ್ ಸರ್ವಂ ಸ್ಯಾದ್ಧರ್ಮಸಾಧನಮ್||20||

ನನು ಹಿಂಸಾತ್ವಮಹಿಂಸಾತ್ವಂ ಚ ನ ಧರ್ಮಸಾಧನತ್ವತದಭಾವಯೋಃ ಪ್ರಯೋಜಕೇ|
ಕಿನ್ನು, ನಿಷಿದ್ಧತ್ವಾನಿಷಿದ್ಧತ್ವ ಏವೇತಿ ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ - ನಿಷಿದ್ಧೇತಿ|| ಸಾ
ಯಾಜ್ಞೀಯಪಸುಹಿಂಸಾ| ಇಯಮ್ ಅಹಿಂಸಾ| 'ತರ್ಹ್ಯತ್ರ ವಕ್ತವ್ಯಮ್' ಇತಿ ಶೇಷಃ| ಕಿಮಿದಂ
ನಿಷಿದ್ಧತ್ವಂ ನಾಮ? ಸ್ವೀಯಶಾಸ್ತ್ರನಿಷಿದ್ಧತ್ವಂ ವಾ, ಪರಶಾಸ್ತ್ರನಿಷಿದ್ಧತ್ವಂ ವಾ,
ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರನಿಷಿದ್ಧತ್ವಂ ವಾ, ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರನಿಷಿದ್ಧತ್ವಂ ವಾ, ವೇದನಿಷಿದ್ಧತ್ವಂ ವೇತಿ ಪಕ್ಷಾನ್
ಪ್ರತ್ಯೇಕಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ - ಸ್ವಸ್ವಾಗಮೇತಿ|| ಸ್ವಸ್ವಾಗಮಃ ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮ್|
ಸರ್ವಂ ಯಾಜ್ಞೀಯಪಶುಹಿಂಸಾದಿಕಮ್| ತಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವಕೀಯವೈದಿಕಶಾಸ್ತ್ರನಿಷಿದ್ಧತ್ವಾದಿತಿ
ಭಾವಃ||20||

ಸ್ವಸ್ವಾಗಮನಿಷೇಧಶ್ಚೇತ್ - ಪಾ.

ಪರಾಗಮನಿಷಿದ್ಧಾ¹ ಚೇತ್ ತ್ವದ್ಧರ್ಮೋಽಪಿ ಹ್ಯಧರ್ಮಕೃತ್|

ಬಹ್ವಾಗಮನಿಷಿದ್ಧಾ² ಚೇಜ್ಜಿತಮದ್ವರಿಣಾ ಮಯಾ||21||

ತ್ವದ್ಧರ್ಮೋಽಪಿ ತವ ಕೇಶೋಲ್ಪುಣ್ಣನಾದಿಧರ್ಮೋಽಪಿ ತಸ್ಯಾಪಿ
ತ್ವಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾನ್ಯವೈದಿಕಶಾಸ್ತ್ರನಿಷೇಧಾದಿತಿ ಭಾವಃ|
ವೈಧಹಿಂಸಾಯಾಸ್ತನ್ಮತಾನ್ಯಪಿಷ್ಠದರ್ಶನಾನಿಷಿದ್ಧತ್ವಾತ್, ತ್ವದ್ವ್ರತಸ್ಯ ಚ ನಿಷಿದ್ಧತ್ವಾದಿತಿ
ಭಾವಃ||

1.ಪರಾಗಮನಿಷೇಧಃ - ಪಾ.

2.ಬಹ್ವಾಗಮನಿಷೇಧಃ - ಪಾ.

ಸರ್ವಾಗಮನಿಷಿದ್ಧಾ¹ ಚೇದ್ಯತ್ಕಿ ಇದ್ಧರ್ಮಸಾಧನಮ್|

ಆಮ್ನಾಯೇಷು ನಿಷಿದ್ಧಾ² ಚೇದಜ್ಞೇಕಾರಸ್ತದೋತ್ತರಮ್||22||

ಚತುರ್ಥಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ - ಸರ್ವಾಗಮೇತಿ|| ಯತ್ಕಿ ಇತ್ ಚ ಭೋಜನಾದಿಕಂ
ಧರ್ಮಸಾಧನಂ ಸರ್ವಾಗಮನಿಷಿದ್ಧತ್ವಾಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ| ನ ವೈಧಿಹಿಂಸಾ, ತ್ವದ್ವ್ರತಂ
ವಾ, ಉಭಯಸ್ಯೋಭಯಮತನಿಷಿದ್ಧತ್ವೇನ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರನಿಷಿದ್ಧತ್ವಾಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ||

<p>ಪಇಮಮಜ್ಞೇಕರೋತಿ - ಆಮ್ನಾಯೇಷ್ಟಿತಿ॥ ವೈಧಹಿಂಸಾಯಾಸ್ತದಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ॥22॥</p>
<p>1.ಸರ್ವಾಗಮನಿಷೇಧಃ - ಪಾ.</p>
<p>2.ನಿಷೇಧಃ- ಪಾ.</p>
<p>ವೃಥೈವ ಪರನಿನ್ದಾ ಚೇತ್ ತಯೈವ ತ್ವಂ ವಿನಿನ್ದಸೇ ಹಿಂಸಾಪರಾಙ್ಗನಾಸಜ್ಞಾಭಕ್ತ್ಯ ಭಕ್ಷಣಪೂರ್ವಕೈಃ॥23॥</p>
<p>ತದೇವಮುಕ್ತನ್ಯಾಯೇನ ವೈಧನಿಷೇಧಾಸಮ್ಭವಾಜ್ಞೈನ್ಯಃ ಕ್ರಿಯಮಾಣಾ ಯಾಜ್ಞಿಕನಿನ್ದಾ ವೃಥೈವೇತ್ಯುಕ್ತಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸಾ ಚಾಯುಕ್ತೇತಿ ಭಾವೇನಾಹ - ವೃಥೈವೇತಿ॥ ತಯೈವ ವೃಥಾ ಯಾಜ್ಞಿಕನಿನ್ದಯೈವ ವೃಥಾ ಪರನಿನ್ದಾಯಾ ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸಾ ಮರಣಂ ಪರನಿನ್ದಾ ಚ ತತ್ಸಮಮ್ ಇತಿ ಸ್ಮೃತ್ಯಾ 'ಹಿಂಸಾತ್ಪೋಕ್ಷೇಸ್ತಮೇವ ಹಿಂಸಾತ್ಪರೂಪದೋಷೇಣ ನಿನ್ದಃ ಸ್ಯಾಃ॥23॥</p>
<p>1.'ನ ಚಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರಶಂಸೇದ್ ವಾ ಪರನಿನ್ದಾಂ ಚ ವರ್ಜಯೇತ್ ಇತಿ ಕೂರ್ಮಪುರಾಣೇ (2- 16-37) </p>
<p>ತತ್ತದ್ಧರ್ಮೋಽನನುಗಮಾನ್ನ ಹೇಯತ್ವೇ ಪ್ರಯೋಜಕಃ ನಿಷಿದ್ಧತ್ವಂ ಪರಂ ವಾಚ್ಯಂ ನ ತದ್ಯಾಗಾದಿಕರ್ಮಸು॥24॥</p>
<p>ಹಿಂಸಾತ್ಪಸ್ಯ ಪಾಪಸಾಧನತ್ವಾಪ್ರಯೋಜಕತ್ವೇ ಯುಕ್ಯಂತರಮಾಹ - ತತ್ತದಿತಿ॥ ಹೇಯತ್ವೇ ಪಾಪಸಾಧನತ್ವೇ ವಾಚ್ಯಂ 'ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವೇನ' ಇತಿ ಶೇಷಃ </p>
<p>ಅಯಂ ಭಾವಃ ಅಸ್ತಿ ಪಾಪಸಾಧನತ್ವಂ ಹಿಂಸಾಯಾಂ ಪರಸ್ತ್ರೀಸಜ್ಞಾದೌ ಚ ತಥಾಚ ತೇಷು ಪಾಪಸಾಧನತ್ವೇನ ಹಿಂಸಾತ್ವಂ ಪರಸ್ತ್ರೀಸಜ್ಞಾದಿಧರ್ಮಃ ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಪ್ರಯೋಜಕಃ, 'ಅನನುಗಮಾತ್ ಕಿನ್ತು, ಸರ್ವತ್ರಾನುಗತಂ ನಿಷಿದ್ಧತ್ವಮೇವ ಪ್ರಯೋಜಕಮ್ ಅನುಗತೇ ಸಮ್ಭವತ್ಯನನುಗತಸ್ಯಾನ್ಯಾಯೈತ್ಯಾತ್</p>
<p>ತತ್ ನಿಷಿದ್ಧತ್ವಮ್ ಯಾಗಾದಿಕರ್ಮಸು ನ ಇತ್ಯರ್ಥಃ॥24॥</p>
<p>1. ಪ್ರಯೋಜಕಂ - ಪಾ.</p>
<p>ಕೇನಾಪ್ಯಶ್ರಾವ್ಯಮೇವೇದಂ ಶ್ರಾವಯೇ ತ್ವಾಂ ವಚಃ ಸಖೇ ಮಿಥೋ ಯಥೇದಂ ವಚನಮವಿರುದ್ಧಂ ತಥೈವ ಹಿ ನ ಹಿಂಸ್ಯಾದಿತಿ ವಾಕ್ಯಂ ತನ್ನಾಪವಾದೈರ್ವಿರುದ್ಧ ತೇ॥25॥</p>

ನನು ಕಥಂ ನಾಸ್ತಿ ನಿಷಿದ್ಧತ್ವಂ ಯಾಜ್ಞೀಯಪಶುಹಿಂಸಾಯಾಂ 'ನ ಹಿಂಸ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಾಭೂತಾನಿ' ' ಇತಿ ವಾಕ್ಯೇನ ನಿಷೇಧಾತ್? ಇತಿ ಚೇನ್ನ| ತಸ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯತ್ವೇನ 'ಅಗ್ನಿಷೋಮೀಯಂ ಪಶುಮಾಲಭೇತ' ಇತಿ ವಾಕ್ಯವಿಹಿತಯಾಜ್ಞೀಯಹಿಂಸಾತಿರಿಕ್ತಾವಿಹಿತ- ಹಿಂಸಾನಿಷೇಧಪರತ್ವೇನೋಪಪನ್ನಸ್ಯಾನನ್ಯಾರ್ಥಕತಯಾ ನಿರವಕಾಶವಾಕ್ಯವಿಹಿತ- ಯಾಜ್ಞೀಯಪಶುಹಿಂಸಾನಿಷೇಧಕತ್ವಾಸಮ್ಭವಾದಿತೀಮಮರ್ಥಂ ದೃಷ್ಟಾಂತಮುಖೇನೋಪಪಾದಯತಿ - **ಕೇನಾಪೀತಿ**|| ಕಶ್ಚಿತ್ಸ್ವಮಿತ್ರಂ ಪ್ರತಿ ವದತಿ 'ಇದಂ ವಚೋಽತಿರಹಸ್ಯತ್ವಾತ್ ಕೇನಾಪ್ಯಶ್ರಾವ್ಯಮ್| ತಥಾಽಪಿ ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ಮಿತ್ರಮಿತಿ ಹೇತೋಸ್ತಾಂ ಪ್ರತೀದಂ ರಹಸ್ಯಂ ವಚಃ ಶ್ರಾವಯೇ' ಇತಿ **ಯಥೇದಂ** ವಚನದ್ವಂದ್ವಂ **ಮಿಥಃ** ಪರಸ್ಪರಂ **ಅವಿರುದ್ಧಂ** ಸಾಮಾನ್ಯವಿಶೇಷರೂಪತ್ವಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ಪರಸ್ಪರವಿರುದ್ಧತ್ವೇನಾಸ್ಮಿನ್ ವಾಕ್ಯದ್ವಯೇಽಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರತಿಪತ್ತಿರ್ಲೌಕಿಕಾನಾಂ ಸ್ಯಾತ್| ತದ್ವತ್ 'ನ ಹಿಂಸ್ಯಾತ್' ಇತ್ಯಾದಿಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯಮ್ 'ಅಗ್ನಿಷೋಮೀಯಮ್' ಇತ್ಯಾದಿವಿಶೇಷವಾಕ್ಯೈರ್ನ ವಿರುದ್ಧತೇ| ಹಿಶಬ್ದೇನ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಷೇಧಸ್ಯ ವಿಶೇಷವಾಕ್ಯವಿಹಿತಾವಿಷಯತ್ವಂ ದೃಷ್ಟಮಿತಿ ಸೂಚಯತಿ||25||

ಕೂರ್ಮಪುರಾಣೇ

ನರಾನ್ ರಕ್ಷ ಮಹೀಪಾಲ ಚೋರಾನ್ ಶಿಕ್ಷ ದಿನೇದಿನೇ|

ಸಾಪವಾದಂ ನ ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಕಥಮೇತೇನ ಸಿದ್ಧ ತಿ||26||

ನನೂತ್ಸರ್ಗಾಪವಾದಭಾವ ಏವ ವಾಕ್ಯಾನಾಂ ನಾಜ್ಞೇಕ್ರಿಯತ ಇತ್ಯತಸ್ತಂ ಸಾಧಯತಿ - **ನರಾನಿತಿ**|| ಕಶ್ಚಿದ್ರಾಜಾನಂ ಪ್ರತ್ಯೇವಮಾಹ 'ಹೇ ರಾಜನ್ ತ್ವಂ **ದಿನೇದಿನೇ ನರಾನ್** ರಕ್ಷಸ್ವ **ಚೋರಾನ್** ಶಿಕ್ಷಸ್ವ' ಇತಿ ತಥಾಚಿ ಚೋರಾನಿತಿ ವಾಕ್ಯವಿಹಿತನರವಿಶೇಷಭೂತಚೋರಮಾರಣಸ್ಯ ನರಾನ್ ರಕ್ಷಸ್ವೇತಿ ವಾಕ್ಯೇನಾನಿಷೇಧಾತ್ ತಸ್ಮೋತ್ಸರ್ಗರೂಪತ್ವಮ್, ಚೋರಾನಿತಿ ವಾಕ್ಯೇನ ನರಾನ್ ರಕ್ಷಸ್ವೇತಿ ನರರಕ್ಷಣವಿಧಿಶ್ಲೋರಾದಿಷ್ಟನರಾತಿರಿಕ್ತನರವಿಷಯ ಇತಿ ಜ್ಞಾಪಕಸ್ಯಾಪವಾದರೂಪತ್ವಂ ದೃಷ್ಟಮಿತಿ ಹೇತೋರಪವಾದಸಹಿತಂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಕ್ಯಂ ಕಥಮೇತೇನ ನ್ಯಾಯೇನ ನ ಸಿದ್ಧಮ್? ಇತಿ||26||

ಅಹಿಂಸಾ ಧರ್ಮ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಹಿಂಸಾ ಬನ್ನಾಪಹಾರಿಣೀ|

ಕ್ಷುತ್ಪಿಪಾಸಾದಿದುದಃಖೌಘದಾತ್ರದೇಹಕ್ಷಯಾತ್ಮಿಕಾ||27||

ಪ್ರತಿಬನ್ಧ್ಯಾ ಹಿಂಸಾಯಾಃ ಪಾಪಸಾಧನತ್ವಂ ನಿರಾಕರೋತಿ - ಅಹಿಂಸೇತಿ||ಅಹಿಂಸಾ
ಧರ್ಮ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಭಿನ್ನಕಾಚಾರ್ಯಕಿಚ್ಚುರಾ ಜೈನಕಾ ಏವಮಾಹುರಿತಿ ಸಮ್ಪನ್ಢಃ| ತಥಾ
'ತತೋಽಪಿ ಹಿಂಸಾ ಏವ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ' ಇತಿ| ತತ್ರ ಹೇತುಃ ಬನ್ಧಾಪಹಾರಿಣೀ ಇತಿ|
ತಸ್ಯ ಸ್ವಷ್ಟೀಕಾರಾರ್ಥಮುಕ್ತಂ ಕ್ಷುತ್ರಷಾದಿದುಃಖಜಾಲದಾತ್ಯದೇಹನಾಶರೂಪೇತಿ||28||

ಯಥಾ ಕಾರಾಗೃಹಸ್ಥಾನಾಂ ಮೋಚನಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ತಥಾ|
ತತೋಽಪಿ ಧರ್ಮ ಇತ್ಯಾಹುರ್ಭಿನ್ನಕಾಚಾರ್ಯಕಿಚ್ಚುರಾಃ||28||

ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ - ಯಥೇತಿ|| ಕಾರಾಗೃಹಸ್ಥಾನಾಂ ಬನ್ಧನಗೃಹಸ್ಥಾನಾಮಿತ್ಯರ್ಥಃ|
ತತ್ತದ್ದೇಹಬನ್ಧಂಸರೂಪತ್ವಾಧ್ವಿಂಸಾಽಹಿಂಸಾತೋಽಪಿ ಪರಮಧರ್ಮ ಇತಿ ತಥಾಚ
ಪ್ರಯೋಗಃ| ಹಿಂಸಾ ಪುಣ್ಯಸಾಧನಂ ಬನ್ಧಂಸರೂಪತ್ವಾತ್ ನಿಗಡಬನ್ಧಂಸವದಿತಿ||

ತೇಽಪಿ ಸ್ವಾಚಾರ್ಯಶರಣಾ ಭವಂತೋಽಪಿ ಹಿ ತಾದೃಶಾಃ|
ಯುಕ್ತಿಸ್ತು ತೇಷಾಂ ಮಹತೀ ಕಥಂ ಸ್ಯಾದ್ಭವತಾಂ ಜಯಃ||29||

ನನು ಜೈನಕಪಕ್ಷೇ ಯುಕ್ತಿಸದ್ಭಾವೇಪಿ ತನ್ಮೂಲಪ್ರಮಾಣಂ ನಾಸ್ತೀತಿ ಚೇನ್ನ| ತ್ವತ್ಪಕ್ಷೇಪಿ
ತದಭಾವಾತ್| ಮಮ ಮದಾಚಾರ್ಯವಚನಮಸ್ತೀತಿ ಚೇನ್ನ| ತರ್ಹಿ ಸೋಽಪಿ ಸ್ವೋಕ್ತಾರ್ಥ
ಸ್ವಾಚಾರ್ಯವಚನಂ ಪ್ರಮಾಣಯಿಷ್ಯತೀತ್ಯಾಹ - ತೇಽಪೀತಿ|| ತೇಽಪಿ ಜೈನಕಾ ಅಪಿ|
ಸ್ವಾಚಾರ್ಯವಚನಶರಣಾಃ| ಹಿಶಬ್ದೋ ಹೇತ್ವರ್ಥಃ| ಯಸ್ಮಾತ್ತೇ ಭವಂತಶ್ಚ ಕೇವಲಂ
ಸ್ವಾಚಾರ್ಯವಚನಶರಣಾಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಭುರುತ್ತರಾ ಪ್ರತಿಬನ್ಧೀತಿ ಭಾವಃ|

ವಸ್ತುತಸ್ತು ಭವತಾಂ ತೇಷಾಂ ಚ ಸಾಮ್ಯಮಪಿ ನೇತ್ಯಾಹ - ತೇಷಾಮಿತಿ|| ಯುಕ್ತಿಃ
ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾ|

ಮಹತೀ ಅಪರಿಹಾರ್ಯಾಅತೋ ನ ತಜ್ಜಯೋ ಭವತಾಮಿತಿ ಭಾವಃ||29||

ಅಸ್ಮಾಕಂ ವೇದವಿದುಷಾಂ ನ ಕುತಶ್ಚಿತ್ ಪರಾಭವಃ|
ಪರದುಃಖಕರತ್ವೇನ ಹಿಂಸಾ ಹೇಯಾ ಮನೀಷಿಭಿಃ|
ಕೇಶಾನಾಂ ಲುಣ್ಣನಂ ಶೋಕಕರಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರವರ್ತೀತಮ್||30||

ತರ್ಹಿ ತತ್ಪ್ರವಾದಿನಾಂ ಭವತಾಮಪಿ ನ ತಜ್ಜಯೋಪಾಯ ಇತ್ಯತ ಆಹ - ಅಸ್ಮಾಕಮಿತಿ||
ವೇದವಿದುಷಾಮ್ ಇತ್ಯನೇನ ವೇದ ಏವಾಸ್ಮಾಕಂ ತಜ್ಜಯೋಪಾಯ ಇತಿ ಸೂಚಯತಿ|
ವಾಕ್ಯೇ ಹಿ ದೋಷಾಃ ಪುರುಷದೋಷನಿಬನ್ಧನಾಃ, ನ ಸ್ವತಃ ಸನ್ತಿ|
ವೇದಸ್ಯಾಪೌರುಷೇಯತ್ವಾತ್ ತನ್ನಿಮಿತ್ತದೋಷಶೂನ್ಯ ಇತಿ ವೇದಸ್ಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾತ್|

ಅನ್ಯಥಾ ಸರ್ವಾಭಿಮತಪುಣ್ಯಪಾಪಸ್ವರ್ಗನರಕಾದ್ಯಸಿದ್ಧೇಃ| ನಚ ಪೌರುಷೇಯವಾಕ್ಯಾತ್
ತತ್ಸಿದ್ಧಿಃ| ಪುರುಷಾಣಾಮಜ್ಞಾನವಿಪರೀತಜ್ಞಾನಾದೇರ್ಬಹುಲಮುಪಲಮ್ಭಾತ್ ತದ್ವಚಸಿ
ತನ್ನಿಬನ್ಧನದೋಷಸಮ್ಭಾವನಯಾಽನಾಶ್ವಾಸಾತ್| ಜಿನಾದೀನಾಂ ಸಾರ್ವಜ್ಞಾತ್
ತದ್ವಚಸಾ ನಿರ್ಣಯ ಇತಿ ತು ಸಾರ್ವಜ್ಞೇ ಮಾನಾಭಾವಾದನುಪಪನ್ನಮ್| ವಿಸ್ತೃತಂ
ಚೈತದನ್ಯತ್ರೇತಿ|

ನನು ಪರದುಃಖಕರತ್ವೇನ ನ ಕಾರ್ಯಾ ಹಿಂಸೇತಿ ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ -
ಪರದುಃಖೇತಿ|| ಹೇಯಾ ಇತ್ಯತಃ ಪರಂ 'ಚೇತ್' ಇತಿ ಶೇಷಃ| ತರ್ಹಿ ಪರದುಃಖಕರತ್ವಾತ್
ಕೇಶೋಲ್ಲುಣ್ಣನಮಪಿ ನ ಪ್ರವರ್ತನೀಯಮಿತಿ ಭಾವಃ||30||

ದೇಹಿನಾಂ ಮ್ರಿಯಮಾಣಾನಾಂ ಕರ್ಮ ಸ್ವೀಯಂ ಹಿ ಕಾರಣಮ್|
ಜಾತಮಾತ್ರಸ್ಯಾತ್ಮಹತ್ಯಾದೋಷಃ ಕೇನ ನಿವಾರ್ಯತೇ||31||

ಕಿಂಞ ಸರ್ವಥಾ ಹಿಂಸಾಕರಣಾಭಾವಸ್ಯ ಕಸ್ಯಾಪ್ಯಸಮ್ಭವಾತ್
ನಾಯಮಾಕಾಶಪಾನವಧೇಯ ಇತ್ಯಾಹ - **ದೇಹಿನಾಮಿತಿ||ಹಿ** ಯಸ್ಮಾತ್ **ದೇಹಿನಾಂ**
ಮರಣಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವತಾಂ ಸ್ವೋಪಾರ್ಜಿತಂ **ಕರ್ಮ ಕಾರಣಮ್**, ತಸ್ಮಾದುತ್ತನ್ನಮಾತ್ರಸ್ಯ
ಸರ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಚೇತನವರ್ಗಮಾತ್ರಸ್ಯ ಸ್ವಾತ್ಮಹತ್ಯಾಜನಿತದೋಷಃ ಕೇನ ವಾರಯಿತುಂ
ಶಕ್ಯತೇ? ನ ಕೇನಾಪೀತ್ಯರ್ಥಃ| ತಥಾಚ ಸ್ವೇನೋಪಾರ್ಜಿತಕರ್ಮಣಾ ಶಸ್ತ್ರೇಣೇವ
ಸ್ವಹಿಂಸಾಕರಣಂ ಮುನೀನಾಮಪ್ಯವರ್ಜನೀಯಮಿತಿ ಭಾವಃ|

ನನ್ವವರ್ಜನೀಯೇಯಂ ಹಿಂಸಾ ನ ಪಾಪಸಾಧನಮಿತಿ ಚೇನ್ನ| ಹಿಂಸಾತ್ವಸ್ಯ
ಪಾಪಸಾಧನತ್ವವ್ಯಭಿಚಾರಿತ್ವಾಪತ್ತೇಃ| ಏತದ್ಧಿಂಸಾವದ್ಧಿಹಿತಹಿಂಸಾಯಾ
ಅಪಾಪಸಾಧನತ್ವಾಪತ್ತೇಶ್ಚೇತಿ||31||

ಸುಜ್ಞಾನಸುಚರಿತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ದೇಹಬನ್ಧಂ ವಿಮೋಚಯನ್|
ಯಿಯಾಸುಃ ಸದ್ಗತಿಂ ತಾಭ್ಯಾಂ ದುರ್ಗತಿಂ ಹಂತ ಯಾಸ್ಯಸಿ||32||

ಯುಕ್ತಂತರೇಣ ಹಿಂಸಾಮಾತ್ರಸ್ಯ ಪಾಪಸಾಧನತ್ವೇ ಬಾಧಕಾಂತರಮಪ್ಯಾಹ - **ಸುಜ್ಞಾನೇತಿ||**
ಸುಜ್ಞಾನಂ ಜೀವಸ್ವರೂಪಾದಿಜ್ಞಾನಮ್| ಸುಚರಿತ್ರಂ ಕೋಶೋಲ್ಲುಣ್ಣನಾದಿಕಮ್|
ತದುಪದೇಶದ್ವಾರಾ **ತಾಭ್ಯಾಂ** ಶರೀರಬನ್ಧಂ **ವಿಮೋಚಯನ್**, ಶ್ರಾವಕರಣಂ ಗುರುಸ್ತ್ವಂ
ತಾಭ್ಯಾಂ ಸುಜ್ಞಾನಸುಚರಿತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸಾಧ್ಯಾಂ **ಸದ್ಗತಿಂ** ಸಂತತೋರ್ಧ್ವಗತಿಂ
ಯಿಯಾಸುರ್ದುರ್ಗತಿಂ ಯಾಸ್ಯಸಿ ಇತಿ ಸಮ್ಭವಃ| **ಹಂತ** ಇತಿ ಹರ್ಷಃ|

ಅಯಂ ಭಾವಃ| ಗುರುಣಾ ತ್ವಯಾ ಶ್ರಾವಕಾಣಾಂ ತತ್ಪೋಪದೇಶಃ ಕರ್ತವ್ಯಃ| ಅನ್ಯಥಾ
ಗುರುತ್ವಾಭಾವಪ್ರಸಜ್ಞಾತ್ ಸ ಚ ತತ್ಪೋಪದೇಶಃ ಪ್ರಾಕೃತದೋಹಬನ್ಧಂ ವಿಸೃಜ್ಯ ಮುಕ್ತಿಂ
ಪ್ರಾಪಯತೀತಿ ವಕ್ತವ್ಯಮ್| ತಥಾಚ ತ್ವಯಾ ಶಸ್ತ್ರೇಣೇವೋಪದೇಶೇನ ಶರೀರಧ್ವಂಸರೂಪಾ
ಹಿಂಸಾ ಕೃತೇತಿ ತ್ವಮಪಿ ಹಿಂಸಕಃ ಸ್ಯಾಃ| ಹಿಂಸಕತ್ವಾಚ್ಚ ದುರ್ಗತಿರಿತಿ|

ನನು ಶಸ್ತ್ರಕೃತಹಿಂಸೈವ ಪಾಪಸಾಧನಂ ನತ್ವೇತಾದೃಶೀ ಹಿಂಸೇತಿ ಚೇನ್ನ|
ವಿಷದಿಪ್ರಯೋಗಕೃತಹಿಂಸಾಯಾ ಅಪ್ಯಹಿಂಸಾತ್ವಾಪತ್ತೇಃ| ಏತಾದೃಶಪ್ರಕ್ರಿಯಾಯಾಂ
ಮಾನಾಭಾವಾಚ್ಚ| ಏವಮೇವ ಯಾಜ್ಞೀಯಾಹಿಂಸಾಯಾ
ಅಪ್ಯಪಾಪಸಾಧನತಾಪತ್ತೇಶ್ಚ||32||

ಪಾದೇ ವ್ಯಾಧಿವಶಾಜ್ಞಾತೇ ಗುರೋಃ ಕೃಮಿಕುಲಾಕುಲೇ|

ಶಂಸ ತಾನ್ ಹಂಸಿ ವಾ ಮೂಢ ಗುರುಂ ವಾ ಹಂಸ್ಯುಪೇಕ್ಷಕಃ||33||

ಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣ ಹಿಂಸಾಮಾತ್ರಸ್ಯ ಪಾಪಸಾಧನತಾಂ ಪರಾಚಷ್ಟೇ - ಪಾದ ಇತಿ|| ತಾನ್
ಪ್ರಾಣಿನಃ| ಔಷಧದಾನೇ ಸತಿ ಗುರುಪಾದೋತ್ಪನ್ನಕೃಮಿಹಿಂಸಾ ಜಾಯತೇ| ತಚ್ಚಿಹ್ನುಯಾ
ತದದಾನೇ ಸತಿ ಗುರೋರ್ವ್ಯಾಧಿಪ್ರಾಬಲ್ಯೇ ಹಿಂಸೇತಿ ಸೇಯಮುಭಯತಃ ಪಾಶಾ ರಜ್ಜುರಿತಿ
ಭಾವಃ||33||

ವ್ಯಾಘ್ರಂ ಗಾಃ ಕಿಲ ನಿಷ್ಠಂತಂ ಕಥಂ ಹಂತುಮುಪಾಗತಾನ್|

ಗೋಪುಷ್ಪಹತ್ಯಾದೋಷೇಣ ಭೂಷಿತಸ್ತ್ವಂ ನಿಷೇಧಸಿ||34||

'ನ ಹಿ ಕಪರ್ದಿಕಾಲಾಭಾರ್ಥ ಲಕ್ಷಲಾಭಂ ನಾಶಯನ್ನುಪಕಾರೀ ಭವತಿ' ಇತಿ
ನ್ಯಾಯಮನುಸೃತ್ಯ ವಿಧಾಂತರೇಣಾಪಿ ಪರಾಚಷ್ಟೇ - ವ್ಯಾಘ್ರಮಿತಿ|| ಯದಿ ನಿಷೇಧಸಿ ತದಾ
ಹನನಾನ್ನಿವರ್ತೀತೋ ವ್ಯಾಘ್ರಃ ಪೌನಃಪುನ್ಯೇನ ಹನ್ಯಾದೇವೇತಿ
ಗವಾದಿಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸಾಜನಿತಪಾಪರಾಶಿನಾ ಭೂಷಿತಃ ಅಸೀತ್ಯರ್ಥಃ||34||

ಗೋಪೂರ್ವಹತ್ಯಾದೋಷೇಣ - ಪಾ.

ಜಗದ್ಭಕ್ತಯತೋ ರೂಕ್ಷಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಾನುರುವಿಕ್ರಮಾನ್|

ನ ಹಿಂಸ್ಯಾದಿತಿ ರಕ್ಷನ್ ಸ ಹಿನಸ್ತಿ ನ ಕಥಂ ಜಗತ್||35||

ನ ಕೇವಲಮೇವ ವ್ಯಾಘ್ರರಕ್ಷಣೇನ ಬಹುಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸಾನುಮೋದ ಇತ್ಯೇವ, ಅಪಿ ತು,
ಏತಾದೃಶಕುಧರ್ಮಪ್ರವರ್ತನೇ ಜಗಲ್ಲಯಾಪತ್ತಿರಿತಿ ಭಾವೇನಾಹ - ಜಗದಿತಿ||ನ ಹಿಂಸ್ಯಾತ್

ಇತಿ 'ಬೋಧಯಿತ್ವಾ' ಇತಿ ಶೇಷಃ| ತಥಾಚ ನಿರೋಧೇನ ಜಗದ್ಭಕ್ಷಕಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಾನ್
ರಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಜಗನ್ನಾಶಯತೋಽತಿಶಯಿತರಾಕ್ಷಸತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ||35||

ನೇತ್ರಸ್ಯೋತ್ಪಾಟನಂ ಪಾಪಂ ಕಾಚಸ್ಯೋತ್ಪಾಟನಂ ಶುಭಮ್|
ಲೋಕಾಪಹಾರಿಹಿಂಸಾ ಚ ನ ದೋಷ ಇತಿ ಗಮ್ಯತೇ||36||

ವ್ಯಾಘ್ರಚೋರಾದಿಹಿಂಸಾ ನ ಪಾಪಸಾಧನಮಿತ್ಯತ್ರಾನುಮಾನಂ ಪ್ರಮಾಣಯತಿ -
ನೇತ್ರಸ್ಯೇತಿ|| ನೇತ್ರಸ್ಯೋತ್ಪಾಟನಂ ಪಾಪಸಾಧನಮ್, ಅಪೇಕ್ಷಿತಚ್ಛೇದರೂಪತ್ವಾತ್|
ಕಾಚಸ್ಯ ಚ್ಛೇದನಂ ಶುಭಕರಮ್, ಅಪೇಕ್ಷಿತರಕ್ಷಾಪ್ರತಿಬಂಧಕಚ್ಛೇದರೂಪತ್ವಾದಿತ್ಯನೇನ 'ಯಃ
ಪ್ರೇಕ್ಷಾವದಭಿಮತರಕ್ಷಾಪ್ರತಿಬಂಧಕಚ್ಛೇದಃ ಸ ಶುಭದಃ' ಇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿರುಕ್ತಾ ವೇದಿತವ್ಯಾ|
ಲೋಕಾಪಹಾರಿಣಾಂ ವ್ಯಾಘ್ರಾದೀನಾಂ ಹಿಂಸೇತ್ಯನೇನ ವ್ಯಾಘ್ರಾದೀನಾಂ
ಪ್ರೇಕ್ಷಾವದಪೇಕ್ಷಿತಪಶ್ಚಾದಿಲೋಕರಕ್ಷಾಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಮುಕ್ತಂ ಭವತಿ ತೇನ
ವಕ್ಷ್ಯ ಮಾಣಹೇತೋಃ ಸ್ವರೂಪಾಸಿದ್ಧಿರುಕ್ತಾ ಪರಿಹೃತಾ ಭವತಿ|

ತಥಾಚ ಪ್ರಯೋಗಃ| ವ್ಯಾಘ್ರಚೋರಾದಿಹಿಂಸಾ ನ ಪಾಪಸಾಧನಮ್,
ಪ್ರೇಕ್ಷಾವದಪೇಕ್ಷಿತರಕ್ಷಾಪ್ರತಿಬಂಧಕಚ್ಛೇದತ್ವಾತ್, ನೇತ್ರರಕ್ಷಾಪ್ರತಿಬಂಧಕಚ್ಛೇದವದಿತಿ ಅತ್ರ
ಪ್ರೇಕ್ಷಾವದಪೇಕ್ಷಿತೇತಿ ವಿಶೇಷಣೇನ ಕೇನಚಿನ್ಮತ್ತೇನ ಕ್ರಿಯಮಾಣೇ
ದುಷ್ಟರಕ್ಷಾಪ್ರತಿಬಂಧಕಚ್ಛೇದೇ ನ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ| ನಚ ತಾವದೇವಾಸ್ತು ಹೇತುಸ್ವರೂಪಮಿತಿ
ವಾಚ್ಯಮ್| ಜೈನಮತರೀತ್ಯಾ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಹಿಂಸಾಮಭಿಲಷತಾಮಪ್ರೇಕ್ಷಾವ-
ತ್ವೇನಾನ್ಯತರಾಸಿದ್ಧಿಶಙ್ಕಾಪತ್ತೇಃ| ಪಶ್ಚಾದಿರಕ್ಷಾ ಚ ತನ್ಮತರೀತ್ಯಾಽಪಿ
ಪ್ರೇಕ್ಷಾವದಪೇಕ್ಷಿತೇತಿ||36||

ತ್ಯಜೇದೇಕಂ ಕುಲಸ್ಯಾರ್ಥ ಇತಿ ನ್ಯಾಯೇನ ಧೀಮತಾ|
ಉಪಪ್ಲವೇ ಹಿ ಸರ್ವಸ್ಯ ಕಥಮೇಕೋ ನ ಶಿಕ್ಷ್ಯತೇ||37||

ನನ್ವನೇಕಜೀವರಕ್ಷಾರ್ಥಮಪಿ ಮುಖ್ಯತ ಏವೈಕಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸಾ ನ ಯುಕ್ತೇತಿ ಚೇತ್, ತತ್ರಾಹ
- ತ್ಯಜೇದಿತಿ|| 'ತ್ಯಜೇದೇಕಂ ಕುಲಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಗ್ರಾಮಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಕುಲಂ ತ್ಯಜೇತ್' ಇತಿ
ನ್ಯಾಯೇನ ಕತಿಪಯವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಹಿಂಸಾಭಾವೇಽಪಿ
ತತೋಽಪ್ಯತಿಬಹುತರಪಶ್ಚಾದಿಲೋಕೋಪಪ್ಲವಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಬಹೂನಾಂ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ
ಕತಿಪಯೋ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಿಃ ಕಥಂ ನ ಶಿಕ್ಷ್ಯತೇ? ಇತ್ಯರ್ಥಃ||37||

1.'ತ್ಯಜೇದೇಕಂ ಕುಲಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಗ್ರಾಮಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಕುಲಂ ತ್ಯಜೇತ್| ಗ್ರಾಮಂ ಜನಪದಸ್ಯಾರ್ಥೇ
ಆತ್ಮಾರ್ಥೇ ಪೃಥಿವೀ ತ್ಯಜೇತ್||' ಇತಿ ವಿದುರವಚನಂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ ಪ್ರತಿ ಮಹಾಭಾರತೇ

ನನ್ನಸ್ಮಾಭಿರ್ಭಕ್ತೋಪಹೃತಂ ಚಂದನಾದಿಕಮನಾಸಕ್ತ ಏವ ಭುಜ್ಞು ಇತಿ ಚೇತ್,
ತರ್ಹ್ಯೇವಮೇವ ಕೃಷ್ಣೋಽಪ್ಯನಾಸಕ್ತ ಏವ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾದೀರ್ಭುಜ್ಞು ಇತಿ
ತಸ್ಯಾಸಂಸಾರಿತ್ವೋಪಪತ್ತೇಃ| ತಸ್ಮಾಜ್ಜಿನೋ ನ ವಿರಾಗವಾನಿತಿ||40||

ಸ್ವಜನಸ್ತುತಿಭಿರ್ಜ್ಯೋನೋ ನಿನ್ನಾಭಿಶ್ಚ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾಮ್|

ಹಿಂಸಾದ್ವಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಂ ಸಾಧಯೇಚ್ಛ ಕ್ಷಣೇಕ್ಷಣೇ||41||

ಯಚ್ಛೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೇನ ಸ್ವಯಮಹಿಂಸ್ರ ಇತಿ, ತದಪಿ ನಿರಾಚಷ್ಟೇ - **ಸ್ವಜನೇತಿ**||

ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಂ 'ಆತ್ಮಪ್ರಶಂಸಾ ಮರಣಂ ಪರನಿನ್ನಾ ಚ ತತ್ಸಮಮ್' ಇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಮಿತ್ಯರ್ಥಃ|
ಸ್ವಜನಸ್ತುತೇರಾತ್ಮಪ್ರಶಂಸಾರೂಪತ್ವಾತ್| ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿನ್ನಾಯಾಶ್ಚ ಪರನಿನ್ನಾತ್ವೇನ
ದ್ವಯೋರಪಿ ಹಿಂಸಾತುಲ್ಯತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ||41||

ಸದಾ ಶತ್ರುವಧೋದ್ಯೋಗಚಿಂತನಾಸಕ್ತಚೇತಸಾಮ್|

ನೃಪಾಣಾಂ ಜಿನಮಾರ್ಗಶ್ರೀರಿನ್ದೋರಿವ ವಿಧುನ್ತದಃ||42||

ಭವತು ಯಥಾಕಥಂಽದನ್ಯೇಷಾಮಹಿಂಸಾ ಪರಮೋ ಧರ್ಮ ಇತಿ ಮತಾಜ್ಞೇಕೃತಿಃ|
ರಾಜ್ಞಾಂ ತು ಸರ್ವಥಾ ನ ಯುಕ್ತೇತಿ ಭಾವೇನಾಹ - **ಸದೇತಿ**||
ಶತ್ರುಹಿಂಸಾನುಕೂಲಯತ್ಸ್ಮರಣೋದ್ಯುಕ್ತಚೇತಸಾಮಿತ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಮ್,
ಕುರ್ವತಾಮಪೀತಿ ಚ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್|

ನನ್ನಾಧುನಿಕಾನಾಂ ರಾಜ್ಞಾಂ ಶತ್ರುವಧೋದ್ಯೋಗೇಽಪಿ ನ ಪೂರ್ವೇಷಾಂ
ವೀತರಾಗದ್ವೇಷಾಣಾಮಿತಿ ಚೇನ್ನ| ಪೂರ್ವೇಷಾಮಪಿ ತದಭಾವೇ ಮಾನಾಭಾವಾತ್|
ತಥಾಹಿ ಕಿಂ ಪೂರ್ವನೃಪಾಣಾಂ ಶತ್ರುವ ಏವ ನ ಸನ್ನಿ, ಉತ ತತ್ಸತ್ವೇಽಪಿ ತೇಷಾಂ
ತದಭಜ್ಞೇನ್ಯೇವ ರಾಜ್ಯಪಾಲನಮ್? ತೇಷಾಮಪಿ ತತ್ಸತ್ವಸ್ಯ ತದ್ಭಜ್ಞಸ್ಯ ಚ
ಭಾರತರಾಮಾಯಣಾದೌ ಕುರುಪಾಣ್ಡವಾದಿಯುಧ್ವಸ್ಯ ಚ ಶ್ರವಣಾತ್|
ಆಧುನಿಕರಾಜವದ್ರಾಜತ್ವಾತ್ ತೇಷಾಮಪಿ ಶತ್ರುತದ್ಭಜ್ಞವತ್ತ್ವಾ ನುಮಾನಾಚ್ಛ|

ನನು ಭವತ್ಪುರಾಣಮಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ಚೇನ್ನ| ಪುರಾಣತ್ವಾತ್
ತ್ವತ್ಪುರಾಣಸ್ಯಾಪ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪಾತಾತ್| ವಸ್ತುತಸ್ತು ತ್ವತ್ಪುರಾಣಸ್ಯೈವಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್|
ವೇದವಿರೋಧಾತ್|

ವೀತರಾಗತ್ವಂ ಚ ತೇಷಾಮಯುಕ್ತಮ್|ಪ್ರಜಾರಾಗವತ್ವಾದ್ಧಿ ರಾಜಾನಸ್ತೇ| ತತ್ಪ್ರತಿಕೂಲೇ
ದ್ವೇಷಾಭಾವೇನ ತದನಿವರ್ತನೇ ತದ್ರಾಗಸ್ಯೈವಾಸಮ್ಯವಾತ್| ಪ್ರಜಾಪತಿಕೂಲಾಭಾವಶ್ಚ

ತದಾ ನ ಯುಕ್ತಃ| ತದನುಕೂಲಸ್ಯಾಪ್ಯಭಾವಾಪತ್ತೇಃ| ನಹಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿಕೂಲಾ
ರಾಕ್ಷಸಾದಯೋ ಹ್ಯಾಧುನಿಕಾಃ|

ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾಧೂಕ್ತಂ ಚನ್ದಸ್ಯ ರಾಹುರಿವ ನೃಪಾಣಾಂ ಜಿನಮಾರ್ಗಶ್ರೀಃ ಅತಿವಿರುದ್ಧೇತಿ|
ಯುಗಾಧಿಕ್ಯಾನಾಧಿಕ್ಯೇ ಚ ಶಿಷ್ಟಾಶಿಷ್ಟಾಚಾರಪ್ರಾಚುರ್ಯಾಪ್ರಾಚುರ್ಯನಿಬನ್ಧನ ಇತಿ
ಜ್ಞಾತವ್ಯಮ್||43||

ರಾಜ್ಞಾಂ ಶತ್ರುವಧೋ ಧರ್ಮೋ ಯದಿ ತರ್ಹ್ಯಗತಂ ಪಥಿ|
ವೈಧೀ ಹಿಂಸಾ ಚ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಧರ್ಮ ಇತ್ಯೇವ ಗೃಹ್ಯತಾಮ್||43||

ನನು ರಾಜ್ಞಾಂ ಜಿನಾಗಮಾಜ್ಞೇಕಾರೇಽಪಿ ತಚ್ಚಿನ್ತಾ ಚ ಯುಕ್ತಾ| ತಸ್ಯ ತದ್ಧರ್ಮತ್ವಾದಿತಿ
ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ - ರಾಜ್ಞಾಮಿತಿ|| ಯದಿ 'ರಾಜ್ಞಾಂ ಶತ್ರುವಧೋ ಧರ್ಮಃ' ಇತಿ
ಬ್ರೂಷೇ, ತರ್ಹಿ ಮಾರ್ಗೇ ಆಗತಮ್ 'ತ್ವಯಾ' ಇತಿ ಶೇಷಃ| ತಸ್ಯೈವ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕಾರೋ ವೈಧೀ
ಇತ್ಯಾದಿನೇತಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್||

ಸ್ಥಾವರಾಣಾಂ ಯದಾ ಹಿಂಸಾಂ ಕುರುಷೇ ಪುರುಷಾಧಮ|
ನ ಹಿಂಸ್ಯಾದಿತಿ ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ನಿಷೇದ್ಧಾ ಕಸ್ತದಾ ತವ||44||

ಕಿಂಞ್, ಅಹಿಂಸಾ ಧರ್ಮ ಇತಿ ತತ್ಸಕ್ರಿಯಾವಿರುದ್ಧಂ ಚೇತ್ಯಾಹ -
ಸ್ಥಾವರಾಣಾಮಿತಿ||ಸ್ಥಾವರಾಣಾಂ ಮುದ್ರಮಾಷವೃಕ್ಷಾದೀನಾಂ ಹಿಂಸಾ ಯದಾ
ಸ್ಪೋಷಭೋಗಾಯ ಕುರುಷೇ, ತಸ್ಮಾತ್ ತದಾ 'ನ ಹಿಂಸ್ಯಾತ್' ಇತಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ
ನಿಷೇದ್ಧಾ ಕೋ ವಾ? ತ್ವಮೇವೇತ್ಯರ್ಥಃ| ತಥಾಚ, ಅಹಿಂಸಾ ಧರ್ಮ ಇತ್ಯುಕ್ತಾ
ವೃಕ್ಷದಿಹಿಂಸಾ ಸ್ವಕ್ರಿಯಾವಿರುದ್ಧೇತ್ಯರ್ಥಃ||44||

ದಶೇನ್ದ್ರಿಯವತಾಂ ಹಿಂಸಾ ನಿಷಿದ್ಧಾ ನಾಪರೇತಿ ಚ|
ವಿಭಾಗಃ ಕೇನ ತೇ ಸಿದ್ಧಃ ಸ್ವಾಗಮಾದೇವ ಕೇವಲಮ್||45||

ನನು 'ನ ಹಿಂಸ್ಯಾತ್' ಇತಿ ನಿಷೇಧಸ್ಯ ದಶೇನ್ದ್ರಿಯವತ್ಪ್ರಾಣಿಹಂಸಾನಿಷೇಧೋ ವಿಷಯಃ|
ವೃಕ್ಷಾದಯಸ್ತು ನ ದಶೇನ್ದ್ರಿಯವತ್ಪ್ರಾಣಿನಃ| ಅತಸ್ತದ್ವಿಂಸಾ ನ ದೋಷಯೇತಿ
ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ - ದಶೇನ್ದ್ರಿಯೇತಿ|| ಅಪರಾ ದಶೇನ್ದ್ರಿಯರಹಿತಪ್ರಾಣಿಹಂಸಾ|
ವಿಭಾಗಃ ದಶೇನ್ದ್ರಿಯತದಭಾವವತ್ಪ್ರಾಣಿಹಂಸಾನಿಷೇಧಾನಿಷೇಧರೂಪಃ| ತವ ಕೇನ
ಪ್ರಮಾಣೇನ ಸಿದ್ಧಃ? ಇತಿ ಪ್ರಶ್ನೇ| ಕೇವಲಂ ಸ್ವಾಗಮಾತ್ ಜಿನಾಗಮಾತ್ ಏವ ಸಿದ್ಧ ಇತಿ
ವಕ್ತವ್ಯಮ್||45||

ತಥಾ ಪರಾಗಮಾದೇವ ನ ವಿಭಾಗಃ ಕಥಂ ತಯೋಃ|

ಅನ್ಯಾನಾಂ ಬಧಿರಾಣಾಂ ಚ ಪಜ್ಞಮೂಕಶಿಖಣ್ಡಿನಾಮ್||46||

ತಥೇತಿ|| ತರ್ಹಿ **ಪರಾಗಮಾದೇವ** ಹಿಂಸ್ಯಾಹಿಂಸ್ಯವಸ್ತುನೋಃ **ವಿಭಾಗಃ**

ಅನಿಷಿದ್ಧನಿಷಿದ್ಧಹಿಂಸಾಕರ್ತವ್ಯತಾಕರ್ತವ್ಯರೂಪಃ **ಕಥಂ ನ** ಸಿದ್ಧತೀತ್ಯರ್ಥಃ| ಯದ್ಯೇವಂ
ಮದಾಗಮಾತ್ರ ಸಿದ್ಧೇತ್, ತರ್ಹಿ ತ್ವದಾಗಮಾತ್ ತದ್ವಿಭಾಗೋ ನ ಸಿದ್ಧಹೇದಿತಿ ಭಾವಃ|

ಪ್ರತಿಬನ್ಧ್ಯಾ ನ ನಿರ್ಣಯ ಇತಿ ದೂಷಣಾಂತಮಾಹ - **ಅನ್ಯಾನಾಮಿತಿ||** ಅನ್ಯಬಧಿರಪಜ್ಞಾನಾಂ
ಚಕ್ಷುಃಶ್ರೋತ್ರಪಾದೇನ್ವಿಯರಹಿತತ್ವೇನ ಮೂಕಶಿಖಣ್ಡಿನೋಶ್ಚ ವಾಗ್ನಿಯಗುಹ್ಯೇನ್ವಿಯ-
ಶೂನ್ಯತ್ವೇನ ದಶನೇದ್ರಿಯವತ್ವಾಭಾವಾತ್||46||

ಮಹೀಸ್ಥಾನಾಂ ಚ ಜನ್ತೂನಾಂ ಹಿಂಸಾ ತೇ ತಸ್ತುಷಾಮಿವ|

ಕರ್ತವ್ಯೇತ್ಯಾಗತಂ ಮನ್ದ ನಿನ್ದಿತಾದತಿನಿನ್ದಿತಾ||47||

ಮಹೀಸ್ಥಾನಾಮಿತಿ|| ತದ್ಧಿಂಸಾ **ತಸ್ತುಷಾಂ** ವೃಕ್ಷಾದೀನಾಮಿವ **ಕರ್ತವ್ಯೇತ್ಯಾಗತಮ್|** ಅಸ್ತು
ತದ್ಧಿಂಸಾಕರ್ತವ್ಯತೇತ್ಯತ ಉಕ್ತಮ್ - **ನಿನ್ದಿತಾದತಿನಿನ್ದಿತೇತಿ||** ಅನ್ಯಾದಿ ರಕ್ಷಾಯಾ ಏವ
ಸ್ಮೃತಿಷು ವಿಧಾನಾದಿತಿ ಭಾವಃ||47||

ನಾನೇನ್ವಿಯವತಾಂ ಹಿಂಸಾ ದೋಷೋ ನೈಕೇನ್ವಿಯಸ್ಯ ಚೇತ್|

ಕುತೋ ನ ಕ್ರಿಯತೇ ತರ್ಹಿ ಕುಕ್ಕುಟಾಣ್ಡಸ್ಯ ಖಣ್ಡನಮ್||48||

ನನು ನ ವಯಂ ದಶೇನ್ವಿಯವತ್ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸಾ ನಿಷಿದ್ಧೇತಿ ಬ್ರೂಮಃ| ಯೇನಾನ್ಯಾದಿಹಿಂಸಾ
ಕರ್ತವ್ಯೇತಿ ಸ್ಯಾತ್| ಕಿನ್ತು? ನಾನೇನ್ವಿಯವದ್ಧಿಂಸಾ ನಿಷಿದ್ಧೇತಿ ತಥಾಚ, ಅನ್ಯಾದೀನಾಂ
ನಾನೇನ್ವಿಯವತ್ಪ್ರಾತ್ ತದ್ಧಿಂಸಾ ನ ಕರ್ತವ್ಯೇತಿ ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ -

ನಾನೇನ್ವಿಯವತಾಮಿತಿ|| ದೋಷಃ ದೋಷಸಾಧನಮ್| **ಏಕೇನ್ವಿಯಸ್ಯ** ಏಕೈಕೇನ್ವಿಯಸ್ಯ|
ತಥಾಚ ವೃಕ್ಷಾದೀನಾಂ ನಾನೇನ್ವಿಯಾಭಾವಾತ್ ತದ್ಧಿಂಸಾ ನ ದೋಷ ಇತಿ ಬ್ರೂಷೇ, ತರ್ಹಿ
ಕುಕ್ಕುಟಾಣ್ಡಸ್ಯ ನಾನೇನ್ವಿಯವತ್ಪ್ರಾಭಾವಾತ್ ತದ್ಧಿಂಸಾ **ಕುತೋ ನ ಕ್ರಿಯತೇ ?**
ಇತ್ಯರ್ಥಃ||48||

ಪಶ್ಚಾದ್ವ್ಯಕ್ತಾ ತಸ್ಯ ನಾನೇನ್ವಿಯವತ್ತಾ ಯದೀಷ್ಯತೇ|

ಸ್ಥಿರಾಣಾಂ ಚರತಾ ಪ್ರಾಪ್ಯಾ ತಥಾತ್ರಾಪೀತಿ ನಿರ್ಣಯಮ್||49||

ನನು ಕುಕ್ಕುಟಾಣ್ಣಸ್ಯ ತದ್ಯಶಾಯಾಂ ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯವತ್ವಾಭಾವೇಽಪಿ ಕುಕ್ಕುಟತಾದಶಾಯಾಂ
 ಸನ್ತಿ ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯಾಣಿ | ನ ಹಿ ತದೈವ ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯವದ್ವಿಂಸಾ ದೋಷ ಇತಿ ಬ್ರೂಮಃ| ಕಿನ್ತು?
 ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯಾತ್ಯನ್ತಾಭಾವಾನಧಿಕರಣಹಿಂಸಾ ಪಾಪಸಾಧನಮಿತಿ ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ
 ದೂಷಯನ್ ಪ್ರಕೃತೇ ತಥೈವಾಸ್ತಿತಿ ಪರಿಹರತಿ - ಪಶ್ಚಾದಿತಿ|| ಯದಿ ಕುಕ್ಕುಟಾಣ್ಣಸ್ಯ
 ಪಶ್ಚಾತ್ ಕುಕ್ಕುಟತಾದಶಾಯಾಂ ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯವತ್ವಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತೇತಿ ಇಷ್ಟತೇ, ತರ್ಹಿ
 ಕರ್ಮವಶಾತ್ ಸ್ಥಿರಾಣಾಂ ಸ್ಥಿರವೃಕ್ಷಾದಿಭಾವಜ್ಞತಾನಾಂ
 ಚರಮನುಷ್ಯಾದಿಶರೀರಾದಿಪ್ರಾಪ್ತೇರ್ವಿದ್ಯಮಾನತ್ವೇನ, ತಥಾ ಕುಕ್ಕುಟಾಣ್ಣವತ್
 ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯಾತ್ಯನ್ತಾಭಾವಾನಧಿಕರಣತ್ವಮ್ ಅತ್ರ ವೃಕ್ಷಾದಿಷ್ಟಸ್ತಿತಿ ನಿರ್ಣಯಂ ನಿಶ್ಚಯಂ
 ಕುರ್ವಿತ್ಯರ್ಥಃ||49||

ಸಜ್ಜೇತಶ್ರವಣಾಚ್ಚೈವ ಪಾನಾದ್ಧೂಪಾಭಿನಂದನಾತ್|

ಪಾದಸ್ಪರ್ಶಾಚ್ಚ ನಾರೀಣಾಂ ತೇಪಿ ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯಾಶ್ರಯಾಃ¹||50||

ಕಿಂಚ್ಚ, ಅಸ್ತು ವಾ ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯಾತ್ಯನ್ತಾಭಾವಾನಧಿಕರಣಹಿಂಸಾ ನ ಪಾಪಸಾಧನಮ್|
 ತಥಾಪಿ ವೃಕ್ಷಾದೀನಾಂ ತದ್ಯಶಾಯಾಮಪಿ ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯಾತ್ಯನ್ತಾಭಾವಾನಧಿಕರಣತ್ವಾತ್
 ತಚ್ಛೇದಸ್ಯ ಪಾಪಸಾಧನತ್ವಮೇವೇತ್ಯಾಹ - ಸಜ್ಜೇತಶ್ರವಣಾದಿತಿ|| ಸಜ್ಜೇತಶ್ರವಣಾತ್
 ಕಶ್ಚಿದ್ವೃಕ್ಷಃ ಫಲತಿ ತೇನ ವೃಕ್ಷಜಾತೀಯೇ ಶ್ರೋತ್ರವತ್ತ್ವಮನುಮೀಯತೇ| ತಥಾ ಕಶ್ಚಿದ್ವೃಕ್ಷಃ
 ಕಾಮಿನೀಮುಖಸ್ಥಮಧುಪಾನಸೇಕಾತ್ ಫಲತಿ ತೇನ ತಜ್ಜಾತೀಯೇ
 ರಸನೇನ್ದ್ರಿಯಾನುಮಾನಮ್| ತಥಾಽಶೋಕಾದಿಃ ಕಾಮಿನೀಪಾದಾಘಾತಾತ್ ಫಲತಿ ತೇನ
 ತಜ್ಜಾತೀಯಸ್ಯ ಸ್ಪರ್ಶೇನ್ದ್ರಿಯಾನುಮಾನಮ್| ತಥಾ ಕಶ್ಚಿದ್ವೃಕ್ಷೋ ಧೂಪ
 ಸಮರ್ಪಣಜನಿತಸನ್ನೋಷಾತ್ ಫಲತಿ ತೇನ ಘ್ರಣೇನ್ದ್ರಿಯಾನುಮಾನಮ್| ತಥಾ
 ನಾಲಿಕೇರಾದಿವೃಕ್ಷಾಂತರ ನಿರೋಧಂ ಪರಿಹೃತ್ಯ ತನ್ನಿರೋಧರಹಿತಭಾಗಾಂತರಮುಪಸರ್ಪತಿ
 ತೇನ ವೃಕ್ಷಜಾತೀಯಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರನುಮಾನಮಪಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್| ತಸ್ಮಾದ್ವೃಕ್ಷಾದೀನಾಮಪಿ
 ನಾನೇನ್ದ್ರಿಯವತ್ವಾತ್ ತದ್ವಿಂಸಾಯಾಮಪಿ ಪಾಪಸಾಧನತ್ವೇ ಭವತ್ಯೇವ
 ಜೈನಜಿಹ್ವಾನಿರೋಧ ಇತಿ||50||

‘ಗೀತಾತ್ ಪುಷ್ಪಫಲಾವಾಪ್ತಿಃ ವರ್ಷಾತ್ ಕಾರ್ಷ್ಯರಥಾತ್ ಸ್ಥಿತಿಃ| ಅಪಿ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ದೃಶ್ಯಂತ ಇತಿ
 ನಾನಾತ್ಮತಾ ಭವೇತ್||’ ಇತ್ಯನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ (2-2-252)

ನ ಜಾತಿಭೇದಃ ಸ್ಥಿರತಾ ಚರಣಾಭಾವ ಏವ ಹಿ|

ಸ್ಥಿರಂ ತರ್ಹ್ಯಣ್ಡಮೇವಾದೌ ಮಾಸಾನ್ತೇ ಜಾಯತೇ ಚರಮ್ ||51||

ನನ್ನಹಿಂಸಾಯಾಂ ಚರತ್ವಂ ಹಿಂಸಾಯಾಂ ಸ್ಥಿರತ್ವಂ ಪ್ರಯೋಜಕಮ್,
 ತಯೋರ್ಜಾತಿವಿಶೇಷತ್ವಾದಿತ್ಯಾಶಙ್ಕಾ ಪರಿಹರತಿ - **ನ ಜಾತೀತಿ|| ಜಾತಿಭೇದಃ**
 ಜಾತಿವಿಶೇಷಃ| **ಸ್ಥಿರತಾ** ಇತ್ಯುಪಲಕ್ಷಣಮ್| ಚರತೇತ್ಯಪಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್| ಚರಣಂ =
 ಸಂಜ್ಞರಣಮ್|ಗತಿರಿತಿ ಯಾವತ್| ತದಭಾವ **ಏವ** ಸ್ಥಿರತೇತ್ಯರ್ಥಃ|
 ಹಿತಾಹಿತಪ್ರಾಪ್ತಿಪರಿಹಾರಾರ್ಥಂ ಸಂಜ್ಞಾರ ಏವ ಚರತೇತ್ಯಪಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್|
 ಸ್ಥಿರತ್ವಚರತ್ವಯೋರ್ಜಾತಿತ್ವೇ ಮಾನಾಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ| **ತರ್ಹ್ಯಣ್ಣಮೇವ**
 ಕುಕ್ಕುಟಾಣ್ಣಮೇವ ಸ್ಥಿರಂ ಗತಿನಿವೃತ್ತಿಮತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ| **ಮಾಸಾಂತೇ** ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾರಭ್ಯ
 ಮಾಸಾವಸಾನೇ **ಚರಂ ಜಾಯತೇ|** ಅತಃ ಕುಕ್ಕುಟಾಣ್ಣಂ ಸ್ಥಿರಮಿತಿ ತದ್ಭೋಜ್ಯಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ
 ಭಾವಃ||51||

ಪರೋಪಕಾರಿಭಿರ್ವ್ಯಕ್ತ್ಯೈರ್ಜೀನವೇಶ್ಮಕೃತಿರ್ಹತ್ಯೈಃ|

ಯಥಾ ಪುಣ್ಯಾಯ ಸಾ ಕಾಚಿತ್ ತಥಾ ಪುಣ್ಯಾಯ ಕಲ್ಪ ತಾಮ್||52||

ಯುಕ್ತಂತರೇಣಾಪಿ ವೈಧಹಿಂಸಾಯಾ ಅಪಾಪಸಾಧನತ್ವಂ ಸಾಧಯತಿ -
ಪರೋಪಕಾರಿಭಿರಿತಿ|| ಹತ್ಯೈಃ ಚಿನ್ನೈಃ| ಜಿನಮಂದಿರನಿರ್ಮಾಣಂ **ಯಥಾ** ಪುಣ್ಯಸಾಧನಾಯ
 ಭವತಿ, **ತಥಾ ಕಾಚಿತ್** ಹಿಂಸಾ ಪುಣ್ಯಸಾಧನಾಯ **ಕಲ್ಪ ತಾಮ್** ಇತಿ ಸಮ್ಪನ್ಧಃ||52||

ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿನಃ ಸಪ್ತಭಜ್ಗೌರತಸ್ಯ ತವ ದುರ್ವಚಃ|

ನ ಸ್ಯಾದ್ಧಿಂಸೇತೈಕಪಕ್ಷಾಲಮ್ಬನಂ ಮೌಖ್ಯಜ್ಞಮ್ಬುಣಮ್||53||

ದೂಷಾಣಾಂತರಮಾಹ - **ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿನ ಇತಿ||** ಸತ್ಸ್ಯಾತ್, ಅಸತ್ಸ್ಯಾತ್, ಇತ್ಯಾದಿರೀತ್ಯಾ¹
ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿನಃ ಸಚ್ಚ ಭವತ್ಯಸಚ್ಚ ಭವತೀತ್ಯಾದಿರೀತ್ಯಾ ಸಪ್ತಭಜ್ಗೌ ಸರ್ವಮಿತ್ಯುಕ್ತಿನಿರತಸ್ಯ
 ಅತ ಏವಾನೇಕಾಂತವಾದಿನ ಇತಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್| **ಹಿಂಸಾ ನ ಸ್ಯಾದೇವ** ಇತ್ಯೇಕಪಕ್ಷಃ
 ನಿಯತಪಕ್ಷಃ ತದಾಲಮ್ಬನಂ ದುರ್ಮೂರ್ಖತಾಪ್ರಕಟನರೂಪಮ್|
 ಅನೇಕಾಂತವಾದಿತ್ವಭಜ್ಗೌಪ್ರಸಜ್ಞಾದಿತಿ ಭಾವಃ|

ತಸ್ಮಾದ್ವೈಧಾಹಿಂಸಾ ಕರ್ತವ್ಯೇತಿ ಸಿದ್ಧಮ್||53||

1.ಜೈನೇನ ಸಪ್ತಪ್ರಕಾರಮಿತ್ಥಮಭ್ಯುಪಗತಮ್| ಸತ್ಸ್ಯಾತ್, ಅಸತ್ಸ್ಯಾತ್, ಸದಸತ್ಸ್ಯಾತ್,
ಸದಸದ್ವಿಲಕ್ಷಣಂ ಚ ಸ್ಯಾತ್, ಸದಸಚ್ಚ ತದ್ವಿಲಕ್ಷಣಂ ಚ ಸ್ಯಾತ್, ಉಕ್ತಮೇತತ್ರ ಸ್ಯಾತ್,
ಸ್ಯಾಚ್ಚೇತಿ|

ಯದಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೇ ದ್ವೇಷಃ ಕಿಂ ಬಹ್ಯಃ ಸುಕೃತಂ ಕೃತಮ್|

ಹಿಂಸಾವಿಹಾರಸಂಚಾರಮಯೂರಾಧರೀಲೋಮಭಿಃ||54||

ಯಚ್ಛೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಮಸ್ಪೃಶ್ಯಮಿತಿ ತದನೂದ್ಯ ದೂಷಣಮಾಹ - ಯದಿತಿ||

ಯದಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನವಿಷಯೇ ದ್ವೇಷಃ, ತರ್ಹಿ ಸ್ಪೃಶ್ಯತ್ವೇನಾಜ್ಞೇಕೃತೈಃ ಬಹ್ಯಃ ಸುಕೃತಂ ಕಿ

ಕೃತಮ್? ಇತಿ ಪರಿಹಾಸಃ| ಕೃಷ್ಣಾಜಿನತೋಽಪಿ ಬರ್ಹಾಣಾಮಸ್ಪೃಶ್ಯತ್ವೇ ಹೇತುಃ -

ಹಿಂಸೇತಿ|| ಹಿಂಸೈವ ವಿಹಾರಃ = ವಿನೋದಃ, ಯಸ್ಯ ಸಂಚಾರಸ್ಯ

ತಾದೃಶಸಂಚಾರವನ್ಮಯೂರಚಿಹ್ನಲೋಮಭೂತೈರಿತಿ ಪ್ರಾಣ್ಯಜ್ಞತ್ವಾತ್

ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಮಸ್ಪೃಷಂ ಚೇತ್, ತತ್ತಾ ವಿಶೇಷಾದ್ಬರ್ಹಮಪ್ಯಸ್ಪೃಶ್ಯಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಭಾವಃ||54||

ಅಮೇಧ್ಯಾಸೃಜ್ಮೂತ್ರಪೂರ್ಣಾಮಾಲಿಜ್ಞನ್ನಜ್ಞನಾತ್ವಚಮ್|

ಪೂಯಾಸ್ಥಿಜನ್ತುಭಿಃ ಪೂರ್ಣಾಂ ಗುರೋಃ ಕಾಯತ್ವಚಂ ಸ್ಪೃಶನ್||55||

ನನು ಚರ್ಮತ್ವಾದ್ಗೋಚರ್ಮವತ್ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಮಸ್ಪೃಶ್ಯಮಿತಿ ಚೇತ್, ಇಯಮುಕ್ತಿಃ

ಸ್ವಕ್ರಿಯಾವಿರುದ್ಧೇತ್ಯಾಹ - ಅಮೇಧ್ಯೇತಿ|| ಚರ್ಮಾಸ್ಪೃಶ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಮ್ಪೋಗಸಮಯೇ

ಅಜ್ಞನಾಶರೀರತ್ವಗಾಲಿಜ್ಞನಂ ಸ್ವಕ್ರಿಯಾವಿರುದ್ಧಮ್| ತಥಾ ಗುರುಶರೀರಚರ್ಮಸ್ಪರ್ಶಃ

ಪಾದಸಂವಾಹನಾದಿಸಮಯೇ ಸ್ವಕ್ರಿಯಾವಿರುದ್ಧಃ||55||

ಪಾದೋದಕಂ ಚ ಶಿರಸಾ ಬಿಭೃತ್ ತಸ್ಯಾಶುಚೇರ್ಮಲಾತ್|

ಜೈನ ಕಿಂ ನಿಂದಸೇ ಹೀನ ವಿಹಿತಾಂ ವಿಪ್ರಸಮ್ಪದಮ್||56||

ಅಧಿಕಂ ಚ ದೂಷಣಮುಚ್ಯತೇ - ಪಾದೋದಕಮಿತಿ|| ವಿಹಿತಾಂ 'ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೇ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಃ'

ಇತ್ಯಾದಿನೇತ್ಯರ್ಥಃ||56||

ಜೀವತಶ್ಚರ್ಮ ನಾಶುದ್ಧಮಶುದ್ಧಂ ಮೃತಕಸ್ಯ ಚೇತ್|

ಪೂತಾಪೂತವಿಭಾಗೋಽಸ್ತೀತ್ಯಾಗತಂ ತರ್ಹಿ ಚರ್ಮಸು||57||

ನನು ಯದುಕ್ತಂ ಚರ್ಮತ್ವಾತ್ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಮಸ್ಪೃಶ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತಿಃ ಸ್ವಕ್ರಿಯಾವಿರುದ್ಧಾ ತ್ವಯಾಪಿ

ಗುರುಶರೀರಚರ್ಮಾದಿಸ್ಪರ್ಶಕರಣಾದಿತಿ, ತದಯುಕ್ತಮ್| ಗುರುಶರೀರಚರ್ಮಾದೇ-

ಜೀವತಶ್ಚರ್ಮತ್ವಾದಸ್ಪೃಶ್ಯತ್ವೇ ಮೃತಚರ್ಮಣಃ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾದಿತಿ ಶಂಕಾಮನೂದ್ಯ

ದೂಷಯತಿ - ಜೀವತ ಇತಿ||ಯದಿ ಜೀವತಶ್ಚರ್ಮ ಪವಿತ್ರಂ ಮೃತಚರ್ಮಪವಿತ್ರಮುಚ್ಯತೇ,

ತರ್ಹಿ ಚರ್ಮಸು ಅಪಿ ಕಿಂತ್ವತ್ ಪವಿತ್ರಂ ಕಿಂತ್ವದಪವಿತ್ರಮಿತಿ ವಿಭಾಗೋಽಸ್ತೀತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಮ್|

ತಥಾಪ್ಯಸ್ಪೃಶ್ಯತ್ವೇ ಮೃತಚರ್ಮತ್ವಂ ಪ್ರಯೋಜಕಮಿತಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಮಸ್ಪೃಶ್ಯಮಿತಿ ಚೇನ್ನ|
ಯಥಾ ಯವನಚಣ್ಡಾಲವಿಡ್ವರಾಹಶರೀರಚರ್ಮಣಿ ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ ಸ್ಪೃಶ್ಯತ್ವೇ
ಜೀವಚ್ಚರ್ಮತ್ವಂ ನ ಪ್ರಯೋಜಕಮ್, ತದ್ವದಸ್ಪೃಶ್ಯತ್ವೇ ಮೃತಚರ್ಮತ್ವಮಪಿ ನ
ಪ್ರಯೋಜಕಮ್, ಕಿನ್ನು ವಿಹಿತಚರ್ಮತ್ವಮೇವ ಸ್ಪೃಶ್ಯತ್ವೇ ಪ್ರಯೋಜಕಮ್| ತಚ್ಚ
ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೇಽಪ್ಯಸ್ತೀತಿ| ತಸ್ಮಾದಾಚಾರವಿಷಯೇ ನ ಯುಕ್ತಿಸಂಚಾರಃ, ಕಿನ್ನು
ಶಿಷ್ಟವಚನಾದೇವಾಚಾರಾನಾಚಾರಚಿಂತಾ ಕಾರ್ಯೇತಿ||57||

ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ವಚನಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಯುಕ್ತಿಃ ಕುತ್ರೋಪಯುಜ್ಯತೇ|
ನಾಲಿಕೇರಾಸವಂ ಹೇಯಂ ಪೇಯಂ ತತ್ಫಲಜೋದಕಮ್||58||

ಇಮಮರ್ಥಂ ಸದೃಷ್ಟಾಂತಮುಪಪಾದಯತಿ - ಪೂರ್ವೇಷಾಮಿತಿ|| ಪೂರ್ವಂ
ವಿದ್ಯಮಾನಾನಾಂ ಶಿಷ್ಟಾನಾಂ ವಚನಮ್ ಏವಾಚಾರಾನಾಚಾರಚಿಂತಾಯಾಂ ಮಾನತ್ವೇನ
ಗ್ರಾಹ್ಯಮ್| ಯುಕ್ತಿಃ ಆಚಾರವಿಷಯೇ ಕ್ವ ಉಪಯುಜ್ಯತೇ? ಯಥಾ
ನಾಲಿಕೇರಪುಷ್ಪಜನ್ಯತ್ವಾವಿಶೇಷೇಽಪಿ ತನ್ಮದ್ಯಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ತತ್ಫಲೋದಕಂ ಪೇಯಮಿತ್ಯತ್ರ
ಶಿಷ್ಟವಚನಮೇವ ಪ್ರಮಾಣಯಿತವ್ಯಮ್| ಯುಕ್ತಿಚಿಂತಾಯಾಂ ತು ಪೇಯಂ ಹೇಯಂ ಹೇಯಂ
ಪೇಯಂ ವಾ ಸ್ಯಾತ್|

ತಸ್ಮಾಚ್ಛಿಷ್ಟವಚನಬಲಾದಜಿನಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಮಿತಿ ಸಿದ್ಧಮ್||58||

ಯದಿ ಶಷ್ಟೋದಕಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ಕರಸ್ಥಂ ಕೇನ ಪೂಜ್ಯತೇ|
ಅಸೃಕ್ಪೂರ್ಣಾರ್ಥಚರ್ಮಸ್ಥಜಲಕಲ್ಪಮಬುದ್ಧಿನಾ||59||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಶಷ್ಟೋದಕಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಮಿತಿ ತದನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ -
ಯದೀತಿ||ಯದಿ ಶಷ್ಟೋದಕಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಮ್ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ, ತರ್ಹಿ ಗಣ್ಡೂಷಾದ್ಯರ್ಥಂ ಕರಸ್ಥಂ
ಕೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಪೂಜ್ಯತೇ? ಉಭಯೋಃ ಪ್ರಾಣ್ಯಜ್ಞಸ್ಥತ್ವಾವಿಶೇಷಾನ್ ಕಿವ್ಯತಿಶಯಃ|
ಶಷ್ಟೋದಕತೋಽಪಿ ಕರಸ್ಥಸ್ಯಾಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇ ಹೇತುಗರ್ಭಂ ವಿಶೇಷಣಮ್ - ಅಸೃಗೀತಿ||
ಅಸೃಜಾ ಶೋಣಿತೇನ ಪೂರ್ಣಂ ಯದಾರ್ಥಂ ಕ್ಲಿನ್ನಂ ಚರ್ಮ ತತ್ಫಲಜಲಸಮಮಿತಿ
ಹಸ್ತಚರ್ಮಣೋಽಪ್ಯಸೃದಕ್ಪೂರ್ಣತ್ವಾದಾರ್ಥಚರ್ಮತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ||59||

ನಖಾನಾಂ ದಂತಪಚ್ಚೇನಾಮಸ್ಥಾಂ ಸಜ್ಜೇನ ದೂಷಿತಮ್|
ಜಲಂ ನಿಷೇವ್ಯಸೇ ಕಸ್ಮಾನ್ನಹಿ ಜಿಹ್ವಾ ಹಿರಣ್ಮಯಿ||60||

ದೂಷಣಾಂತರಮಪ್ಯಾಹ - **ನಖಾನಾಮಿತಿ**॥ ಯೇನ ಶಙ್ಕೋದಕಂ ನ ಗ್ರಾಹ್ಯಮಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ
ತೇನೈವ ತ್ವಯಾಪ್ಯಸ್ಥಿಭೂತಾನಾಂ **ನಖಾನಾಂ** ತಥಾ **ದಂತಪಚ್ಛೇನಾಂ ಚ ಸಚ್ಛೇನ ದೃಷ್ಟಂ**
ಜಲಂ ಕಸ್ಮಾತ್ ಸೇವ್ಯತೇ? ಇತ್ಯರ್ಥಃ! ನನು ಗಣ್ಣೂಷೀಕೃತ್ಯ ಜಲಪಾನಸಮಯೇ ಯಥಾ
ನಖಾದಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಭವತಿ ತಥಾ ಪಾನಂ ಕ್ರಿಯತ ಇತ್ಯತ ಆಹ - **ನಹೀತಿ**॥ ತಥಾಽಪಿ
ಚರ್ಮಭೂತಜಿಹ್ವಾಸಮ್ಪನ್ನೋಽವರ್ಜನೀಯ ಇತಿ ಭಾವಃ॥

ಯದಾರ್ಯಾಚಾರತಃ ಕಾರ್ಯಂ ತನ್ನ ವಾರ್ಯಂ ಕದಾಚನ|
ಗೋಮಯೈರ್ಲಿಪ್ಯತೇ ಭೂಮಿರ್ನ ಜಾತ್ವಪಿ ಗುರೋರ್ಮಲೈಃ॥61॥

ತಸ್ಮಾಚ್ಛಿಷ್ಟಪರಿಗ್ರಹಾಚ್ಛೋದಕಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಮಿತ್ಯಾಹ - **ಯದೀತಿ**॥ ಆರ್ಯಾಃ ಶಿಷ್ಯಾಃ,
ತೇಷಾಮಾಚಾರಃ| **ಯತ್ ಕಾರ್ಯಂ** ಕರ್ತವ್ಯತಾವಗತಂ ತತ್ ಕದಾಪಿ ನ ನಿಷೇಧ್ಯಮ್|
ಉಕ್ತಾರ್ಥೇ ಯುಕ್ತಮಾಹ - **ಗೋಮಯೈರಿತಿ**॥ ಗೋಮಯಸ್ಯ ಗುರುಮಲಸ್ಯ
ಮಲತ್ವತೌಲ್ಯೇಽಪಿ ಗೋಮಯೈರೇವ ಭೂಮಿರ್ಲಿಪ್ಯತೇ, ನ ಕದಾಪಿ ಗುರುಮಲೈಃ|
ಗೋಮಯಸ್ಯೈವ ಶಿಷ್ಯಪ್ರಾಪ್ತತ್ವಾತ್ ತದ್ವದಸ್ಥಿಸಮ್ಪನ್ನಾವಿಶೇಷೇಽಪಿ
ಶಿಷ್ಯಾಚಾರವಶಾಚ್ಛೋದಕಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ನ ನರಕರಸ್ಥಮಿತಿ॥61॥

ಹವಿಃ ಶೇಷೇ ನ ದೋಷಶ್ಚೇನ್ಮಾಂಸಮನ್ಯಚ್ಛ ಸೇವ್ಯತಾಮ್|
ಇತಿ ಚೋದ್ಯಂ ನ ವೈ ಹೃದ್ಯಂ ಮರ್ಯಾದಾಭಜ್ಞಕಾರಣಮ್॥62॥

ಯಚ್ಛೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈರ್ಯಜ್ಞೇ ಪಶುಂ ಮಾರಯಿತ್ವಾಽಗ್ನೌ ತನ್ಮಾಂಸಂ ಹುತ್ವಾ
ತಚ್ಛೇಷಮಾಂಸಭೋಜನೇ ನ ದೋಷ ಇತಿ ವಿಪ್ಯರುಚ್ಯತೇ ಚೇತ್,
ತದ್ವದನ್ಯಮಾಂಸಭೋಜನೇಽಪಿ ದೋಷೋ ನ ಸ್ಯಾದಿತಿ, ತಚ್ಛೋದ್ಯಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ
- **ಹವಿಃ ಶೇಷ ಇತಿ**॥ ಚೋದ್ಯಾಹೃದ್ಯತ್ವೋಪಪಾದನಾಯಾಹ - **ಮರ್ಯಾದೇತಿ**॥62॥

ಮಾಂಸಮಧ್ಯಾಗತಂ ದುಗ್ಧಂ ಪೀಯತೇ ಪಾಣ್ಡುರಂ ಯದಿ|
ಸೇವಸ್ವ ಪೂಯಂ ತತ್ರತ್ಯಮಿತಿ ಚೋದ್ಯೇ ಕಿಮುತ್ತರಮ್॥63॥

ಮರ್ಯಾದಾಭಜ್ಞಮುಪಪಾದಯತಿ - **ಮಾಂಸಮಧ್ಯೇತಿ**॥ **ಯದಿ** ಮಹಿಷೀಸ್ತನಮಧ್ಯಾತ್
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಶುಭ್ರಂ ಕ್ಷೀರಂ **ಪೀಯತೇ**, ತರ್ಹಿ ಕದಾಚಿತ್ ಸ್ತನವ್ಯಾಧಿವಶಾತ್ ತನ್ಮಧ್ಯಾಗತಂ
ಕ್ಷೀರವಚ್ಛುಭ್ರಂ **ಪೂಯಂ ಸೇವಸ್ವ** ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಕಿಮುತ್ತರಮ್?
ಕ್ಷೀರವಚ್ಛುಭ್ರತ್ವಸ್ತನಮಧ್ಯಾಗತತ್ವಸಾಮ್ಯಾತ್॥ ಯಥಾ ತ್ವಯಾ ಹವಿಃಶೇಷಸ್ಯ ಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವೇ
ಮಾಂಸತ್ವಾವಿಶೇಷಾದನ್ಯಮಾಂಸಸ್ಯಾಪಿ ಗ್ರಾಹ್ಯತಾ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ, ತಥಾಽತ್ರಾಪಿ ವಕ್ತುಂ

ಶಕ್ಯತ್ವೇನ ಕ್ಷೀರಂ ಪೇಯಂ ನ ಪೂಯಮಿತಿ ಮರ್ಯಾದಾಭಜ್ಞಾನ್ವೈತಾದ್ಯಕ್ ಚೋದ್ಯಂ
ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಭಾವಃ॥63॥

ದುರಾಶಯಾ ಮಹಿಷ್ಯಭ್ಜಜಾತಂ ಸರ್ಪಿನಿಷೇವ್ಯತೇ|
ವರಾಹತನುಸಮ್ಭೂತಂ ಕ್ಷೀರಂ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ಭುಜ್ಯತೇ॥64॥

ಏತಾದ್ಯಶಕುಚೋದ್ಯೇ ಬಹೂನತಿಪ್ರಸಜ್ಞಾನಾಹ - **ದುರಾಶಯೇತಿ**॥
ಮಹಿಷೀತನುಸಇಷ್ಟಾತಂ ಧೃತಂ ಯದಿ ಭುಜ್ಯತೇ, ತರ್ಹಿ ತದ್ವದ್ವರಾಹತನುಸಮುತ್ಪನ್ನಂ
ಕ್ಷೀರಂ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ಭುಜ್ಯತೇ?॥64॥

ಪೀಯತೇ ಮಹಿಷೀಕ್ಷೀರಂ ಶುನೀನಾಂ ಕಿಂ ನ ಪೀಯತೇ|
ಅವ್ಯಜಾವಡವಾದೀನಾಂ ಗರ್ದಭೀನಾಂ ಚ ತತ್ಪಿಬ॥65॥

ಪೀಯತ ಇತಿ॥ ಯದಿ ಮಹಿಷೀಕ್ಷೀರಂ ಭುಜ್ಯತೇ ತರ್ಹಿ ಕ್ಷೀರತ್ವಾವಿಶೇಷಾಚ್ಛುನಕೀನಾಂ
ಕ್ಷೀರಂ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ **ನ ಪೀಯತೇ?** ತದ್ವದವೇರಜಾಯಾ ವಡವಾದಿನಾಂ ಕ್ಷೀರಂ ದುಗ್ಧಂ
ಪಿಬೇತ್ಯರ್ಥಃ॥ ಪ್ರಾಣ್ಯಭ್ಜಸ್ಥತ್ವಾವಿಶೇಷಾತ್॥65॥

ಸ್ಥಿರಜೀವಾನ್ ಬಹೂನ್ ಹತ್ವಾ ಭವದ್ಭಿರಪಿ ಭುಜ್ಯತೇ|
ನಾನಾಶಾಕಾದಿರೂಪೇಣ ತೇಷಾಮಜ್ಞಂ ಮನೋರಮಮ್॥66॥

'ಅಜಮಾಂಸಂ ನ ಭೋಕ್ತವ್ಯಮ್' ಇತ್ಯೇತತ್ ಸ್ವಾಕ್ರಿಯಾವಿರುದ್ಧಮಿತ್ಯಾಹ -
ಸ್ಥಿರಜೀವಾನಿತಿ॥ **ಭವದ್ಭಿಃ** ಜೈನ್ಯರಪಿ **ಬಹೂನ್ ಸ್ಥಿರಜೀವಾನ್** ಮುಧ್ಗಮಾಷಪ್ರಭೃತೀನ್
ಘಾತಯಿತ್ವಾ ನಾನಾ ವಿಧವ್ಯಜ್ಞನರೂಪೇಣ **ತೇಷಾಂ** ಮುದ್ಗಾದೀನಾಮವಯವಭೂತಂ
ಫಲಾದಿ **ಭುಜ್ಯತೇ**॥66॥

ಆಶಾ ತತ್ರ ಕಥಂ ತೇಽಜ್ಞ ಪ್ರಾಣ್ಯಭ್ಜತ್ವಾವಿಶೇಷತಃ|
ಆಚಾರ ಏವ ತೇ ತನ್ಮೂಲಮಸ್ಮಾಕಂ ಮಹತೀ ಶ್ರುತಿಃ॥67॥

ತದ್ಬೋಜನೇ ಕೋ ದೋಷಃ? ಇತ್ಯತ ಉಕ್ತಮ್ - **ಆಶೇತಿ**॥ **ಪ್ರಾಣ್ಯಭ್ಜತ್ವಾವಿಶೇಷತಃ**
ಪ್ರಾಣ್ಯಭ್ಜತ್ವತೌಲ್ಯಾತ್ ನನು ಮಹದಾಚಾರವಶಾದ್ಭುಜ್ಯತ ಇತಿ ಚೇತ್, ಅಸ್ಮಾಭಿರಪಿ
ತದಾಚಾರಮೂಲಶ್ರುತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇನ ಭುಜ್ಯತ ಇತಿ ನ ವಿಶೇಷ ಇತ್ಯಾಹ - **ಆಚಾರ ಇತಿ**॥
ಮಹತೀ ಮಹದಾಚಾರಮೂಲತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ॥

ಬಹುಮ್ ಧಾರಯಸೇ ಯರ್ಹಿ ಕಾಕಪತ್ರಾಣಿ ಧಾರಯ|

ಕೇಶಾನ್ ಲುನಾಸಿ ಯದ್ಯಜ್ಞ ನ ಲುನಾಸ್ಯಜ್ಞಲೀಃ ಕುತಃ||68||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಸ್ವಗುರೂಣಾಂ ಬಹುಧಾರಣಂ ಕೇಶೋಲ್ಲುಣನಂ ಚಾಚಾರ ಇತಿ
ತತ್ರಾಹ - ಬಹುಮಿತಿ|| ಯರ್ಹಿ ಯದಿ ಕಾಕಪತ್ರಾಣಿ ಧಾರಯ
ಪಕ್ಷಿಲೋಮತ್ಪಾವಿಶೇಷಾದಿತಿ ಭಾವಃ| ಹೇ ಅಜ್ಞ ಜೈನಾ ಕೇಶಾನ್ ಯದಿ ಲುನಾಸಿ
ಉಲ್ಲುನಾಸಿ, ತರ್ಹಿ ಶರೀರೋತ್ಪನ್ನತ್ಪ್ರಸಾಮ್ಯಾತ್ ಅಜ್ಞಲೀಃ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ನ
ಭಿನ್ನಸೀತ್ಯರ್ಥಃ|

ಅಥವಾ ಯಾಜ್ಞೇಯಪಶುಮಾಂಸಸ್ಯ ಭೋಜ್ಯತ್ವೇ ತದ್ವನ್ಮಾಂಸಾಂತರಮಪಿ ಭೋಜ್ಯಂ
ಸ್ಯಾದಿತ್ಯತ್ರಾತಿಪ್ರಸಜ್ಞಾಂತರೋಕ್ತಿಃ ಬಹುಮ್ ಇತ್ಯಾದಿನೇತಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್||68||

ಅನುಷ್ಠೇಯಂ ತದೇವೇಹ ಯಚ್ಚಿಷ್ಟೈಃ ಸಮನುಷ್ಠಿತಮ್|

ಉದರೇಽಶುದ್ಧಮಸ್ತೀತಿ ಬಾಹ್ಯಂ ತನ್ನ ಹಿ ಗೃಹ್ಯತೇ||69||

ತಸ್ಮಾಚ್ಚಿಷ್ಟಪರಿಗ್ರಹಾದಜಿನಧಾರಣಶಷ್ಟೋದಕಧಾರಣಯಾಜ್ಞೇಯಪಶುಮಾಂಸಾದನಾನಿ
ಕಾರ್ಯಾಣೀತ್ಯರ್ಥ ಯುಕ್ತಿಮುಖೇನೋಪಪಾದಯತಿ - ಅನುಷ್ಠೇಯಮಿತಿ|| ಯಚ್ಚಿಷ್ಟೈಃ
ಅನುಷ್ಠಿತಂ ತದೇವ ತರೈರನುಷ್ಠೇಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ| ತತ್ರ ಯುಕ್ತಿಃ - ಉದರೇ ಸರ್ವಮ್
ಅಶುದ್ಧಮಸ್ತೀತಿ ಹೇತೋಃ ಬಾಹ್ಯಂ ಬಹಿರ್ನಿಃಸೃತಂ ತನ್ನ ಹಿ ಗೃಹ್ಯತೇ ಇತಿ||
ಕುಚೋದ್ಯಕರಣೇ ತೂದರೇ ಸರ್ವಸ್ಯಾಶುದ್ಧಸ್ಯ ಗ್ರಹಣಾದ್ಬಾಹ್ಯೇ ತದ್ಗುಹಾಣಸ್ಯ
ಶಿಷ್ಣಾನನುಷ್ಠಿತತ್ಪ್ರೋಕ್ತಿವ್ಯತಿರೇಕೇಣ ಕಿಮುತ್ತರಂ ಸ್ಯಾತ್? ಇತಿ ಭಾವಃ||69||

ಯದಿ ಶಿಷ್ಣಾ ನ ವಿಪ್ರಾಃ ಸ್ವರ್ವರ್ಣಾನಾಂ ಗುರವೋಽಮಲಾಃ|

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಶಾವಿಶಾವಾಭ್ಯೋ ಭ್ರಷ್ಟಾಃ ಶಿಷ್ಣಾಃ ಕಥಂ ಖಲಾಃ||70||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಾ ಶಿಷ್ಣಾ ಇತಿ ತದ್ಗುಹಯತಿ - ಯದೀತಿ|| ವಿಪ್ರಾಣಾಂ
ಶಿಷ್ಣತ್ಪ್ರೋಪಪದಾನಾಯ ವರ್ಣಾನಾಂ ಗುರವೋಽಮಲಾಃ ಇತಿ ವಿಶೇಷಣಮ್| ತರ್ಹಿ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಾತ್ ಋಗಾದಿಶಾವಾವತಾಂ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಶಾವಾಭ್ಯಶ್ಚ ಭ್ರಷ್ಟಾಃ ತತ ಏವ ಖಲಾಃ
ಬಲವನ್ಮಹಾವ್ರತಿನಃ ಕಥಂ ಶಿಷ್ಣಾಃ? ನ ಕಥಂ ದಿತ್ಯರ್ಥಃ||70||

ವಾನ್ತಾಕ್ಷಾಲಿತವಕ್ತ್ರಾಣಾಂ¹ ಸರ್ವಾಜ್ಞೇ ಮಲಧಾರಿಣಾಮ್|

ಶುದ್ರದತ್ತಾನ್ನಪಾನಾನಾಂ ವಿಹ್ವರಾಹಾತ್ಕಿಮಂತರಮ್||71||

ವಾನ್ವಕ್ಷಾಲಿತವಕ್ರಾಣಾಂ - ಪಾ.

ತೇಷಾಮಿಶಿಷ್ಟತಾಮೇವೋಪಪಾದಯತಿ - **ವಾನ್ವೇತಿ**॥ ಮಹಾವ್ರತಿನೋ ವಮನೇ ಸತಿ
ಗಣ್ಡುಷಾಕರಣಂ ಮುಖಾಕ್ಷಾಲನಂ ಚ ಧರ್ಮ ಇತಿ ವರ್ಣಯಂತಿ ತಥಾ ಮಲಧಾರಣಂ
ಚಾಚಾರ ಇತಿ ವರ್ಣಯಂತಿ ವಿಶೇಷಣದ್ವಯಮಪಿ ವಿಷ್ಣಾವರಾಹೇ ಮಹಾವ್ರತಿಷು ಚ
ಸಮಾನಮ್॥71॥

ಮಲಂ ವಿಲೋಲಯಂಸ್ತದ್ಗಪ್ರಾಣಿನಸ್ತತ್ಕ್ಷಣೇ ಹರನ್

ಶಿಷ್ಯಃ ಕಿಲ ಗುರುಸ್ತೇಷಾಂ ತದ್ಗನ್ಧಗ್ರಹಣೋತ್ಸವಃ॥72॥

ವಿಧಾನ್ತರೇಣಾಪಿ ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಟತಾಂ ಪರಾಚಷ್ಟೇ - **ಮಲಮಿತಿ**॥ ಮಲತ್ಯಾಗಾನಂತರಂ
ಕುಣ್ಡಿಕಜಲೇನ ಮಲವಿಲೋಲನಂ ಕುರ್ವನ್ ಮಲಗತಕೃಮ್ಯಾದಿಪ್ರಾಣಿನಃ **ತತ್ಕ್ಷಣೇ**
ಹಿಂಸನ್, ಮಲವಿಲೋಲನೇ ತದ್ಗತಪ್ರಾಣಿಹಂಸಾಯಾ ಅವರ್ಜನೀಯತ್ವಾತ್ ತದ್ಗನ್ಧಃ
ಮಲಗನ್ಧಃ ತದ್ಗಹಣಮೇವ ಪರಮೋತ್ಸವೋ ಯಸ್ಯ ಸ ತಥಾ | **ತೇಷಾಂ** ಜೈನಾನಾಮ್ |
ಶಿಷ್ಯಃ ಕಿಲ ಇತಿ ಪರಿಹಾಸಃ॥

ಆಚಾರಃ ಕಿಲ ನೀತಸ್ಯ ಜಲಸ್ಯ ಪ್ರವಣೇ ಸತಿ

ತಾವತಾ ಮಲನಿರ್ಮೋಕೋ ನ ಚೇತ್ ತಸ್ಯೈವ ಧಾರಣಮ್॥73॥

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಪರೈಃ 'ಮಲಧಾರಣಮೇವ ಧರ್ಮಃ! ತದಶಕ್ತತಾಯಾಂ ತು ಕಿಂಚಿಜ್ಜಲಂ
ತೇನ ನೇತವ್ಯಮ್' ಮಲನಿರ್ಮೋಕಾಯ ತಜ್ಜಲಧಾರಾದಾನೇ ಸತಿ
ತಾವಜ್ಜಲಧಾರಾದಾನೇನ ತನ್ಮಲನಿರ್ಮೋಕೋ ಜಾತಶ್ಚೇತ್ ಸಾಧುಃ! ನ ಚೇತ್, ತನ್ಮಲಂ
ಧಾರಯಮ್ ತತ್ಕ್ಷಾಲನಾಯ ಜಲಾನ್ತರಂ ನಾನೇಯಮಿತಿ ಮಹಾವ್ರತಿನಾಂ
ಮಹಾನಾಚಾರಃ' ಇತಿ, ತತ್ ಪರಿಹರತಿ - **ಆಚಾರ ಇತಿ**॥ 'ಮಲನಿರ್ಮೋಕಾರ್ಥಮ್' ಇತಿ
ಶೇಷಃ! **ಪ್ರವಣೇ** ಯಥಾಕಥಂಚಿದಪಗಮೇ ಸತಿ ಇತ್ಯರ್ಥಃ! **ತಾವತಾ** ಯಾವನ್ನೀತಮ್
ತಾವನ್ಮಾತ್ರೇಣೇತ್ಯರ್ಥಃ! **ತಸ್ಯ** ಮಲಸ್ಯ!

ಅತ ಏವ ಜೈನಗುರೋರ್ಮಲಮೋಚನಸಮಯೇ ತತ್ಕ್ಷಾಲನಾಯ ನೀತಸ್ಯ ಕುಣ್ಡಿಕಜಲಸ್ಯ
ಕೇನಚಿದ್ಧೂರ್ತೇನ ಪಾತನೇ ಸತಿ ಅವಶಿಷ್ಟಾಲ್ಪಜಲೇನ ಗುದಪ್ರಕ್ಷಾಲನಂ ಗುರುಣಾಕಾರಿ
ಮಲಾನಪಗಮಶಙ್ಕಯಾ ಬಹುಶೋ ಹಸ್ತಘ್ರಾಣನಂ ಚಾಕಾರಿ ತತ್ರತೀಕ್ಷ್ಯ 'ಸ್ಥಿತ್ವಾ ತೇನ
ತದೈವ ಪ್ರಣತಮ್ ಗುರುರ್ನತಶ್ಚೈನಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಕದಾ ಭೋ ತ್ವಯಾಽಽಗತಮ್? ಇತಿ
ಪೃಷ್ಟಶ್ಚ ಸ ಆಹ ಪ್ರಥಮಂ ಹಸ್ತಘ್ರಾಣನಸಮಯೇ ತ್ವಾಗತೋಽಸ್ಮಿತೀತ್ಯಾಭಾಣಕಂ
ಪ್ರಖ್ಯಾತಂ ಲೋಕೇ॥73॥

1.ತತ್ವ ತೀಕ್ಷ್ಣಯಾ - ಪಾ.

ವಿನಾ ವಿಜ್ಞಾನಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ ಕರಪಾತ್ರವ್ರತೇನ ಕಿಮ್|

ನ ಚೇದ್ವಕ್ತ್ರೈಕಪಾತ್ರತ್ವಾತ್ ಪಶುಃ ಸ್ಯಾತ್ ತ್ವದ್ಗುರೋರ್ಗುರುಃ||74||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಕರಪಾತ್ರವ್ರತಿತ್ವಾತ್ ಸ್ವಗುರುಣಾಂ ಪೂಜ್ಯತೇತಿ ತದ್ಗೂಷಯತಿ -

ವಿನೇತಿ|| ಅಬಾಧಿತಮನೋತ್ಪನ್ನಜ್ಞಾನಂ ವಿಜ್ಞಾನಮ್, ತದೇವ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮ್,

ತದ್ವಿನೇತ್ಯರ್ಥಃ|

ವಕ್ತ್ರೈಕಪಾತ್ರತ್ವಾತ್

ಕರಪಾತ್ರವ್ರತಾದಪ್ಯಧಿಕಂ

ಕರಸಮ್ಬಂಧಶೂನ್ಯವಕ್ತ್ರಪಾತ್ರತ್ವಾತ್ ಪಶುಃ ಗವಾದಿಃ| ತ್ವದ್ಗುರೋಃ ತವ ಜೈನಸ್ಯ ಗುರೋಃ

ಗುರುಃ ಅತಿಶಯಃ ಸ್ಯಾತ್ ಇತಿ ಭಾವಃ||

ವಿಸೃಷ್ಟಾಮ್ನಾಯಸರಣೇಃ ಕಿಂ ಭಿಕ್ಷಾಟನತಃ ಫಲಮ್|

ಧ್ವಾಷ್ಟೋ ಬಲ್ಯನ್ನಭೋಗಾಯ ಗೇಹಜ್ಞೇಹಂ ನ ಕಿಂ ವ್ರಜೇತ್||75||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈರಸ್ಮದ್ಗುರೋರ್ಭಿಕ್ಷಾಟನಾದ್ಗೌರವಮಿತಿ, ತದಪಿ ನಿರಾಚಷ್ಟೇ -

ವಿಸೃಷ್ಟೇತಿ|| ವಿಸೃಷ್ಟವೇದಪ್ರವಿಹಿತಸ್ಯ ತ್ವದ್ಗುರೋರ್ಭಿಕ್ಷಾಟನಾತ್ ಕಿಂ ಫಲಮ್? ಯದಿ

ತಾವನ್ಮಾತ್ರಾದ್ಗೌರವಮ್, ತರ್ಹಿ ಕಾಕೋಽಪಿ ಬಲಿರೂಪತಯಾ ದತ್ತಾನ್ನಭೋಜನಾಯ

ಪ್ರತಿಗೇಹಂ ವ್ರಜೇದಿತಿ ತೇನ ತಸ್ಯಾಪಿ ಗೌರವಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಭಾವಃ||75||

ಯದಿ ವಾನ್ತಾನ್ನಶೇಷೇಣ ವಕ್ತ್ರಸ್ಥೇನ ವ್ರತೀ ಭವಾನ್|

ವಾನ್ತಾನ್ನಭಕ್ಷಕಸ್ತರ್ಹಿ ಸಾರಮೇಯೋ ಮಹಾವ್ರತೀ||76||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಸ್ವಗುರೋರ್ವಮನಾನಂತರಮಪ್ಯಗಣ್ಣುಷಕರಣಾತ್ ವ್ರತಿತ್ವಮಿತಿ,

ತನ್ನಿರಾಚಷ್ಟೇ - ಯದೀತಿ|| ಯದಿ ವಮನಾನಂತರಮಪ್ಯಗಣ್ಣುಷೀಕರಣಮ್, ತರ್ಹಿ

ವಮನಾನ್ನಶೇಷತದ್ಗನ್ನಾದುರ್ಮುಖೇಸ್ಥಿತರವರ್ಜನೀಯೇತಿ ಮುಖಸ್ಥೇನ ವಾನ್ತಾನ್ನಶೇಷೇಣ

ಯದಿ ವ್ರತೀ ಭವಾನ್ ತರ್ಹಿ, ತ್ವತ್ತೋಽಪಿ ನಿಃಶಂಕಂ ವಾನ್ತಾನ್ನಭಕ್ಷಕಃ ಶುನಕೋಽಪಿ

ಮಹಾವ್ರತೀ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಭಾವಃ||

ಯತಂತೇ ಮಾನಿನೋಽಪ್ಯದ್ಧಾ ನೈರ್ಮಲ್ಯಾಯ ಪರಂ ಜನಾಃ|

ಮಲಾನ್ಯಶುಧ್ಧಮುಖ್ಯಾನಿ ಸದಾ ಬಿಭ್ರದ್ಗುರುಃ ಕಿಲ||77||

ಅತಿಸ್ಪಷ್ಟಾಧೋರ್ಯಂ ಶ್ಲೋಕ ಇತಿ ನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಃ||77||

ಕೇಶೋಲ್ಲುಣ್ಣನತಃ¹ ಶೈಷ್ಯಂ ಭವದ್ಧಿಯದಿ ಲಭ್ಯತೇ|

ಗಾತ್ರೋಲ್ಲುಣ್ಣನದಣ್ಣೇನ ಚೋರಾಣಾಂ ಕಿಂ ನ ಗೌರವಮ್||78||

ಯದಪ್ಯುಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಸ್ವಗುರೋಃ ಕೇಶೋಲ್ಲುಣ್ಣನಾತ್ ಪೂಜ್ಯತೇತಿ, ತದಪಿ ದೂಷಯತಿ
- ಕೇಶೇತಿ|| ವೈದಿಕಾಚಾರರಾಹಿತೈಃ ದುಃಖಕರಕೇಶೋಲ್ಲುಣ್ಣನಾಚ್ಛೇಷತಾ ಯದಿ ಲಭ್ಯತೇ,
ತರ್ಹಿ ತತೋಪ್ಯತಿದುಃಖದಹಸ್ತಪಾದಾದಿಗಾತ್ರಾವಯವಚ್ಛೇದರೂಪದಣ್ಣೇನ ಚೋರಾಣಾಂ
ಕಿಂ ನ ಗೌರವಂ ಭವೇತ್? ಭವೇದೇವೇತ್ಯರ್ಥಃ||78||

ಕೇಶೋಲ್ಲುಣ್ಣನತಃ - ಪಾ.

ಜ್ಞಾನೋಜ್ಜಿತೋಪಿ ವಸ್ತುಸ್ಯ ತ್ಯಾಗೇನ ಯದಿ ಪೂಜ್ಯಸೇ|

ಪರಿರಬ್ಧವಧೂಮಧ್ಯಾಃ ಕಿಂ ನ ಪೂಜ್ಯಾ ವಿಲಾಸಿನಃ||79||

ಯಚ್ಛೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಸ್ವಗುರೋದಿಗಮ್ಭರತ್ವಾತ್ ಪೂಜ್ಯತೇತಿ ತದ್ದೂಷಯತಿ -
ಜ್ಞಾನೇತಿ|| ಹೇ ಜೈನಗುರೋ ಜ್ಞಾನರಹಿತೋಽಪಿ ತ್ವಂ ವಸ್ತುತ್ಯಾಗಮಾತ್ರೇಣ ಯದಿ
ಪೂಜ್ಯಸೇ, ತರ್ಹಿ ಜ್ಞಾನರಹಿತತ್ವವಸ್ತುಶೂನ್ಯತ್ವಸಾಮ್ಯಾದಾಲಿಜ್ಜಿತವಧೂಜಘನಾಃ ಪುರುಷಾಃ
ಪೂಜ್ಯಾಃ ಕಿಂ ನ ಭವೇಯುರಿತ್ಯರ್ಥಃ||79||

ದ್ವಾದಶಾಬ್ಧಂ ಪರಿತ್ಯಾಗೀ ಮಲಭೋಗೀ ದಿನೇದಿನೇ|

ಸಧರ್ಮಲನಾಯೋಗೀ ಸೋಽಯಂ ಕಿಲ ಮಹಾವ್ರತೀ||80||

ಯಚ್ಛೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ 'ಗುರುರ್ದ್ವಿವಿಧಃ| ಅಣುವ್ರತೀ ಮಹಾವ್ರತೀತಿ ಭೇದಾತ್| ತತ್ರ
ಮಲಧಾರಣದ್ವಾದಶವರ್ಷಜಲಾಸ್ನಾನಕೇಶೋಲ್ಲುಣ್ಣನಾದ್ಯಾಚಾರವಾನ್ ಮಹಾವ್ರತೀ' ಇತಿ,
ತತ್ ಪರಿಹರತಿ - ದ್ವಾದಶಾಬ್ಧಮಿತಿ|| ದ್ವಾದಶಾಬ್ಧಮ್ ಇತಿ ದೃತೀಯಾ| ಮಲಧಾರಣಾತ್
ಮಲಭೋಗೀ| ತನ್ಮತೇ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಪಿ ಮಹಾವ್ರತಗ್ರಹಣಾಜ್ಞೇಕಾರಾತ್ಸಮಾನಸ್ತ್ರೀಸ-
ಮೃನ್ನವಾನಿತಿ ಮಹಾವ್ರತೀ ಕಿಲ ಇತಿ ಚ ಪರಿಹಾಸಃ||

ನಿಶಿ ನಾನಾವಿಧೈರನ್ವೈರ್ಜೀನಂ ಪೂಜಯಸೇ ಯದಿ|

ನಿಶ್ಯನ್ನಂ ದೂಷಯಂಸ್ತಂ ವಾ ಪಾತಯಾಧಃ ಪತಾಥವಾ||81||

ಯಚ್ಛೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಸಾಯಂ ಸನ್ಧ್ಯಾಸಮಯ ಏವ ಭೋಕ್ತವ್ಯಮ್|
ಸಮೃವಜ್ಜೀವಹಿಂಸಾಕಂಠಾತ್ಯನ್ನಂ ಸರ್ವಥಾ ತ್ಯಾಜ್ಯಮಿತಿ, ತತ್ರಾಹ - ನಿಶೀತಿ|| ಯೇನ
ನಿಶಾನ್ನಂ ನಿಷಿದ್ಧಮಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ತೇನೈವ ತ್ವಯಾ ರಾತ್ರೌ

ಸಮ್ಪಾದಿತೈರ್ನಾನಾವಿಧಾನೋಪಹಾರೈರ್ಜಿನಪೂಜಾ ರಾತ್ರೌ ಸಮ್ಪಾದ್ಯತೇ| ತಥಾ ಚ,
ನಿಶಾನ್ನಂ ದೂಷಯನ್, ತ್ವಮ್, ತ್ವತ್ಸಮ್ಪಾದಿತನಾನಾನ್ನಭೋಗಿನಂ ತಂ ಜಿನಂ ವಾಽಧಃ
ಪಾತಯ| ಅಥವಾ ಜಿನಸ್ಯ ನಿಷಿದ್ಧರಾತ್ರೈನ್ನಭೋಗಸಮ್ಪಾದನಾತ್ ತ್ವಂ ವಾಽಧಃ ಪತ
ಇತ್ಯರ್ಥಃ| ಯದಪಿ ನಿಶಾನ್ನಂ ಜಿನೋ ನೋಪಭುಂಕ್ತೇ, ಇತಿ ತದಪಿ
ಪೂಜಾವೈಯ್ಯರ್ಥದೋಷಾನ್ನಿರಸ್ತಮ್||81||

ದೇಹಮಾತ್ರಸ್ಯ ಜೀವಸ್ಯ ಜಿನಸ್ಯಾನೇಕಧಾಮಸು|

ಕಥಂ ಸ್ಯಾದ್ಯುಗಪತ್ಪೂಜಾ ಮುಕ್ತಸ್ಯೋದ್ಗಚ್ಛತಃ ಸದಾ||82||

ಪ್ರಸಜ್ಜ್ಞಾಹುಜಿನಾಲಯಾನ್ ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಬಹ್ವೀರ್ಜಿನಪ್ರತಿಮಾಶ್ಚ ಸಮ್ಪಾದ್ಯ ತಾಸ್ತೇಕಂ
ಜಿನದೇವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪ್ಯ ತತ್ಪೂಜಾಕರಣಮಯುಕ್ತಮಿತ್ಯಾಹ - ದೇಹೇತಿ||ಯೇನ ವಾದಿನಾ
ಆಲಯಾನ್ ಸಮ್ಪಾದ್ಯ ಜಿನಪೂಜಾ ಕರ್ತವ್ಯೇತ್ಯುಚ್ಯತೇ, ತನ್ಮತೇಪಿ ಜಿನೋ ನ ವ್ಯಾಪ್ತಃ,
ತಸ್ಯಾನೀಶ್ವರತ್ವೇನ ಜೀವಪರಿಮಿತತ್ವಾಙ್ಗೇಕಾರಾತ್| ತಥಾಚ ದೇಹಪರಿಮಿತಸ್ಯ
ಜೀವಭೂತಸ್ಯ ಜಿನಸ್ಯ ಜೈನಕಲ್ಪಿತಾಲಯಸ್ಥಪ್ರತಿಮಾಸು ಯುಗಪದವಸ್ಥಾನಾ-
ಸಮ್ಭವೇನಾನೇಕಮಂದಿರೇಷು ಯುಗಪತ್ಪೂಜಾ ಕಥಂ ಸ್ಯಾತ್? ಇತಿ ಸಮ್ಭಂಃ|

ನನು ಸಾಂಸಾರಿಕಜೀವಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಸಮ್ಭವೇಽಪಿ ಮುಕ್ತಜೀವವಜ್ಜಿನಸ್ಯಾನೇಕಪ್ರತಿಮಾಸು
ಪ್ರವೇಶೋ ಯುಜ್ಯತ ಇತ್ಯತ ಉಕ್ತಮ್ - ಮುಕ್ತಸ್ಯೋದ್ಗಚ್ಛತ ಇತಿ|| ಸಂತತೋರ್ಧ್ವಗಮನಂ
ಮುಕ್ತಿರಿತಿ ತದಙ್ಗೇಕಾರೇಣ ಮುಕ್ತತ್ವಾತ್ ಸಂತತೋರ್ಧ್ವಂ ಗಚ್ಛತೋ ಜಿನಸ್ಯಾಧಃಸ್ಥಿತೇಷು
ಮಂದಿರೇಷು ಯುಗಪದ್ವೂಜಾ ಕಥಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಸಮ್ಭಂಃ||83||

ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಜಲಾದೀನಾಂ ಶೋಧನಂ ಸರ್ವಸಮ್ಮತಮ್|

ನ ಚೇಜ್ಜಲಸ್ಥಜನ್ತೂನಾಂ ಮೂತ್ರಾದ್ಯಂ ಕೇನ ಶೋಧ್ಯತೇ||83||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈರ್ನೀರಂ ಕ್ಷೀರಂ ಚ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಪಾತವ್ಯಮಿತಿ, ತತ್ರ
ಶಕ್ತನುಸಾರೇಣ ಶೋಧನಂ ವಿವಕ್ಷಿತಂ ವಾ ತಾಮತಿಕ್ರಮ್ಯ ವೇತಿ ವಿಕಲ್ಪಾ ಮನಸಿ
ನಿಧಾಯ, ಆದ್ಯಮಙ್ಗೇಕೃತ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಂ ಹಿನಸ್ತಿ - ಯಥಾಶಕ್ತೀತಿ|| ತಥಾಚ ದ್ವಿತೀಯೋ
ಗಗನಪಾನವದಶಕ್ಯಾನುಷ್ಠಾನತ್ವಾನ್ನ ಧರ್ಮ ಇತಿ ಭಾವಃ||

ದುಃಶಬ್ದಶ್ರವಣಾದ್ಭೀತೋ ಘಣ್ಡಾಂ ನಾದಯಸೇ ಯದಿ|

ದುಷ್ಟಸ್ಯ ಸ್ಮರಣೋಪಾಯಂ ನಯಸಿ ಕ್ವ ಮನಸ್ತವ||84||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಕುಶಬ್ಧಶ್ರವಣಶಙ್ಕಾಭಙ್ಗಾಯ ಭೋಜನಸಮಯೇ ಘಣ್ಣಾ
ನಾದಿತವ್ಯೇತಿ ತದನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ - ದುಃಶಬ್ಧಶ್ರವಣಾದಿತಿ|| ಯದ್ಯಪಿ
ದುಃಶಬ್ಧಶ್ರವಣನಿರೋಧಾಯ ಘಣ್ಣಾನಾದಕರಣಮ್, ತಥಾಪಿ ದುಃಶಬ್ಧಶ್ರವಣವದ್
ದುಷ್ಪವಸ್ತುಸ್ಮರಣಸ್ಯಾಪ್ಯಕರ್ತವ್ಯತ್ವಾತ್ ತತ್ಸಾಧನಮನೋನಿರೋಧನಮಪಿ ತತ್ಸಮಯೇ
ಕಿಂಚಿದನುಷ್ಠೇಯಮ್| ತಚ್ಚಾಸಮ್ಭವೀತಿ ತದಕರಣವದೇತತ್ಕರಣನಿರ್ಬಂಧೋಽಪಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ
ಇತಿ ಭಾವಃ||84||

ಪಞ್ಚವಾದ್ಯೈಃ ಸದಾ ವ್ಯಾಪ್ತಾ ಘಣ್ಣಾ ಚೇತ್ಸಾ ಶ್ರುತಾ ತ್ವಯಾ|
ಸಾಹಚರ್ಯಾಚ್ಚರೂಪಮನ್ಯನ್ನ ಸ್ಮರಸೇ ಕುತಃ||85||

ಕಿಂಚಿದುರ್ವಸ್ತುಭೇರೀಚರ್ಮಾದಿಸ್ಮರಣಸಾಧನತ್ವಾತ್ ಸರ್ವಥಾ ಘಣ್ಣಾನಾದಸ್ತತ್ಸಮಯೇ
ತ್ಯಾಜ್ಯ ಇತ್ಯಾಹ - ಪಞ್ಚವಾದ್ಯೈರಿತಿ||ಸಾಹಚರ್ಯಾತ್ ಭೇರ್ಯಾದಿಸಾಹಚರ್ಯಾತ್|
'ಘಣ್ಣಾಯಾಃ' ಇತಿ ಶೇಷಃ| ಅನ್ಯತ್ ಭೇರ್ಯಾದಿ|

ತತ್ಕರಣಾಭಾವಾಯ ಮನೋನಿರೋಧೋಽಪಿ ತತ್ಸಮಯೇ ಕ್ರಿಯತ ಇತಿ ಚೇನ್ನ|
ತರ್ಹ್ಯಾವಶ್ಯಕೇನ ತೇನೈವ ದುಃಶಬ್ಧಶ್ರವಣೋಪಪತ್ತೌ ಘಣ್ಣಾನಿನಾದವೈಯ್ಯರ್ಥ್ಯಾತ್|
ಭವದ್ಭಿರಪಿ ದೇವಪೂಜಾದೌ ಘಣಟಾನಾದಾದಿ ಕುತಃ ಕ್ರಿಯತೇ? ಇತಿ ಚೇತ್|
ಉಪಚಾರತ್ವೇನೇತಿ ಬ್ರೂಮಃ| ನಹಿ ಘಣ್ಣಾನಾದಾದಿರ್ಘಟಾದಿದಾನವದುಪಚಾರಭೂತೋ
ಭೋಜನಸಮಯೇ| ಯೇನ ತಥಾತ್ವೇನಾಪಿ ತದಾ ಕ್ರಿಯೇತೇತಿ||85||

||ಕಿಂಚಿ|| ಪರಿವೇಷಣಕಾಲೇ ಸ್ವಾಂ ಪ್ರಮಾದಾಂ ಪಶ್ಯತೋ ನಿಶಿ|
ಅನುಭೂತವ್ಯವಾಯುಸ್ಯ ಸ್ಮೃತೇಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕಿಂ ನಿವಾರಣಮ್||86||

ಕಿಂಚ್ಚೇತಿ|| ಯದಿ ದುಃಶಬ್ಧಶ್ರವಣಾಯ ಭೋಜನಸಮಯೇ ಘಣ್ಣಾ ನಾದಿತವ್ಯೇತ್ಯುಚ್ಯತೇ,
ತರ್ಹ್ಯನ್ನಾದಿಪರಿವೇಷಣಕಾಲೇ ಸ್ವಪ್ನಿಯಂ ಪಶ್ಯತಃ ತವ ರಾತ್ರಾಂ ತಯಾ
ಸಹಾನುಭೂತಮಿಥುನೀಭಾವಸ್ಯ ಸ್ಮರಣನಿವಾರಕಮಪಿ ಕಿಂಚ್ಚಿತ್ ಸಮ್ಪಾದ್ಯಂ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ|
ದುಃಶಬ್ಧಶ್ರವಣವತ್ ತತ್ಸಮಯೇ ದುಶ್ಚೇಷ್ಠಾಸ್ಮರಣಸ್ಯಾಪಿ ನಿಷಿದ್ಧತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ||86||

ಅವಾರ್ಧಕಂ ಹತಪ್ರಾಣೇ ವೇದಯಜ್ಞಾಪಹಾಸಕೃತ್|

ಕಾಙ್ಕ್ಷನ್ ವಿಪ್ರಕ್ಷಯಂ ಜೈನೋ ನೂತನೋ ಯವನೋ ಹ್ಯಯಮ್||87

ತಸ್ಮಾತ್ ತದಾಚಾರಸ್ಯಾತ್ಯಂತಮಯುಕ್ತತ್ವಾದ್ಯೈದಿಕಾಚಾರಸ್ಯ ಚ
ತೇನಾಗೃಹೀತತ್ವಾನ್ನಿನ್ದೋ ಜೈನ ಇತಿ ಭಾವೇನಾಹ - ಅವಾರ್ಧಕಮಿತಿ||

ಮಲವಿಲೋಲನಾದಿನಾ ಯಾವಜ್ಜೀವಂ ಹಿಂಸಿತಕೃಮ್ಯಾದಿಜೀವಃ, ವೇದಯಜ್ಞಾಪಹಾಸಕಃ,
ತಥಾ ಯಜ್ಞೋಪವೀತದಹನಾದಿನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಷಯಮಿಚ್ಛನ್ ಜೈನೋ ನೂತನಯವನೋ
ಹಿ ಇತ್ಯರ್ಥಃ||87||

ಕಿಂಞ್ಚ|| ಸದಾ ದುರ್ಗನ್ಧಶೀಲಾನಾಂ ಮಲಪಿಪ್ಪಾಕಧಾರಿಣಾಮ್
ಕೇಶೋಚ್ಛೇದಕೃತಾರ್ತೀನಾಂ ಕುಮ್ಮೀಪಾಕೇನ ಕಿಂ ಫಲಮ್||88||

ಮಲಪಿಪ್ಪಾಕಧಾರಿಣಾಮ್ ಇತಿ ಹೇತುಗರ್ಭವಿಶೇಷಣಮ್ ಯತೋ ಮಲಪಿಪ್ಪಾಕಧಾರಿಣಃ,
ಅತಃ ಸದಾ ದುರ್ಗನ್ಧಶೀಲಾನಾಮ್ ಇತ್ಯರ್ಥಃ! ಕೇಶೋಚ್ಛೇದಃ = ಕೇಶೋಲ್ಲುಞ್ಚನಮ್, ತೇನ
ಕೃತಕ್ಷೇಶಾನಾಮಿತ್ಯರ್ಥಃ! ಕುಮ್ಮೀಪಾಕೇನ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಮ್? ಅಸ್ಯೈವಾಚಾರಸ್ಯ
ಕುಮ್ಮೀಪಾಕನರಕತುಲ್ಯತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ||88||

ಯದಿ ತೇ ಜ್ಞಾನಿತಾಮಾನಸ್ತನ್ಮೂಲಂ ಕಿಂ ನು ಕೀರ್ತ್ಯತಾಮ್
ವಿರುದ್ಧಾಗಮಶಾರ್ದೂಲೈರ್ಭವದಾಗಮಗೋಕ್ಷಯಾತ್||89||

ನನು ವಯಂ ಜ್ಞಾನಿನಃ! ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿನಾ ಸರ್ವಾನ್ ದೋಷಾನ್ ದಹಾಮ ಇತಿ
ಜಿನಗುರುಚೋದ್ಯಮನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ - ಯದೀತಿ|| ಭವೇದೇತತ್, ಯದಿ ತವ ಜ್ಞಾನಿತ್ವಂ
ಭವೇತ್ ತಚ್ಚ ನ ಸಮ್ಭವತಿ ತಥಾಹಿ ಯದಿ ತವ ಜ್ಞಾನಿತ್ವಾಭಿಮಾನಃ, ತರ್ಹಿ
ಜ್ಞಾನಮೂಲಂ ಕಿಮ್? ಇತಿ ಕಥ್ಯತಾಮ್ ಮದಾಗಮ ಏವ ಮೂಲಮಿತಿ ಚೇನ್ನ|
ತ್ವದಾಗಮವಿರುದ್ಧಪ್ರಬಲವೈದಿಕಾಗಮವ್ಯಾಘೈರ್ಭವದಾಗಮಾಖ್ಯಪಶೋಃ ಕ್ಷಯಾದಿತ್ಯನೇನ
ವೈದಿಕಾಗಮಾನಾಂ ವ್ಯಾಘ್ರತ್ವವರ್ಣನೇನ ತ್ವದಾಗಮಸ್ಯ ಚ ಪಶುತ್ವವರ್ಣನೇನ
ಪ್ರಾಬಲ್ಯದೌರ್ಬಲ್ಯೇ ವರ್ಣಿತ ಇತಿ ವೇದಿತವ್ಯೇ| ತಥಾಚ ತ್ವದಾಗಮಸ್ಯ
ತನ್ಮೂಲತ್ವಾಸಮ್ಭವಾದಿತಿ ಭಾವಃ||

ಆವಿಪಾಲಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಸ್ಯ ನಿಷೇದ್ಧಾ ಜಗದೀಶಿತುಃ|

ಐಶ್ವರೀಂ ಮೋಕ್ಷನಗರೀಂ ಕಥಂ ಮೂಢ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ||90||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈರ್ಜಗತ್ಕರ್ತಾ ಕಶ್ಚಿದೀಶ್ವರೋ ನಾಸ್ತೀತಿ ತತ್ಪ್ರತಿಷೇಧತಿ -
ಆವಿಪಾಲಮಿತಿ||ಆವಿಪಾಲಃ = ಕಮ್ಪುಲಪಶುಪಾಲಃ, ತಮಾರಭ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧಸ್ಯ| ಪಶುಪಾಲೈರಪಿ
'ಸರ್ವದೈವತತನ್ತ್ರಮ್' ಇತಿ ಕಥನಾತ್ ತೇಷಾಮಪಿ ಜಗದೀಶ್ವರಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇತಿ
ಜ್ಞಾತವ್ಯಮ್|| ತಾದೃಶಸ್ಯ ಜಗದೀಶಿತುರ್ನಿಷೇದ್ಧಾ 'ಸ ನಾಸ್ತಿ' ಇತಿ ನಿಷೇಧಕರ್ತಾ
ತ್ವಮೀಶ್ವರಸ್ಯ ವಿದ್ಯಮಾನಾಂ ವೈಕುಣ್ಠನಗರೀಂ ಕಥಂ ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ? ಇತಿ ಸಮ್ಬಂಧಃ||90||

ನಾಸ್ತಿ ಚೇದೀಶ್ವರಃ ಕಸ್ಮಾದ್ಧುಃಖಂ ಭುಷ್ಣೇ ಘಟಾದಿವತ್ |

ಜಡಂ ಕರ್ಮ ಪರಪ್ರೇರ್ಯಂ ಕಥಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ತವಾಜ್ಞ ತತ್ || 91 ||

ನನ್ನೀಶ್ವರೇ ಪ್ರಮಾಣಾಭಾವಾತ್ ಸ ನಾಸ್ತೀತ್ಯುಚ್ಯತ ಇತ್ಯತ ಆಹ - ನಾಸ್ತೀತಿ || ನಾಸ್ತಿ

ಚೇದೀಶ್ವರಃ ಕಸ್ಮಾದ್ಧುಃಖಂ ಭುಷ್ಣೇ?

ಸುಖದುಃಖಯೋರೀಶ್ವರಾತಿರಿಕ್ತಸ್ವತನ್ತ್ರಕಾರಣಾಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ | ನನು ಕರ್ಮೈವ

ಸ್ವತನ್ತ್ರಕಾರಣಮಿತ್ಯತ ಆಹ - ಘಟಾದಿವದಿತಿ || ಕರ್ಮ ನ ಸ್ವತನ್ತ್ರಕಾರಣಂ ದುಃಖಾದೌ, ತಸ್ಯ

ಪರಪ್ರೇರ್ಯತ್ವಾತ್, ಘಟಾದಿವತ್ ತಚ್ಚ ಜಡತ್ವಾತ್ ಪರಪ್ರೇರ್ಯಂ ಕರ್ಮ ತವ

ದುಃಖಾದಿಕಂ ಸ್ವತನ್ತ್ರಪ್ರೇರಕಪುರುಷಂ ವಿನಾ ಕಥಂ ಕುರ್ಯಾತ್? ಇತಿ ಸಮ್ಪನ್ದಃ || 91 ||

ಪರೇಣ ತಾಡಿತ್ಯೋ ದುಃಖಂ ಲಭತೇ ಕಥಮಾನ್ತರಮ್ |

ತಮಾನಯೇಜ್ಜಡಂ ಕರ್ಮ ವಿನೇಶಂ ಸಹಕಾರಿಣಮ್ || 92 ||

ಜಡಂ ಪರಪ್ರೇರ್ಯಮಿತ್ಯುಪಪಾದಯತಿ - ಪರೇಣೇತಿ || ನಾಶ್ಮಾದಿಕಂ ಸ್ವಯಮೇವ

ತಾಡಯಿತ್ವಾ ದುಃಖದಾಯಿ, ಕಿಂತು ಅಶ್ಮಾದಿನಾ ಕರಣೇನ ಪರೇಣ ಅನ್ಯೇನ ಪುರುಷೇಣ

ತಾಡಿತಃ ಸನ್ ಯಃ ಪುರುಷಃ ದುಃಖಂ ಲಭತೇ ಅನುಭವತೀತಿ ಹೇತೋರ್ಜಡಂ

ಪರಪ್ರೇರಿತಮೇವ ಕಾರ್ಯಕಾರೀತಿ ದೃಷ್ಟತ್ವಾತ್, ಜಡಂ ಕರ್ಮ ಪ್ರೇರಕತ್ವೇನ

ಸಹಕಾರಿಣಮ್ ಈಶ್ವರಂ ವಿನಾ ಆನ್ತರಮ್ ಅನ್ತರ್ವಿದ್ಯಮಾನಂ ತಂ ಭೋಕ್ತಾರಂ ಚೇತನಂ

ಕಥಮಾನಯೇತ್ ದುಃಖಾದಿನಾ ಕಥಂ ಸಜ್ಜೇಶಯೇದಿತ್ಯರ್ಥಃ || 92 ||

ಸ್ವಯಂ ಸಂಚಾರತೋ ವಾಯೋಃ ಸ್ರವಂತೀನಾಂ ಚ ಸಂತತಮ್ |

ಚಲಂತೀನಾಂ ನಿಯಂತಾರೋ ದೇವಾಃ ಸಂತಿ ಸತಾಂ ಮತಾಃ || 93 ||

ನನು ಜಡಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವತಃಪ್ರವೃತ್ತಿದೃಷ್ಟಾ ವಾಯ್ವಾದಾವಿತ್ಯತ ಆಹ - ಸ್ವಯಮಿತಿ ||

ಸ್ರವಂತೀನಾಂ ನದೀನಾಮ್ ನಿಯಂತಾರಃ ನಿಯಾಮಕಾಃ | ಮತಾಃ ಸಮ್ಮತಾಃ |

ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯ್ವಾದೀನಾಮಪಿ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಾದೌ ಪರಪ್ರೇರ್ಯತ್ವಾತ್, 'ಯಜ್ಜಡಂ ತತ್

ಪರಪ್ರೇರ್ಯಮ್' ಇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಭಜ್ಞಾತ್ ಕರ್ಮಾದಿಪ್ರೇರಕತ್ವೇನೇಶ್ವರೋಽಜ್ಞೇಕಾರ್ಯ ಇತಿ

ಭಾವಃ || 93 ||

ಭೀತಃ ಪರೋಕ್ತಿಘಾತೇಭ್ಯಃ ಸಪ್ತಭಜ್ಞೇ ಯದೀಚ್ಛಸಿ |

ತದಾ ಪರೋಕ್ತಸರ್ವಾರ್ಥಭಾರಂ ಖರ ಇವೋದ್ವಹ' || 94 ||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಸತ್ವಾದಿಭೇದೇನ ಸಪ್ತಭಜ್ಞೇ ಸರ್ವಮಿತಿ ತತ್ರಾಹ - ಭೀತ ಇತಿ॥

ಯದಿ ತ್ವತ್ಪ್ರತಿವಾದಿಭಿಃ ಸ್ವಸ್ವಮತರೀತ್ಯಾ ಸತ್ವಾದಿಪ್ರಕಾರಾಣಾಂ ಸಾಧಿತತಯಾ
ತದ್ಗೂಷಣಾಶಕ್ತತಯಾ ತತ್ತದುಕ್ತಿಘಾತೇಭ್ಯೋ ಭೀತಃ ತ್ವಂ ಸಪ್ತಾನಾಂ ಭಜ್ಞಾನಾಂ
ಪ್ರಕಾರಾಣಾಂ ಸಮಾಹಾರಮಜ್ಞೇಕರ್ತವ್ಯತಯಾ ಇಚ್ಛಸಿ, ತರ್ಹಿ ಪರೈಃ
ಪ್ರತಿವಾದಿಭಿರುಕ್ತಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರಮೇಯಾಣಾಂ ಭಾರಂ ಗರ್ದಭ ಇವ
ವಹಸ್ವೇತ್ಯರ್ಥಃ॥

ತಥಾಚ ಪರೋಕ್ತಭೀರುಣಾ ತ್ವಯಾ ಪರೋಕ್ತವೈಧಹಿಂಸಾದಿಕಮಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಂ ನ
ನಿರಾಕಾರ್ಯಮ್ ತದನಿರಾಕರಣೇ ವೈಧಹಿಂಸಾದಿಕಂ ನ ಕಾರ್ಯಮೇವೇತ್ಯೇಕಾಂತ-
ವಾದಭಜ್ಞಪ್ರಸಜ್ಞೇನಾಪಸಿದ್ಧಾಂತಾಪಾತಾದಿತಿ ಭಾವಃ॥94॥

1.'ತತ್ತದ್ಗೋಷನಿವೃತ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ವೀಕೃತಾ ತತ್ತದಾತ್ಮತಾ| ಯದಿ ತೈರಖಿಲೈರ್ದೋಷೈರ್ಲಿಪ್ಯತೇ
ಚಲದರ್ಶನಃ॥' ಇತ್ಯನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ (2-2-239)

ಪಪೀಲಿಕಾತನೌ ತಾವನ್ಮಾತ್ರಸ್ಯ ಗಜಯೋನಿಷು|

ತನ್ಮಾತ್ರತ್ವಮಪೀಷ್ಠಂ ಚೇತ್ ಪರಿಣಾಮಾದನಿತ್ಯತಾ²॥95॥

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಪರೈರ್ದೇಹಪರಿಮಿತೋ ಜೀವ ಇತಿ ತದ್ಗೂಷಯತಿ - ಪಿಪೀಲಿಕೇತಿ॥

ಪಿಪೀಲಿಕಾತನೌ 'ಗತಸ್ಯ' ಇತಿ ಶೇಷಃ| ತಾವನ್ಮಾತ್ರಸ್ಯ ಪಿಪೀಲಿಕಾಶರೀರಸ್ಥತ್ವೇನ
ಯಾವಚ್ಛರೀರಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ತಾವತ್ಸೂಕ್ಷ್ಮಪರಿಮಾಣಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ| ಯೋನಿಷು ಇತಿ
ಬಹುವಚನಶ್ರವಣಾತ್ ಗಜ... ಇತ್ಯತ್ರ ಗಜಾದೀತಿ ಗ್ರಾಹ್ಯಮ್| ತಸ್ಯೈವ
ಕರ್ಮವಶಾದ್ಗಜಾದಿಯೋನಿಪ್ರಾಪ್ತೌ ತಾವನ್ಮಾತ್ರತ್ವಂ = ಯಾವದ್ಗಜಶರೀರಂ
ತಾವತ್ಪರಿಮಿತತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ| ಪೂರ್ವಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಪರಿಮಾಣಸ್ಯ ಪಶ್ಚಾತ್
ಸ್ಥೂಲಪರಿಮಾಣತ್ವೇನ ಪರಿಣಮ್ಯಮಾನತ್ವಾದ್ವಿಕಾರಿತ್ವೇನಾನಿತ್ಯತಾ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಭಾವಃ|

ನನು ಭವತ್ಪಕ್ಷೇಽಪ್ಯುಷೋರ್ಜೀವಸ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಗುಣೇನ ಶರೀರವ್ಯಾಪ್ತಜ್ಞೇಕಾರಾತ್ ತಸ್ಯ
ಪಿಪೀಲಿಕಾಶರೀರಪ್ರಾಪ್ತೌ ತಾವತ್ಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ಕರ್ಮವಶಾದ್ಗಜಾದಿಶರೀರಪ್ರಾಪ್ತೌ
ತಾವಚ್ಛರೀರವ್ಯಾಪಿಪ್ರಕಾಶಾಜ್ಞೇಕಾರೇ ಪ್ರಕಾಶಾಖ್ಯಾತ್ಮನಿತ್ಯಗುಣಸ್ಯ
ವಿಕಾರಾದನಿತ್ಯತಾಪತ್ತಿರಿತಿ ಚೇತ್ ಅತ್ರ ಬ್ರೂಮಃ ಪ್ರದೀಪಾದಿಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮೇಷು
ಸ್ಥೂಲೇಷು ತದಾಶ್ರಯೇಷು, ಸೂಕ್ಷ್ಮೇ ತದಾಶ್ರಯೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮತಯಾ, ಸ್ಥೂಲೇ ಚ
ಸ್ಥೂಲತಯಾಽವಸ್ಥಿತಾವಪಿ ತಸ್ಯ ಲೌಕಿಕೈರ್ವಿಕೃತತ್ವಾವ್ಯವಹಾರಾದ್ವಿಕಾರಾ-
ಭಾವೋಪಪತ್ತೇಃ| ನಹಿ ಭಾಣ್ಮಧ್ಯೇ ತಾವದ್ದೇಶವ್ಯಾಪಿನಮೇವ ಗೃಹಮಧ್ಯಗತಂ

ತತ್ಪದೇಶವ್ಯಾಪಿನಂ ಚ ಪ್ರಕಾಶಂ ವಿಕೃತಮಾಚಕ್ಷತೇ ಲೌಕಿಕಾಃ| ಕಿನ್ತು? ಪೂರ್ವಂ
ಸಜ್ಜುಚಿತಃ ಪಶ್ಚಾದ್ವಿಕಾಸವಾನಿತ್ಯೇವಾನುಭವಸಿದ್ಧಮ್| ನನ್ವಾತ್ಮನೋಽಪಿ ಪ್ರಕಾಶವತ್
ತತ್ತಚ್ಛರೀರೇಷು ಸಜ್ಜೋಚವಿಕಾಸಾವೇವೇತಿ ಚೇನ್ನ| ತರ್ಹಿ ಪ್ರಕಾಶಸ್ಯ
ತತ್ತದೇಶಪರಿಮಿತತ್ವಾಭಾವಾತ್ ಕಾಯಪರಿಮಿತತ್ವಮತಭಜ್ಞಾದಿತಿ||95||

**‘ದೇಹಮಾನೇ ವಿಕಾರಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಸ್ಥಾಸ್ಥಾನನಾತ್ಮನಃ| ಆಹ ಹಸ್ತ್ಯಾದಿದೇಹಪು ಹ್ಯಪಿ
ಸ್ಯಾದನ್ಯಥಾಭವಃ|| ಅಣುದೇಹಸ್ಯ ಜೀವಸ್ಯ ಗಜತ್ವೇ ವಿಕೃತಿರ್ಹಿ ಯಾ| ದೇಹವ್ಯಾವೌ ವಿಶೇಷಃ
ಕಸ್ತಸ್ಯಾಃ ಸ್ಥಾಸ್ಥಿತೌ ಚ ನುಃ||’ ಇತ್ಯನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ (2-2-241)**

ಸದೋರ್ಧ್ವೋಗಮನಂ ಮೋಕ್ಷ ಇತಿ ಚೇತ್ ತರ್ಹಿ ದುಃಖಿತಾ|
ಅವರೋಹಣತೋಽಪ್ಯದ್ರೇರಾರೋಹೋಽಪ್ಯತಿದುಃಖದಃ||96||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಜೈನೈಃ ಸಂತತೋರ್ಧ್ವೋಗಮನಂ ಮೋಕ್ಷ ಇತಿ ತದನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ -
ಸದೇತಿ|| ಸದೋರ್ಧ್ವೋಗಮನಂ ಮೋಕ್ಷ ಇತಿ ಚೇತ್, ತರ್ಹಿ ಮುಕ್ತಸ್ಯ ದುಃಖಿತಾ ಸ್ಯಾತ್|
ತದುಪಪಾದನಾರ್ಥಮುಕ್ತಮ್ - ಅವರೋಹಣತ ಇತಿ|| ಅವರೋಹಣಮ್=
ಅಧೋಗಮನಮ್| ಆರೋಹಃ ಉರ್ಧ್ವೋಗಮನಮ್| ಯಸ್ಮಾತ್ ಪರ್ವತಸ್ಯ
ಅವರೋಹಣತೋಽಪಿ ಉರ್ಧ್ವೋಗಮನಮತಿಶ್ರಮಕರತ್ವೇನಾತಿದುಃಖದಮಿತ್ಯನುಭವಸಿದ್ಧಮ್|
ತಸ್ಮಾತ್ ಸದೋರ್ಧ್ವೋಗಮನಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿತ್ವೇ
ತಸ್ಯಾತಿಶ್ರಮೇಣಾತಿದುಃಖದತ್ವಾನ್ಮುಕ್ತೇರಮುಕ್ತಿತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ|| 96||

ಕಥಾ ಶಲ್ಯಾಯತೇ ತೇಷಾಂ ಕರ್ಣಯೋಃ ಪುಣ್ಯಪೂರ್ಣಯೋಃ|
ಅಶುಚಿತ್ವಂ ಯದಾಚಾರಃ ಸಮತ್ಪಿಚ್ಛ ಯದ್ವೃತಮ್||97||

ತಸ್ಮಾದೇತಾದೃಶದುರ್ಜನಾನಾಂ ವಾರ್ತಾ ಪಾಪಸಾಧನಮಿತ್ಯಾಹ - ಕಥೇತಿ||
ಪುಣ್ಯಕಥಾಪೂರ್ಣಯೋರಸ್ಮತ್ಕರ್ಣಯೋಃ ತೇಷಾಂ ಜೈನಾನಾಂ ಕಥಾ ವಾರ್ತಾ
ಶಲ್ಯಾಯತೇ ಶಲ್ಯವದಾಚರತಿ ಕುತ ಏತತ್? ಇತ್ಯತ ಉಕ್ತಮ್ - ಅಶುಚಿತ್ವಮಿತಿ||
ಸ್ನಾನಾಭಾವಾದಿನಾಪಾವಿತ್ಯಂ ಯೇಷಾಂ ಜೈನಾನಾಮಾಚಾರಃ ಮಲಸಾಹಿತ್ಯಂ
ಯೇಷಾಂ ವೃತಮ್, ತೇಷಾಂ ಕಥೇತಿ ಪೂರ್ವೋಣಾನ್ವಯಃ||97||

ಉದೂಢಲಲನಾರತ್ನಃ ಸಂಸಾರೀ ಯದಿ ಮಾಧವಃ|
ಬುದ್ಧಮಾತುಃ ಪತಿಸ್ತರ್ಹಿ ಸಂಸಾರೀ ನ ಜಿನಃ ಕುತಃ||98||

ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಪರೈಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ ಷೋಡಶಸಹಸ್ರಾದುಪರ್ಯಷ್ಟೋತ್ತರಸ್ತ್ರೀಪರಿಗ್ರಹಾತ್
 ಸಂಸಾರೀತಿ ತದನೂದ್ಯ ದೂಷಯತಿ - ಉದೂಢೇತಿ|| ಉದೂಢಲನಾರತ್ನಃ
 ವಿವಾಹಿತಸ್ತ್ರೀರತ್ನಃ| ತರ್ಹಿ ಬುದ್ಧಮಾತುಃ ಶ್ರೀಹರೇರ್ಮಾತುಃ ಸ್ವಭಾರ್ಯಾಯಾಃ ಪತಿರ್ಜಿನಃ
 ಕುತೋ ನ? ಇತಿ ಸಮ್ಪನ್ನಃ| ತತ್ಪತಿತ್ವಂ ಚ ಜಿನಸ್ಯ 'ತತಃ ಕಾಲೌ ಸಮ್ಪ್ರವೃತ್ತೇ
 ಸಮೋಹಾಯ ಸುರದ್ವಿಷಾಮ್ ಬುದ್ಧೋ ನಾಮ್ನಾ ಜಿನಸುತಃ ಕೀಕಟೇಷು ಭವಿಷ್ಯತಿ|| 'ಇತಿ
 ಪುರಾಣಸಿದ್ಧಮ್|

1.ಶ್ರೀಭಾಗವತಪುರಾಣೇ (1-3-24)

ತದ್ಗೂಷಣಸ್ಯ ಜೈನಾನಾಮಪಿ ಸಿದ್ಧತ್ವೇಽಪಿ ಪುರಾಣಸಿದ್ಧತ್ವಾದುಕ್ತಿರಿತಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್|
 ಪುರಾಣಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ತು ತತ್ಪುರಾಣಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರತಿಬನ್ಧ್ಯಾ ನಿರಸ್ತಮ್|

1.ತದ್ಗೂಷಣಸ್ಯ ಜೈನಾನಾಮಸಿದ್ಧತ್ವೇಽಪಿ ಇತಿ ಪಾಲೇನ ಭಾವ್ಯಮಿತಿ ಭಾತಿ|

ಯದಿ ಪಶ್ಚಾದ್ವಿರಾಗಸ್ಯ ಕಾಮಾದ್ಯಭಿಭವೋ ನಹಿ|

ಸಶರೀರಸ್ಯ ಪಶ್ಚಾಚ್ಚ ಕಾಮಿತ್ವಂ ತರ್ಕಯಾಮಹೇ||99||

ನನು ಪ್ರಥಮಂ ಜಿನಸ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಪರಿಗ್ರಹೇಪಿ ಪಶ್ಚಾದ್ವೈರಾಗ್ಯಾದಸಂಸಾರಿತ್ವಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ
 ದೂಷಯತಿ - ಯದೀತಿ|| ವಿಗತಃ ರಾಗೋ ಯಸ್ಮಾದಿತಿ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಾ ವಿರಾಗಸ್ಯ ವೈರಾಗ್ಯವತ
 ಇತಿ ಫಲಿತಾರ್ಥಃ| ಕಾಮಾದ್ಯಭಿಭವಃ ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿಪರಿಭಾವಃ ನಾಸ್ತೀತಿ 'ತತ್ರ
 ಬ್ರೂಮಃ' ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯೇಣೋಕ್ತಮ್ - ಸಶರೀರಸ್ಯೇತಿ|| ಸ್ತ್ರೀಪರಿತ್ಯಾಗೇಽಪಿ ಸಶರೀರಸ್ಯ
 ತಸ್ಯ ಬ್ಧಶ್ಚ ವಿರಾಗತಾದಶಾಯಾಮಪಿ ಬಪ್ಪಾಮಿತಾಂ ತರ್ಕಯಾಮಹೇ ಇತ್ಯರ್ಥಃ|
 ಶಶೀರಾಭಾವೇ ಸ್ತ್ರೀಸನ್ನಿಹರ್ಷೇಽಪಿ ಕಾಮಾಭಾವಾತ್ ತತ್ಸತ್ವೇ ಲಲನಾಯಾ
 ಅಸನ್ನಿಧಾನೇಽಪಿ ಕಾಮೋದ್ರೇಕಾದಿತಿ ಭಾವಃ||

ಕ್ಲೇಬಃ ಸಭಾರ್ಯಃ ಕಿಂ ರಾಗೀ ದೀರ್ಘಗುಹ್ಯೇನ್ವಿಯಃ ಪುಮಾನ್|

ವಿರಾಗೀ ಕಿಮಭಾರ್ಯೋಽಪಿ ತನ್ನ ಕಾಮೀ ಕಥಂ ಜಿನಃ||100||

ನನು ರಾಗಿತ್ವೇ ಭಾರ್ಯಾವತ್ತ್ವಮೇವ ಪ್ರಯೋಜಕಮ್, ನ ಕಿನ್ನು ಶರೀರಿತ್ವಮಿತ್ಯಾಹ - ಕ್ಲೇಬ
 ಇತಿ|| ಕ್ಲೇಮೋ ಭಾರ್ಯಾಸಹಿತೋ ರಾಗೀ ಕಿಂ? ನ, ಇತಿ ಹೋತೋರ್ಭಾರ್ಯಾವತ್ತ್ವಂ ನ
 ರಾಗಿತ್ವೇ ಪ್ರಯೋಜಕಮ್| ದೀರ್ಘಗುಹ್ಯೇನ್ವಿಯವಾನ್ ಪುಮಾನ್ ಅಭಾರ್ಯೋಽಪಿ
 ವಾರಾಗ್ಯವನ್ ಕಿಮ್? ನ, ಇತಿ ಹೇತೋಃ ಶರೀರಿತ್ವಮೇವ ರಾಗಿತ್ವೇ ಪ್ರಯೋಜಕಮ್|
 ತಸ್ಮಾತ್ಜಿನಃ ಕಥಂ ಕಾಮೀ ನ? ಇತ್ಯರ್ಥಃ||100||

ಸಮಾನಸ್ಕೇಂದ್ರಿಯಃ ಕಾಮಮಭಾಯೋಃ ಲಭತೇತರಾಮ್ |

ಪೂರ್ಣೋದರಸ್ಯ ಭೋಜ್ಯಾನಾಂ ಸನ್ನಿಕರ್ಷೋ ಹ್ಯಬಾಧಕಃ || 101 ||

ಉತ್ತಮೇವಾರ್ಥಂ ದ್ರಢಯತಿ - ಸಮನಸ್ಕೇಂದ್ರಿಯ ಇತಿ || ಸ್ತ್ರಾದಿವಿಷಯಭೋಗಃ ಕರ್ತವ್ಯ ಇತಿಚ್ಛಾವನಮ್ಮನಃಸನ್ನಿಕರ್ಷಸಹಿತಭೋಗಸಾಧನೇಂದ್ರಿಯವಾನ್ ಅಭಾಯಃ ಸಭಾರ್ಯಾದಪ್ಯತಿಶಯೇನ ಕಾಮಂ ಲಭತೇ ಯತಃ, ಅತೋ ನ ಭಾರ್ಯವತ್ತ್ವಂ ಕಾಮಾದಿಸಂಸಾರವತ್ತ್ವೇ ಪ್ರಯೋಜಕಮಿತಿ ಭಾವಃ | ನಿಷ್ಕಾಮತ್ವಾತ್ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಸಂಸರ್ಗೋ ನ ಭೋಗಹೇತುರಿತ್ಯೇತದ್ವಿಷ್ಣುನ್ತಮುಖೇನ ಸ್ಪಷ್ಟಯತಿ - ಪೂರ್ಣೇತಿ || ಹಿಶಬ್ದೋ ಯಥೇತ್ಯರ್ಥೇ | ಯಥಾ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಮ್ ಭುಜ್ಯಾನ್ ಪೂರ್ಣೋದರಸ್ಯ ಪುಂಸಸ್ತದೀಯಾನಾಂ ಭಕ್ಷ್ಯಾದಿಭೋಜ್ಯಾನಾಂ ಸಮ್ಪರ್ಕೋಃ 'ಭೋಕ್ಷ್ಯಾಮಿ' ಇತಿ ವಾಇಚ್ಛಾಕರತ್ವೇನ ಪೀಡಕೋ ನ ಭವತಿ ತಥಾ ಸದಾಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ಪೂರ್ಣೋದರತ್ವಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮನಃ ಸ್ತ್ರೀಸಮ್ಪರ್ಕೋಃ² ನ ಭೋಗಾಯೇತಿ ಭಾವಃ || 101 ||

1. ಸನ್ನಿಕರ್ಷಾ - ಪಾ.

2. ಸ್ತ್ರೀಸನ್ನಿಕರ್ಷೋ - ಪಾ.

ಮನೋದೋಷೇಣೈವ ದೋಷಃ ಕ್ರಿಯಾಮಾತ್ರೇಣ ನ ಹ್ಯಧಮ್ |

ಯೇನೈವಾಲಿಙ್ಗಿತಾ ಕಾಂತಾ ತೇನೈವಾಲಿಙ್ಗಿತಾ ಸುತಾ || 102 ||

ನನ್ವಭ್ಗನಾಲಿಙ್ಗನಾದಿಕರ್ಮಕರಣಾದ್ಧರೇದೋಷ ಇತಿ ಶಬ್ದಾಂ ನಿರಾಕರೋತಿ - ಮನೋದೋಷೇಣೇತಿ || ಆಲಿಙ್ಗನಾದಿಕರಣೇಽಪಿ ಮನೋದೋಷೇಣೈವ ದೋಷಃ ಪಾಪಮ್, 'ತತ್ಕರ್ತುಃ ಪುಂಸೋ ಭವತಿ' ಇತಿ ಶೇಷಃ | ಮನೋದೋಷಾಭಾವೇಽಪ್ಯಾಲಿಙ್ಗನಾದಿಕ್ರಿಯಾಕರಣಮಾತ್ರೇಣ ಅಥಂ ಪಾಪಂ ನ ಅಸ್ತೀತ್ಯತ್ರ ದೃಷ್ಟಾನ್ತಃ - ಯೇನೇತ್ಯಾದಿ || ಯೇನ ಪುರುಷೇಣ ಕಾಂತಾ ಸ್ತ್ರೀ ಭೇಗಸಮಯೇ ಆಲಿಙ್ಗಿತಾ ಉಪಗೂಢಾ, ತೇನೈವ ಪುರುಷೇಣ ಸ್ವಸುತಯಾ ನಮಸ್ಯ ತೇ ಸತಿ ಸುತಾ ಅಪಿ ಆಲಿಙ್ಗಿತಾ ಭವತೀತ್ಯರ್ಥಃ | ತಥಾಚ, ಅಭ್ಗನಾಲಿಙ್ಗನತ್ವಾವಿಶೇಷೇಽಪಿ ಸ್ವಕಾಂತಾಲಿಙ್ಗನಂ ಪಾಪಸಾಧನಂ ಕಾಮಲಕ್ಷಣಮನೋದೋಷಸದ್ಭಾವತ್ ತದಭಾವಾತ್ ಸ್ವಸುತಾಲಿಙ್ಗನಂ ನ ಪಾಪಹೇತುರಿತಿ ದೃಷ್ಟತ್ವಾತ್, ಭಗವತಃ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಮನೋದೋಷಾಭಾವಾತ್, ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾದಿರಮಣ್ಯಾಲಿಙ್ಗನಂ ನ ದೋಷಾವಹಮಿತಿ ಭಾವಃ | ಭಗವತೋ ಮನೋದೋಷಾಭಾವಂ ಚೋತ್ತರತ್ರ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ||

ಜಿನೋ ಮನೋಜಯೀ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾನ್ಮಾಧವೋಽಪಿ ಮನೋಜಯೀ|
ತದಸಮ್ಭವಿ ಯರ್ಹಿ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ಫುಟಮೇತದಸಮ್ಭವಿ||103||

ಯದುಕ್ತಂ ಜಿನಃ ಶರೀರಿತ್ವಾತ್ ಕಾಮೀತಿ, ತನ್ನ| ತಸ್ಯ ಶರೀರಿತ್ವೇಽಪಿ ಮನೋಜಯಿತ್ವಾನ್
ಕಾಮಿತ್ವಮಿತಿ ತತ್ರಾಹ - ಜಿನ ಇತಿ|| ಚೇತ್ ಯದಿ ಜಿನೋ ಮನೋಜಯೀ ಇತಿ ಬ್ರೂಷೇ,
ತರ್ಹಿ ಮಾಧವೋಽಪಿ ಮನೋಜಯವಾನಿತಿ ತಸ್ಯ ಸಾಙ್ಗನತ್ವೇಽಪಿ ನ ಕಾಮಿತ್ವಮಿತಿ ತತ್
ಮಾಧವಸ್ಯ ಮನೋಜಯಿತ್ವಮ್ ಯರ್ಹಿ ಯದಿ ತರ್ಹಿ, ಏತತ್ ಜಿನಸ್ಯ
ಮನೋಜಯಿತ್ವಮಪಿ ಸ್ಫುಟಮಸಮ್ಭವಿ ಇತಿ ಸಮಂ ಸಮಾಧಾನಮಿತಿ ಭಾವಃ||103||

ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಪಾಕೋಽಪೂರ್ಣಾನಾಂ ಭೋಜನಾಯೇತಿ ಕಲ್ಪ ತೇ|
ತಥಾ ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಭೋಗಸ್ತು ಲಕ್ಷ್ಯ ದೀನಾಂ ಸುಖಪ್ರದಃ||104||

ನನು ಕೃಷ್ಣೋ ಯದ್ಯಕಾಮೀ, ತರ್ಹಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ದಿಸಮ್ಭೋಗಸ್ತಸ್ಯ ನ ಯುಕ್ತಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಶಙ್ಕಾಂ
ಸದೃಷ್ಟಾಂತಂ ಪರಿಹರತಿ - ಪೂರ್ಣಸ್ಯೇತಿ||ಯತಾ ಕಸ್ಯಾಚಿನ್ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಭೋಜನೇನ
ಪೂರ್ಣೋದರಸ್ಯ ಪಂಸಸ್ತೇನ ಕ್ರಿಯಮಾಣಃ ಪಾಕಃ ಅಪೂರ್ಣಾನಾಂ
ಕ್ಷುಧಿತಾನಾಮನ್ಯೇಷಾಂ ಭೋಜನಾರ್ಥಮಿತಿ ಕಲ್ಪ ತೇ ಲೋಕಿಕೈಃ,
ತದ್ವನ್ನಿತ್ಯಾನನ್ದಪೂರ್ಣಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಭೋಗಃ ತೇನ ಕ್ರಿಯಮಾಣೋ ಲಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಯ ದಿ
ಸಮ್ಭೋಗ ಇತಿ ಯಾವತ್ ಅಪೂರ್ಣಾನಾಂ ಲಕ್ಷ್ಯ ದೀನಾಂ ಸುಖದ ಇತಿ ಕಲ್ಪ ತಾಮಿತಿ
ಭಾವಃ|| 104||

ಪರದಾರಾಭಿಯೋಗೇನ ಯದಿ ದೋಷೋ ರಮಾಪತೇಃ|

ಜಾಯಮಾನೋ ಜಿನೋಽಪ್ಯಸ್ತು ಮಾತೃ-ಸಂಜ್ಞೇನ ದೋಷವಾನ್||105

ನನ್ವಸ್ತು ಪರಮಾತ್ಮನಃ ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಲಕ್ಷ್ಯ ದೀನಾಂ ಸಮ್ಭೋಗೋ ಯಥಾಕಥಂಚ್ಛಿನ್ನ
ದೋಷಾವಹಃ| ತಥಾಽಪಿ ಪರವನಿತಾನಾಂ ಸಮ್ಭೋಗೋ ದೋಷಾವಹ ಏವೇತಿ
ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ ಪರಿಹರತಿ - ಪರದಾರೇತಿ||ಯದಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣಸ್ಯ ಪರದಾರಭೂತಾನಾಂ
ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಣಾಮಭಿಯೋಗೇನ ಸಮ್ಪನ್ದೇನ ದೋಷ ಇತಿ ಮನ್ಯಸೇ, ತರ್ಹ್ಯುತ್ಪದ್ಯಮಾನಸ್ತವ
ಜಿನೋಽಪಿ ಸ್ವಮಾತೃಸಂಜ್ಞೇನ ಪಾಪವಾನಸ್ತಿ ತಿ ಸಮ್ಪನ್ದಃ| ಜಿನೋತ್ಪತ್ತಿಶ್ಚ ತಸ್ಯ ಜೀವತ್ವಾತ್
ತೇಷಾಮಪಿ ಸಮ್ಮತೇತಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್ ಸ್ವಮಾತುಶ್ಚ ಪರಾಙ್ಗನಾತ್ವಾದಿತಿ||105||

ಬಾಲಸ್ಯ ನ ತಥಾ ಚೇತೋವಿಕಾರೋ ಯದಿ ವಿದ್ಯತೇ|

ಶಿಶೋರದಶವರ್ಷಸ್ಯ ತರ್ಹ್ಯಸ್ಯಾಪ್ಯಸ್ತ ವಿಕ್ರಿಯಾ||106||

ನನು ಜಿನಸ್ಯೋತ್ಪದ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಬಾಲತ್ವೇನ ಮನೋದೋಷಾಭಾವಾತ್ ನ ಮಾತೃಸಂಘಃ ಪರಾಙ್ಗನಾಸಂಘತ್ವೇನ ದೋಷಹೇತುರಿತಿ ಭಾವೇನ ಶಬ್ದತೇ - ಬಾಲಸ್ಯೇತಿ|| ಏವಂ ಚೇತ್, ಸಮಂ ಸಮಾಧಾನಮಿತ್ಯಾಹ - ಶಿಶೋರಿತಿ|| ಗೋಪಾಙ್ಗನಾಸಂಘಪ್ರಾಪ್ತೇರ್ದಶವರ್ಷಾಭ್ಯಂತರ ಏವ ಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವೇನ ಅದಶವರ್ಷಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಅವಿಕ್ರಿಯಾ ಮನೋದೋಷಾಭಾವಃ ಅಸ್ತು ಇತಿ ಸಮ್ಪನ್ದಃ|| 106||

ಅವಿಕಾರಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕುತಶ್ಚೇತ್ ತಸ್ಯ ಸಾ ಕುತಃ|

ಜನಿಃ ಸಾ ಕರ್ಮಮೂಲಾ ಚೇದಿಯಂ ತತ್ತತ್ತಪೋಬಲಾತ್||107||

ನನು ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಮನೋವಿಕಾರಾಭಾವೇ ಗೋಪಾಙ್ಗನಾಸಂಘಪ್ರಸಕ್ತಿನಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಶಬ್ದತೇ - ಅವಿಕಾರಸ್ಯೇತಿ|| ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಗೋಪಾಙ್ಗನಾಸಂಘೋಗಪ್ರಾಪ್ತಿಃ| ಏತಚ್ಚೋದ್ಯಂ ತತ್ಪಕ್ಷೇಽಪಿ ಸಮಮಿತಿ ಭಾವೇನ ಪೃಚ್ಛತಿ - ತಸ್ಯ ಸಾ ಕುತ ಇತಿ|| ತಸ್ಯ ಜಿನಸ್ಯ ಸಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಸಮಯೇ ಮಾತ್ರಾಪ್ಯಪರಾಙ್ಗನಾಸಂಘಪ್ರಸಕ್ತಿಃ| ನನು ಜಿನಸ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಸಮಯೇ ಮಾತೃಸಂಘಪ್ರಸಕ್ತಿಃ ಸ್ವೋಪಾರ್ಜಿತಕರ್ಮನಿಮಿತ್ತೇತ್ಯುತ್ತರಯತಿ - ಜನಿಃ ಸಾ ಕರ್ಮಮೂಲಾ ಚೇದಿತಿ|| ಇಂದ ಮಮಾಪಿ ಸಮಮಿತ್ಯಾಹ - ಇಯಮಿತಿ|| ಇಯಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಗೋಪಾಙ್ಗನಾಸಂಘಪ್ರಾಪ್ತಿಃ| ತತ್ತತ್ತಪೋಬಲಾತ್ ತಾಸಾಂ ತಾಸಾಂ ಗೋಪೀನಾಂ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸಂಸರ್ಗೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಭಾವ್ಯಃ' ಇತ್ಯುದ್ಧೇಶೇನ ಕೃತತಪೋಬಲಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ||107||

ನಾಸ್ವಲದ್ರೇತಸಃ ಸೃಷ್ಟಿಯದಿ ದೃಷ್ಟೇತಿ ಮನ್ಯಸೇ|

ನಾಭಿದೇಶಾದಿವಾದ್ಯಸ್ಯ ಮಾನಸೀತ್ಯವಧಾರಯ||108||

ನನು ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾಙ್ಗನಾಸಂಘಸಮಯೇ ಮನೋವಿಕಾರೋ ನಾಸ್ತಿ ಚೇತ್, ರೇತಸ್ವಲನಮಪಿ ತಸ್ಯ ನಾಸ್ತೀತ್ಯುಕ್ತಂ ಸ್ಯಾತ್| ತಸ್ಯ ತತ್ಕಾರ್ಯತ್ವಾತ್ ತಥಾಚ ತಸ್ಯ ತದಭಾವೇ ತಾಸ್ವನೇಕಾಪತ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿನಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಶಬ್ದಾಮನಾದ್ಯ ತತ್ಪ್ರೋತ್ತರಯತಿ - ನಾಸ್ವಲದಿತಿ|| ಅಸ್ವಲದ್ರೇತಸಃ ರೇತಸ್ವಲನರಹಿತಾತ್ 'ಪುರುಷಾತ್' ಇತಿ ಶೇಷಃ| ಸೃಷ್ಟಿಃ ಅಪತ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಃ| ಆದ್ಯಸ್ಯ ಚತುರ್ಮುಖಸ್ಯ| 'ಸೃಷ್ಟಿಃ' ಇತ್ಯನುವರ್ತತೇ|

ಇದಮುಕ್ತಂ ಭವತಿ ಯಥಾ ಖಲು ಹರೇಃ ಕಸ್ಯಾಞ್ಚತ್ ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಕ್ತೌ ರೇತಃಸೇಕಾಭಾವೇಪಿ
ನಾಭಿಕಮಲಾಚ್ಚತುರ್ಮುಖಸೃಷ್ಟಿರ್ಮಾನಸೀ, ತಥಾ ಪ್ರಕೃತೇಽಪೀತಿ
ನಾಭಿದೇಶಾಚ್ಚತುರ್ಮುಖಸೃಷ್ಟ್ಯ ನಜ್ಞೇಕಾರೇ ಲೌಕಿಕಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಿರೋಧಃ||108||

ಲಲನಾಪರಿರಬ್ಧಸ್ಯ ಯದ್ಯಪೂರ್ವಾ ಹ್ಯವಿಕ್ರಿಯಾ|
ಬಲಚ್ಛಿಖಿಶಿಖಾಸ್ಥಸ್ಯ ನವನೀತಸ್ಯ ಸಾ ಕಥಮ್||109||

ನನ್ವಜ್ಞನಾಲಿಜ್ಞನಾದಿಕರಸ್ಯಾಪಿ ಭಗವತೋ ಮನೋವಿಕಾರಾಭಾವ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಇತಿ
ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ ತತ್ರೋತ್ತರಯತಿ - ಲಲನೇತಿ|| ಅಪೂರ್ವಾ ಪೂರ್ವಮದೃಷ್ಟಾ|
ಆಕಸ್ಮಿಕೇತಿ ಯಾವತ್ ವಲನೀ = ಪ್ರಸರನೀ ಯ ಶಿಖಿಶಿಖಾ = ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲಾ ತತ್ಸಸ್ಯ =
ತತ್ಸಮ್ಪದ್ಧಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ| ಸಾ ಅಗ್ನಿಸಂಸರ್ಗೇವ್ಯವಿಕ್ಯತಿಃ||109||

ಮನ್ತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯತಃ ಸಾ ಚೇನ್ಮನತ್ರಾಧೀಶೋ ಹ್ಯಯಂ ಪ್ರಭುಃ|
ನಾಸಿಘಾತಾ ಗ್ರಹಗ್ರಸ್ತಮಿವ ಕಾಮಾಃ ಸ್ಪೃಶನ್ಯಮುಮ್||110||

ನನ್ವಗ್ನಿಜ್ವಾಲಸಮ್ಪದ್ಧಸ್ಯ ಹೈಯಜ್ಞವೀನಸ್ಯಾದ್ರವೀಭಾವರೂಪೋ ವಿಕಾರಾಭಾವೋ
ಮಾನ್ವಿಕಮನ್ತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯಾದಿತಿ ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ ಭಗವತೋಽಪಿ
ಮನ್ತ್ರಾಧೀಶಸ್ಯಾಚಿನ್ಯಾದ್ಭುತಶಕ್ತಿತ್ವೇನಾಜ್ಞನಾಲಿಜ್ಞನಜನ್ಯದೋಷಾಸ್ಪರ್ಶಃ ಸಮ್ಭವತೀತಿ
ಭಾವೇನೋತ್ತರಯತಿ - ಮನ್ತ್ರಸಾಮರ್ಥ್ಯತ ಇತಿ|| ಸಾ ಅವಿಕ್ಯತಿಃ| 'ನವನೀತಸ್ಯ' ಇತಿ
ಶೇಷಃ| ಮನ್ತ್ರಸತ್ತಾಪ್ರದತ್ತೇನ ಮನ್ತ್ರಾಧೀಶಃ ಅಯಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರಭುಃ ಸಮರ್ಥಃ ಹಿ
ಯಸ್ಮಾತ್, ತಸ್ಮಾತ್ ಗ್ರಹಗ್ರಹಸ್ತಂ ಗ್ರಹಾವಿಷ್ಟಂ ಪುರುಷಂ ಅಸಿಘಾತಾಃ ಇವ ಕಾಮಾಃ|
ಕಾಮಜನ್ಯದೋಷಾಃ ಅಮುಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಂ ನ ಸ್ಪೃಶನ್ತಿ ಇತಿ||110||

1.ಅಸಿಘಾತಃ ಕಾಮಾಃ - ಪಾ.

ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶಸ್ಯ ದೋಷತಾ ಕೇನ ಶಙ್ಕತೇ|
ನ ದೋಷ ಇತಿ ಚಾರ್ವಾಕಮತಂ ಕೇನ ನಿಷಿದ್ಧತೇ||111||

ಕಿಞ್ಚ ತತ್ಪಕ್ಷೇ ಚಾರ್ವಾಕಪ್ರತಿಬನ್ಧಪಿ ದುರುತ್ತರೇತ್ಯಾಹ - ಪರದಾರೇತಿ|| ಅಯಮರ್ಥಃ|
ಯದುಚ್ಯತೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಪರದಾರಾಭಿಮರ್ಶಾದೋಷ ಇತಿ, ತತ್ರ ವದಾಮೋ ವಯಂ
ಪರಸ್ತ್ರೀರಮಣಸ್ಯ ದೋಷತ್ವಂ ಕೇನ ಪ್ರಮಾಣೇನ ಶಙ್ಕತೇ? ಸ ದೋಷೋ ನ ಭವತಿ ಇತಿ
ಚಾರ್ವಾಕಮತಂ ಕೇನ ಮಾನೇನ ನಿಷಿದ್ಧತೇ ನಿಷಿದ್ಧಂ ಕ್ರಿಯತೇ? ಇತಿ||111||

ಯದಿ ಶಿಷ್ವಾಸ್ತ ದೀಯಾಃ ಸ್ಯುಸ್ತದೀಯಾಃ ಕಿಂ ನ ಸಾಧವಃ|

ಪೌರುಷೇಯಾಗಮೋ ಮೂಲಂ ತಸ್ಯಾಪಿ ಚ ತವಾಪಿ ಚ||112||

ನನು ಕಥಂ ಮಾನಾಭಾವಃ? ಯತೋಽಸ್ಯತ್ರಾರ್ಹತಾದ್ಯಸ್ಮದೀಯಶಿಷ್ಯವಚನಂ ಭಾನಮಿತಿ ಚೋದ್ಯಮನೂದ್ಯ, ತರ್ಹಿ ಸೋಽಪಿ ಸ್ವಕೀಯಾಚಾರ್ಯಗಿರಂ ಸ್ವೋಕ್ತಾರ್ಥೇ ಮಾನಯಿಷ್ಯತೀತ್ಯುತ್ತರಯತಿ ಯದೀತಿ|| **ತದೀಯಾಃ** ಚಾರ್ವಾಕಮತೀಯಾಃ| **ಸಾಧವಃ** ಶಿಷ್ವಾಃ| ನನು ಮತ್ಪಕ್ಷೀಯವಚನಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಮೂಲಮಿತಿ ಚೇತ್, ತತ್ರ ವಕ್ತವ್ಯಮ್ ತನ್ಮೂಲಂ ಕಿಂ ಪೌರುಷೇಯಮ್? ಉತಾಪೌರುಷೇಯಮ್? ಇತಿನ ತಾವದ್ಧಿ ತೀಯಃ| ಅನಙ್ಗೇಕಾರಾತ್ ಆದ್ಯೇ ಸಮಂ ಸಮಾಧಾನಮಿತಿ ಭಾವೇನಾಹ - **ಪೌರುಷೇಯೇತಿ**|| **ತಸ್ಯ** ಚಾರ್ವಾಕಸ್ಯ| **ತವ** ಪ್ರತಿವಾದಿನೋ ಜೈನಸ್ಯ| ಚಾಪಿಶಬ್ದೌ ಪರಸ್ಪರಸಮುಚ್ಚಯೇ||112||

ಇದಾನೀಂ ಜ್ಞಾನಿನೋಽಪ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಾಗನಂತೇಷು ಜನ್ಮಸು|

ನಾಜ್ಞಾನತಃ ಕಾನಿ ಕಾನಿ ಪಾಪಾನ್ಯಾಸನ್ ಜಿನಸ್ಯ ತೇ||113||

ಇದಾನೀಮ್ ಏತಜ್ಜನ್ಮನಿ **ಜ್ಞಾನಿನೋಽಪಿ** ಅನೇನ ವಾಸ್ತವಂ ಜ್ಞಾನಿತ್ವಂ ದುಃಸಾಶಾಧನಮಿತಿ ಸೂಚಯತಿ **ಪ್ರಾಗನಂತೇಷು ಜನ್ಮಸು** ಇತ್ಯನೇನ ಸಂಸಾರಃ ಪ್ರವಾಹತೋಽನಾದಿರಿತಿ ಸೂಚಯತಿ|**ಅಜ್ಞಾನತಃ** ಅಜ್ಞಾನವಶಾತ್ ತೇ ತವ ಸಮ್ಪನ್ನಿನಃ **ಜಿನಸ್ಯ**||113||

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾನಿ ಚೇರ್ಣಾನಿ ತೇನ ಯದ್ಯೇನಸಾಮಿಹ|

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೀಭವತ್ಪುಣ್ಯನಾಮಾ ಧಾಮಾಂಹಸಃ ಕಥಮ್||114||

ನನು ಜಿನಸ್ಯ ಯದ್ಯಸ್ತಿ ಪಾಪಾಸಮ್ಭವಃ, ತಥಾಪಿ ತೇನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಚರಣಾನ್ ತಸ್ಯ ತಲ್ಲೇಪ ಇತಿ ಶಙ್ಕಾಮನೂದ್ಯ ಪರಿಹರತಿ - **ಪ್ರಯಶ್ಚಿತ್ತಾನೀತಿ**|| **ತೇನ** ಜಿನೇನ ಏನಸಾಂ ಪಾಪಾನಾಮ್ | **ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೀಭವತ್ಪುಣ್ಯನಾಮಾ** ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಯಿತಪುಣ್ಯನಾಮಾ| ಕೃಷ್ಣನಾಮೇತ್ಯರ್ಥಃ| ತನ್ನಾಮ್ನಾಂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಯಿತತ್ವಮಸಿದ್ಧಮಿತಿ ಚೇನ್ನ| ಅನೈಷ್ವದ್ಯಶ್ಯಮಾನಂ ಜಿನಸ್ಯ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾಚರಣಮಸಿದ್ಧಮಿತಿ ತುಲ್ಯಮ್ ಜೈನಾಗಮೋ ಮಾನಮಿತಿ ಚೇತ್| ಅಜೈನಾಗಮೋ ಮಾನಮಿತಿತರತ್ರಾಪಿ ತುಲ್ಯಮ್| ಅಪೌರುಷೇಯತ್ವೇನಾನಾಶಙ್ಕಿತದೋಷಶ್ರುತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇನಾಸಮಾಮ್ಯಮಪ್ಯಸ್ತೀತಿ ಜ್ಞೇಯಮ್||114||

ಶಿಖಣ್ಡಿಖಣ್ಡೈದೋಷಾಣಾಂ ಹಾನಿಃ ಕಿಲ ಭವನ್ಮತೇ|

ಬರ್ಹಿಬರ್ಹಾವತಂಸಸ್ಯ ಕಥಂ ದೋಷೋಽಸ್ಯ ತರ್ಹ್ಯಭೂತ್||115||

ಕಿಞ್ಚ ಶಿಖಣ್ಡೇತಿ|| ಶಿಖಣ್ಡಿನಃ = ಮಯೂರಸ್ಯ| ಖಣ್ಡೈಃ = ಅವಯವಭೂತೈಃ| ಬರ್ಹರಿತ್ಯರ್ಥಃ|

ಬರ್ಹಿಬರ್ಹಾಣೈವಾವತಂಸಃ ಶಿರೋಲಜ್ಜಾರೋ ಯಸ್ಯ ತಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ||115||

ನಿಷೇಧವಿಧಿಬದ್ಧಸ್ಯ ದೋಷಾದೋಷೌ ನ ತೌ ಹಿ ಗೋಃ|

ಬದ್ಧಶೂನ್ಯಸ್ಯೇಶ್ವರಸ್ಯ ನ ದೋಷಃ ಕೇನಾಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್||116||

ಕಿಞ್ಚ ನಿಷೇಧೇತಿ|| 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನ ಹಂತವ್ಯಃ' ಇತ್ಯಾದಿನಿಷೇಧಃ, 'ಪ್ರಾತಃಸನ್ಧ್ಯಾ ಮುಪಾಸೀತ'

ಇತ್ಯಾದಿವಿಧಿಃ, ತಾಭ್ಯಾಂ ಬದ್ಧಸ್ಯ| ತದ್ವಿಷಯಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ| ದೋಷಾದೋಷೌ ಪಾಪಪುಣ್ಯೇ|

ವಿಧ್ಯಾಬದ್ಧಸ್ಯ ನ ದೋಷಾದೋಷಾವಿತ್ಯತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ - ನ ತೌ ಹಿ ಗೋರಿತಿ|| ಗೋಃ

ಪಶೋರಿತ್ಯರ್ಥಃ| ತಥಾಚಿ ಬದ್ಧಶೂನ್ಯಸ್ಯ ಬದ್ಧರಹಿತಸ್ಯ ಈಶ್ವರಸ್ಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ಯ| ಕೇನಚಿತ್

ಕೇನಾಪಿ ಕರ್ಮಣಾ ಕ್ವಚಿತ್ ಅಪಿ ದೇಶೇ ಕಾಲೇ ಚ|

ತಥಾಚಿ ಪ್ರಯೋಗಃ| ನ ಕೃಷ್ಣಃ ಕರ್ಮಜನ್ಯದೋಷವಾನ್ ವಿಧಿನಿಷೇಧಶೂನ್ಯತ್ವಾತ್,

ಗೋವತ್ ನಚಾಸಿದ್ಧೋ ಹೇತುಃ| ತಸ್ಯ ಬದ್ಧತ್ವೇ ಮಾನಾಭಾವಾತ್ ನಚ ಸ್ತ್ರೀ ದಿಮತ್ವಾತ್

ತದ್ವತ್ಪ್ರಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಮ್| ಕರಾದಿಮತ್ವಸ್ಯೇವ ತಸ್ಯ ತತ್ರಾಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾತ್||116||

ಸ್ವಾಗಮೋಕ್ತವ್ರತತ್ಯಾಗಾನ್ಮುಕ್ತಃ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ದೋಷಭಾಕ್|

ಮುಕ್ತತ್ವಾದಿತಿ ಚೇತ್ ತರ್ಹಿ ತಸ್ಮಾದೇವಾನಘೋಽಚ್ಯುತಃ||118||

ರೀತ್ಯಂತರೇಣಾಪಿ ಭಗವತೋ ನಿರ್ದೋಷತಾಂ ಪ್ರಾತಿಪಾದಯತಿ - ಸ್ವಾಗಮೇತಿ||

ಹರಿದೋಷವನಿತಿ ವದತಾ ವಕ್ತವ್ಯಮ್|| ತನ್ನಯೇ ಮುಕ್ತೋ ಜೀವಃ ದೋಷವಾನ್ ನ ವಾ?

ಇತಿ ಆದ್ಯೇ ಸಂಸಾರಿವದಮುಕ್ತತ್ವಪ್ರಸಂಗಃ|| ದ್ವಿತೀಯೇ ದೋಷವತ್ತ್ವಂ ದುಷ್ಟರಿಹರಂ

ಕೇನಾಪಿ ಸ್ವಕೀಯಾಗಮೋಕ್ತಕೇಶೋಲ್ಲುಣ್ಣನಾದಿವ್ರತತ್ಯಾಗಾತ್| ವ್ರತಾಕರಣವತ್

ಸ್ವೀಕೃತವ್ರತತ್ಯಾಗಸ್ಯಾಪಿ ದೋಷತ್ವಾತ್ ಮುಕ್ತತ್ವಾತ್ ಸ ನಿರ್ದೋಷ ಇತಿ ಚೇತ್, ತರ್ಹಿ

ತಸ್ಮಾದೇವ ಮುಕ್ತತ್ವಾದೇವ ಅನಘೋಽಚ್ಯುತಃ ಇತ್ಯರ್ಥಃ| ಹರೇರ್ಮುಕ್ತತ್ವಮಸಿದ್ಧಮಿತಿ

ಚೋದ್ಯಂ ತಸ್ಯಾಮುಕ್ತತ್ವೇ ಮಾನಾಭಾವದನುಪಪನ್ನಮ್||118||

ಅಕರ್ತುಮನ್ಯಥಾಕರ್ತುಂ ಕರ್ತುಂ ಚ ಜಗದೀಶ್ವರಃ|

ಸಮರ್ಥೋಽಸಾವೀಶ್ವರತ್ವಾತ್ ಕಥಂ ದೋಷಾಃ ಸ್ಪೃಶಂತಿ ತಮ್||118

ಕಿಣ್ವ ಅಕರ್ತುಮಿತಿ|| ದೃಷ್ಟಸ್ವಭಾವಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ವೈಪರೀತ್ಯೇನ| ಈಶ್ವರತ್ವಾತ್
ಈಶ್ವರಶಬ್ದಮುಖ್ಯಾರ್ಥತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ| ತಥಾಚಾತಿಸಮರ್ಥಸ್ಯ
ಹರೇದೋಷಸ್ವಶೋಽತ್ಯಂತಮಸಮ್ಮಾವಿತ ಇತಿ ಭಾವಃ||

ಕ್ರೂರಾ ಅಪಿ ನರಾ ಲೋಕೇ ನೇಶ್ವರಾಣಾಮಧೀಶ್ವರಾಃ|

ದೋಷಾಣಾಮೀಶ್ವರಸ್ಯಾಸ್ಯ ದೋಷೈರ್ಗ್ರಾಸಃ ಕಥಂ ಭವೇತ್||119||

ಕಿಣ್ವ ಕ್ರೂರಾ ಇತಿ|| ಅಯಂ ಭಾವಃ| ಲೋಕೇ ಕ್ರೂರಾ ಅಪಿ ತುರುಷ್ಕಾದ್ಯಾಃ ಈಶ್ವರಾಣಾಂ
ಸ್ವಪೋಷಕಾಣಾಂ ನಾಧೀಶ್ವರಾಃ ಘಾತಾದಿಕರಣೇನ ದುಃಖೋದ್ಬೋಧನೇ ನ ಸಮರ್ಥಾ
ಇತ್ಯನೇನ ಯೋ ಯತ್ಪೋಷಕಃ ಸ ನ ತೇನ ಗ್ರಸ್ತ ಇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಂ ಸೂಚಯತಿ| ತಸ್ಮಾತ್
ದೋಷಾಣಾಮೀಶ್ವರಸ್ಯ ತತ್ಸತ್ತಾದಿಪ್ರದತತ್ವೇನ ತತ್ಪೋಷಕಸ್ಯ ಅಸ್ಯ ಹರೇಃ
ದೋಷೈರ್ಗ್ರಾಸಃ ಕವಲೀಕರಣಂ ಕಥಂ ಭವೇತ್?

ಅಯಮತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಃ| ಹರಿದೋಷಗ್ರಸ್ತೋ ನ ಭವತಿ, ತತ್ಪೋಷಕತ್ವಾತ್ ಯೋ
ಯತ್ಪೋಷಕಃ ಸ ನ ತೇನ ಗ್ರಸ್ತಃ| ಯಥಾ ತುರುಷ್ಕಪೋಷಕೋ ರಾಜಾ ನ ತೇನ ಗ್ರಸ್ತ
ಇತಿ||119||

ನರಾಣಾಂ ಕೃತಪಾಪಾನಾಂ ಶಾಸ್ತಾ ವೈವಸ್ವತೋ ಯಮಃ|

ತಂ ಲೋಕಪಾಲಂ ಯಃ ಶಾಸ್ತಿ ಸ ಪಾಪೈಃ ಕಿಲ ಲಿಪ್ಯತೇ||120||

ಕಿಣ್ವ ನರಾಣಾಮಿತಿ|| ತಥಾಚ ಪಾಪಿಶಾಸಕಯಮಶಾಸಕತ್ವೇನ ಭಗವತಃ
ಪಾಪಜನ್ಯದುಃಖಭೋಕ್ತೃತ್ವಲೇಪೋಽಸಮ್ಮಾವಿತ ಇತಿ ಭಾವಃ||120||

ಕಿಣ್ವ|| ಯಸ್ಯ ಪಾದೋದಕಂ ಗಜ್ಞಾ ಪುನಾತಿ ಭುವನತ್ರಯಮ್|

ತಂ ಪಾಪಿನಂ ಶಙ್ಕಮಾನಾಃ ಸ್ವಯಮೇವ ಹಿ ಪಾಪಿನಃ||121||

ಕಿಣ್ವ ಯಸ್ಯೇತಿ|| ತಥಾಚ ಸ್ವಪಾದೋದಕಪಾವಿತಭುವನತ್ರಯಸ್ಯ ಭಗವತಃ
ಪಾಪಮತ್ಯಂತಮಯುಕ್ತಮಿತಿ ಭಾವಃ||121||

ಸ್ವಪಕ್ಷಸ್ಥಾಪನೋದ್ಯುಕ್ತಂ ವಿಪಕ್ಷಪ್ರತಿಷೇಧಿನಮ್|

ರಾಗದ್ವೇಷೌ ಮೂಲದೋಷೌ ಕಥಂ ನ ಸ್ಪೃಶತೋ ಜಿನಮ್||122||

ರೀತ್ಯಂತರೇಣ ಜಿನಸ್ಯ ದೋಷಿತ್ವಮುಪಪಾದಯತಿ - ಸ್ವಪಕ್ಷೇತಿ|| ಅಯಮರ್ಥಃ|| ಜಿನಸ್ಯ
ಸ್ವಾಗಮಾಚಾರ್ಯತ್ವಮಭಿಲಷತಾ ತ್ವಯಾ ತೇನ ಸ್ವಪಕ್ಷಸ್ಥಾಪನಪರಪಕ್ಷಪ್ರತಿಷೇಧೌ

ಕೃತಾವಿತ್ಯಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಮ್ ಅನ್ಯಥಾ ದರ್ಶನಾಚಾರ್ಯತ್ವಸ್ಯೈವಾಸಮ್ಭವಾತ್ ತಥಾಚ
 ಸ್ವಪಕ್ಷಸ್ಥಾಪನಸ್ಯ ಪರಪಕ್ಷನಿರಾಕರಣಸ್ಯ ಚ ಮೂಲಭೂತೌ ರಾಗದ್ವೇಷೌ
 ಸ್ವಪಕ್ಷರಾಗರಪರಪಕ್ಷದ್ವೇಷೌ ಜಿನಂ ಕಥಂ ನ ಸ್ಪೃಶತಃ? ಇತಿ|| 122||

ಸ್ತೋತ್ರಾ ವಿವದಮಾನೇಷು ನಾನಾವಾದಿಷ್ಟನೇಕಧಾ|

ಮಧ್ಯಸ್ಥಾ ಶ್ರುತಿರೇವೈಕಾ ಯಥಾ ಲೋಕೇಽಶರೀರವಾಕ್||123||

ಕಿಂ ಶ್ರುತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾದಪಿ ಭಗವತೋ ನಿರೋಷತ್ವಮಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ಶ್ರುತೇಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ
 ಸಮರ್ಥಯತೇ - ಸ್ತೋತ್ರೇತಿ|| ಸ್ವೀಕಾರ್ಯಮವಶ್ಯಂ ಶ್ರುತೇಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್ ಅನ್ಯಥಾ
 ತತ್ತದ್ವಾದ್ಯಭಿಮತಧರ್ಮಾದ್ಯಸಿದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯಭಿಪ್ರೇತ್ಯೋಕ್ತಮ್ - ಸ್ತೋತ್ರೇತಿ|| ಸ್ತೋತ್ರಾ
 ವಚನೇನ ನಾನಾವಾದಿಷು ತತ್ತದ್ವಾದಿಷು 'ಅಯಂ ಧರ್ಮಃ, ಅಯಂ ಚಾಧರ್ಮಃ' ಇತಿ
 ಕೇನಾಚಿದ್ವಾದಿನೋಕ್ತೇ, ಅನ್ಯೇನ ತು ತದ್ವೈಪರೀತ್ಯೇನ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮೋಕ್ತಿಃ ಕ್ರಿಯತೇ|
 ಏವಮ್ ಅನೇಕಧಾ ವಿವದಮಾನೇಷು ವಿಪ್ರತಿಪನ್ನೇಷು ಸತ್ಸು ತದುಪಪಾದನಾಯ
 ಮಧ್ಯಸ್ಥಾ ನಿರ್ಣಾಯಕತ್ವೇನ ಸಾಕ್ಷಿಭೂತಾ ಶ್ರುತಿರೇವ ಅಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಾಃ ಏಕಾ
 ಮುಖ್ಯೇತ್ಯನೇನಾಪೌರುಷೇಯತ್ವೇನಾನಾಶಙ್ಕಿತದೋಷತ್ವಾದಿತ್ಯಭಿಪ್ರೈತಿ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ
 - ಯಥಾ ಲೋಕೇ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿದ್ವಿಪ್ರತಿಪನ್ನಾರ್ಥೇಽಶರೀರವಾಗುತ್ತತ್ತಾ ಸತ್ಯಾಂ ತಥೈವೇತಿ
 ನಿರ್ಣಯತ ಇತಿ||123||

ನ ಚೇದ್ಧರ್ಮಸ್ಯ ನಿರ್ಣೇತಾ ಭವಾಂಶ್ಚೇನ್ನಾಪರಃ ಕುತಃ|

ಪ್ರತಿಬಂದ್ವಿಗ್ರಹಗ್ರಸ್ತಸ್ತೂಷ್ಟೀಮಾಸೀತ ಪಣ್ಣಿತಃ||124||

ನನ್ವಾರ್ಹತಾದಿಪುರುಷವಚಸೈವ ಸಮಾಶ್ವಾಸ ಇತಿ ಚೇತ್, ತತ್ರಾಹ - ನ ಚೇದಿತಿ||
 ಶ್ರುತ್ಯಾ ಮಮ ಸಮಾಶ್ವಾಸಃ ನ| ಕಿಂತು? ಆರ್ಹತಾದಿಪುರುಷವಚಸೈವ ನಿರ್ಣಯ
 ಇತ್ಯಜ್ಞೇಕ್ರಿಯತೇ ಚೇತ್, ತಹ್ಯಾರ್ಹತೋ ಭವಾನ್ ಧರ್ಮಸ್ಯ ನಿರ್ಣೇತಾ ನಿರ್ಣಯಕರ್ತಾ
 ಚೇತ್, ಅಪರಃ ತ್ವದುಕ್ತನಿರ್ಣಯವೈಪರೀತ್ಯೇನ ತನ್ನಿರ್ಣೇತಾ ಕಪಿಲಾದಿಃ ಕುತೋ ನ
 ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯಕರ್ತೃತ್ವೇನಾಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಃ? ಇತ್ಯರ್ಥಃ| ಸಾರ್ವಜ್ಞಾದಜ್ಞೇಕಾರೋಽ-
 ಪ್ಯುಭಯತ್ರ ತುಲ್ಯಃ| ನಚ ಪರಸ್ಪರವಿರುದ್ಧವಕ್ರಾಚಾರ್ಯವಚನಾನಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮ್
 ವಸ್ತುನಿ ವಿಕಲ್ಪಾಪತ್ತೇಃ| ತಸ್ಮಾತ್ ತ್ವತ್ಯತನಿರ್ಣಯವಿರುದ್ಧಾಚಾರ್ಯ-
 ವಚನಪ್ರತಿಬಂದ್ವಿರೂಪಗ್ರಹೇಣ ಗ್ರಸ್ತಃ ಕವಲೀಕೃತಃ ಪಣ್ಣಿತೋ ಭವಾನ್ ತೂಷ್ಟೀಮಾಸೀತ
 ತೂಷ್ಟೀಂ ತಿಷ್ಠತ್ವಿತ್ಯರ್ಥಃ|| 124||

ನ ಕೃತಾತತ್ತದಾಚಾರ್ಯೈರ್ಹರೇಣ ಹರಿಣಾಽಥವಾ|

ಅನಾದಿಕಾಲತಃ ಸರ್ವೈಃ ಶ್ರುತತ್ವಾಚ್ಛ್ರುತಿನಾಮಿಕಾ||125||

ನನು ಶ್ರುತ್ಯಾ ತದಾ ನಿರ್ಣಯ ಸ್ಯಾತ್, ಯದ್ಯಪೌರುಷೇಯತ್ವಂ ಸಿದ್ಧಂ ಸ್ಯಾತ್ ನಚ
ತನ್ನಿದ್ಧಮಿತ್ಯತೋಽಪೌರುಷೇಯತ್ವಂ ಸಾಧಯತಿ - **ನ ಕೃತೇತಿ**|| ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವೇನ
ತತ್ತದ್ವಾದಿಸಮ್ಯಕ್ಯಃ ಕಪಿಲಾದಿಭಿಃ **ನ ಕೃತಾ** ತತ್ಕೃತತ್ವೇ ಹಿ
ತತ್ಕೃತತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧಿಲೋಕಿಕಾನಾಂ ಸ್ಯಾತ್ ಕಪಿಲೋ ನ ವೇದಕರ್ತಾ
ಪುಂಸ್ತಾನ್ಮದ್ವದಿತ್ಯನುಮಾನಪರಾಹತಿಶ್ಚ| ಕಪಿಲಾದಿಸಾರ್ವಜ್ಞಂ ತು ನ
ಪ್ರಮಾಣಗನ್ನಮನುಭವತಿ ಪ್ರಮಾಣಂ ವಿನಾ ಸಾರ್ವಜ್ಞಾಙ್ಗೀಕಾರೇ ಮಮಾಪಿ ತತ್ ಕಿಂ ನ
ಸ್ಯಾತ್? ವೇದೇನ ವೇದಕರ್ತೃಸಾರ್ವಜ್ಞಸಿದ್ಧಿಸ್ತತ್ರಾ ಮಾಣ್ಯಸಿದ್ಧು ತ್ತರಕಾಲೀನಾ|
ನಚಾಪುರುಷೇಯತ್ವೇನ ವಿನಾ ತತ್ರಾ ಮಾಣ್ಯಸಿದ್ಧು ಪಾಯೋಽಸ್ತಿ| ತದಕರ್ತೃತ್ವೇಽಪಿ
ವೇದಕೃತಿರ್ಭವಿಷ್ಯತೀತ್ಯತ ಉಕ್ತಮ್ - **ಹರೇಣೇತ್ಯಾದಿ**|| ಏತೇನ 'ವೇದಕರ್ತುರಪ್ರಸಿದ್ಧೇಃ'
ಇತ್ಯಾಚಾರ್ಯೋಕ್ತಾ'
ಸಮ್ಪ್ರತಿಪನ್ನಾವಿಚ್ಛಿನ್ನಾಧ್ಯೇತೃಪರಮ್ಪರಾಯಾಮಕರ್ತೃಕತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧಿರೂಪಾಮಪೌರುಷೇಯ
ತ್ವೇ ಯುಕ್ತಿಮಭಿಪ್ರೈತಿ|

ವಿಷ್ಣುತತ್ವವಿನಿರ್ಣಯೇ

ವೇದಾಪೌರುಷೇಯತ್ವಸಮರ್ಥನಪ್ರಕರಣೇ

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯವಚನಮ್|

ಯುಕ್ಯಂತರಂ ಚೋಚ್ಯತೇ - **ಅನಾದಿಕಾಲತ ಇತಿ**|| ಶ್ರುತೇಃ ಪುರಾಣಾದೀನಾಂ ಚ
ಶ್ರುತತ್ವಾವಿಶೇಷೇಽಪಿ ಶ್ರುತೇರೇವ ತಚ್ಛಬ್ದವಾಚ್ಯತ್ವಂ
ಕೇನಾಪ್ಯಕೃತತ್ವೇಸತ್ತತ್ವರೂಪನಿಮಿತ್ತಂ² ವಿನಾ ನೋಪಮದ್ಯತೇ| ಅನ್ಞಾ
ಪುರಾಣಾದೀನಾಮಪಿ ಶ್ರುತಿಶಬ್ದವಾಚ್ಯತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್||125||

'ಕೇನಾಪ್ಯಕೃತತ್ವರೂಪನಿಮಿತ್ತಮ್' ಇತಿ ಸ್ಯಾತ್

ವೇದಯಂತೀ ಪರಂ ಧರ್ಮಂ ತೇನ ವೇದಪದೋದಿತಾ|

ಅನಾಪ್ತಿಮೂಲತಾಭಾವಾನ್ಮಾನಂ ಸರ್ವೋನ್ನತಂ ಶ್ರುತಿಃ||126||

ವೇದಯಂತೀತಿ|| **ವೇದಯಂತೀ** 'ನಿತ್ಯಮ್' ಇತಿ ಶೇಷಃ| ತಥಾಚ ನಿತ್ಯಂ ಧರ್ಮಾವೇದಕತ್ವಂ
ತನ್ನಿತ್ಯತಾಮನ್ತರೇಣಾನುಪಪನ್ನಮಿತ್ಯಭಿಪ್ರೈತಿ| **ಅನಾಪ್ತಿಮೂಲತಾಭಾವಾತ್**
ಇತ್ಯಸ್ಯಾನಾಪ್ತಾಪ್ರಣೀತವಾಕ್ಯತ್ವಾವದಿತಿ ಫಲಿತೋ ಅರ್ಥಃ| ತಥಾಚ ಪ್ರೋಯಗಃ| ವೇದಃ
ಪ್ರಮಾಣಂ, ಅನಾಪ್ತಾಪ್ರಣೀತವಾಕ್ಯತ್ವದಾಪ್ತವಾಕ್ಯವದಿತಿ ನಚಾಪ್ತವಾಕ್ಯತ್ವಮುಪಾಧಿಃ| ತಸ್ಯ

ಕ್ಷಚಿದ್ವಾಕ್ಯಗತನಿದೋಷತ್ವಸಮ್ಪಾದಕತ್ವೇನ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಪ್ರಯೋಜಕತ್ವೇಽಪಿ
 ಸ್ವತಸ್ತತ್ರಾಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾತ್ ಅತ ಏವಾಪ್ತವಾಕ್ಯತ್ವಾಭಾವೇಽಪಿ ಪರೇಣ
 ನಿದೋಷತ್ವಾದಬ್ರಾಹ್ಮಾಪ್ರತಾರಕವಾಕ್ಯಂ ಶುಕಬಾಲಾದಿವಾಕ್ಯಂ
 ಯಾದೃಚ್ಛಿಕಸಂವಾದಿವಾಕ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಮಾಣಂ ದೃಷ್ಟಮ್
 ವೇದೇಷ್ಟಾಪ್ತವಾಕ್ಯತ್ವಾಭಾವೇಽಪ್ಯಪೌರುಷೇಯತ್ವೇನ ನಿದೋಷತಾಸಿದ್ಧೇರಿತಿ||126||

ಅತೋ ಯಜ್ಞಾದಿಸತ್ಕರ್ಮಪೂಜ್ಯೋ ನಿರ್ಜಿತದುರ್ಜನಃ|

ಅವದ್ಯಾಭೇದ್ಯಮಹಿಮಾ ನಾರಾಯಣ ಇತಿ ಸ್ಥಿತಃ||127

ಏವಮುಪಪಾದಿತಾರ್ಥಮುಪಸಂಹರತಿ - ಅತ ಇತಿ || 'ಯಜನ್ ಕೃತುಶತ್ಯೈಃ'
 ಇತ್ಯಾದಿನೋಕ್ತಾರ್ಥಸ್ಯೋಪಸಂಹಾರಃ - **ಯಜ್ಞಾದೀತಿ**|| 'ಯದಿ ಶಷ್ಟೋದಕಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಮ್',
 'ಯದಿ ವಿಪ್ರಾ ನ ಶಿಷ್ಠಾಃ ಸ್ಯುಃ', ಇತ್ಯಾದಿನೋಕ್ತಾರ್ಥಸ್ಯೋಪಸಂಹಾರಃ - **ನಿರ್ಜಿತದುರ್ಜನ**
ಇತಿ|| ಸ್ವಜನಮುಖೇನೈವ ದುರ್ಜನಾನ್ ಜಿತವಾನಿತಿ ಭಾವಃ| 'ಉದೂಢಲಲಾನಾರತ್ನಃ
 ಸಂಸಾರೀ ಯದಿ ಮಾಧವಃ', 'ಪರದಾರಾಭಿಯೋಗೇನ ಯದಿ ದೋಷಾ ರಮಾಪತೇಃ'
 ಇತ್ಯಾದಿನೋಕ್ತಾರ್ಥಸ್ಯೋಪಸಂಹಾರಃ - **ಅವದ್ಯಾಭೇದ್ಯಮಹಿಮೇತಿ**||
 ಅವದ್ಯೈರ್ದೋಷೈರಭೇದ್ಯೋ ಭೇತ್ತುಮಶಕ್ಯಃ ಆನನ್ದಾದಿಮಹಿಮಾ ಯಸ್ಯ ಸ ತಥೋಕ್ತ
 ಇತ್ಯರ್ಥಃ||128||

ಇಂದ¹ ಶ್ರೌತಮತೋದ್ಯಾನಪ್ರಸೂನರಸನಿರ್ಮಿತಮ್|

ವಾದಿರಾಜಾಖ್ಯಸರಘಾಸರ್ವಸ್ವಂ ಸೇವ್ಯತಾಂ ಬುಧೈಃ||128||

ಏವಂ ನಿರಾಕೃತಧುರ್ಮತಧ್ವಾಂತಃ ಪ್ರಾಕಾಶಿತಯುಕ್ತಿಕಿರಣಃ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಯತಿರಾಜತರಣಿಃ
 ಸ್ವಗ್ರನ್ಥಸ್ಯ ಪ್ರಚಯಗಮನಮಪ್ಯಪೇಕ್ಷಿತಪ್ರಯೋಜನಮಿತಿ ಸೂಚಯನ್ ಸ್ವಕೃತಗ್ರಂಥಂ
 ಸಜ್ಜನೇಷ್ಟರ್ಪಯತಿ - **ಇದಮಿತಿ**||¹ ಶ್ರೌತಂ ಶ್ರುತಿಮೂಲಕಂ ಯನ್ಮತಂ ತದುದ್ಯಾನಮಿವ
 ವಿದ್ವದಧಿಕಸೇವ್ಯತ್ವಾತ್ ತತ್ರ ವಿದ್ಯಮಾನಶುಭಪ್ರಮೇಯಾಖ್ಯಪ್ರಸೂನರಸಾನುದ್ಧೃತ್ಯ
 ನಿರ್ಮಿತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ| ಶ್ರೌತಮತಸ್ಯ ಪುಷ್ಪವಾಟೀತ್ವೇನ ವರ್ಣಿತತ್ವಾತ್
 ತದುದ್ಭವಮಧುನೋಽನಿಷಿದ್ಧತ್ವೇನ ಯತ್ಯಾದಿಸಾಧುಸೇವ್ಯತ್ವಮಸ್ಯೋಚಿತಮಿತಿ
 ಸೂಚಯತಿ| ಸರಘಾ = ಮಧುಮಕ್ಷಿಕಾ| ಸರ್ವಸ್ವಂ = ಮಧ್ವಿತಿ ಯಾವತ್||128||

1. ಇತಿ - ಪಾ.

2. ಇತೀತಿ - ಪಾ.

ಸದಾ ಸಾಧುಜನಾಮ್ಬೋಧಿಸುಧಾಬಿಮ್ಬಾಯ ವಿಷ್ಣವೇ|

ಶ್ರೀಮಧ್ವಮುನಿಹೃದ್ಯೋಮಧಾಮ್ಬೋ ಭೂಮ್ಬೋ ನಮೋನಮಃ||129||

ಏವಂ ಸಮಾಪಿತಪ್ರಕರಣೋ ಭಗವಾನ್ ವಾದಿರಾಜಮುನಿರನ್ತೇಽಪಿ ಚನ್ತಶ್ಲೇಷಯಾ
ಭಗವಂತಂ ವರ್ಣಯನ್ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಾನಪಿ ಸ್ಮರನ್ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರಣಮತಿ -
ಸದೇತಿ|| ಸುಧಾಬಿಮ್ಬೋಽಮೃತಮಯಮಣ್ಣಲಶ್ಚನ್ತ ಇತಿ ಯಾವತ್| ಚನ್ತೋಪಿ
ವ್ಯೋಮಧಾಮಾ ಭವತಿ| ಅಯಮಪಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಹೃದಯಾಪ್ಪರನಿಲಯ ಇತಿ ಭಾವಃ|
ಭೂಮಾ ಪೂರ್ಣಃ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣವಿರಚಿತಂ ಪಾಷಣ್ಣಖಣ್ಣನಮ್||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು

ಸುರೋತ್ತಮಯತಿಃ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಸಹೋದರಃ|

ಪಾಷಣ್ಣಖಣ್ಣನವ್ಯಾಖ್ಯಾಮಕರೋಧರಿತುಷ್ಪಯೇ||

ಇತಿ ಪಾಷಣ್ಣಕಣ್ಣನವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಸುರೋತ್ತಮಯತಿಕೃತಾ ಸಮಾಪ್ತಾ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು